

NR. 1 2023 103. ÅRGANG

**«Vi har kaffe latte
på Lillehammer også.»**

*Aslak Runde, daglig leder i
Thallaug*

ADVOKAT-MARKEDET I ENDRING

• FÆRRE DRIVER ALENE • DE STØRSTE FIRMAENE RYKKER FRA
• ØKT SPESIALISERING OG FUSJONERING

Rapport fra
Tromsø, Trondheim,
Lillehammer,
Lillestrøm, Oslo
og Tønsberg

Forenklet, men ikke for enkelt

Regnskap er ikke nødvendigvis enkelt. Og det skal det kanskje ikke være, heller? Det er liksom ikke der man skal slurve. Men heldigvis kan det bli mindre vanskelig. Som for eksempel hvis man bruker Tripletex. Da får du et regnskapsprogram som passer akkurat din bedrift, uansett hva den måtte være.

tripletex
Et veldig fleksibelt regnskapsprogram

INNHold Nr. 1 2023

Advokatmarkedet som helhet gjør det godt, men forskjellene øker. Omsetningen synker for de små firmaene, og det er blitt hardere og vanskeligere å drive alene. På Lillehammer peker pilene bare oppover for Thallaug.

TEMA SIDE 19

FASTE SPALTER:

Bøker
SIDE 41

Generalsekretærens
kommentar
SIDE 51

Advokatansvar
SIDE 57

Medlemsnytt
SIDE 58

Nytt om navn
SIDE 60

Sosiale medier
SIDE 67

Compliance i vekst

Krig, energikrise, åpenhetslov og krav til virksomheters bærekraft gir eksperter på compliance mye å gjøre. Wikborg Reins team har stor faglig bredde, forteller styreleder Geir Sviggum.

SIDE 8

Seniorer på inntektstoppen

– Seniorer har en erfaring og kunnskap som vil kunne være av stor betydning for mange selskaper, mener Else Bugge Fougner. Det er en disharmoni i mange partneravtaler, mener hun.

SIDE 43

Bekjemper klimaendringer

Advokatfirmaet IOM Law i Son er eksperter på juss knyttet til karbonfangst og lagring, og har klienter over hele verden.

SIDE 48

SAGT I DETTE BLADET

– La det være sagt: Ingen liker å miste dyktige ansatte eller partnerkolleger, heller ikke vi.

OLE KRISTIAN AABØ-EVENSEN, partner i Aabø-Evensen & Co. Advokatfirma, SIDE 12

– Uten Thomas Mathiesen hadde ikke KROM eksistert. Gjennom sitt arbeid rettet han søkelyset og samfunnsdebatten mot norsk kriminalpolitikk.

KNUT HARALDSEID, styremedlem i Norsk forening for kriminalreform, SIDE 54

– Klientene blir i større grad i stand til å ta bevisste valg. Det er bra for bransjen vår.

ANDRÉ LILLEHOVDE VAN DER EYNDEN, partner i Campbell & Co Advokatfirma, SIDE 62

NOE AV DET BESTE NORGE HAR Å BY PÅ

Med buldrende fossefall, isklare fjorder og innbydende fjellstier står landet ditt og venter. I De Historiske har vi samlet landets mest imponerende hoteller og spisesteder. Nyt noen av de beste måltidene og oppholdene Norge har å by på, med vertskap og omgivelser som gjør at man gjerne ønsker å bli værende litt lenger.

Gå inn på [dehistoriske.no/opplevelser/](https://www.dehistoriske.no/opplevelser/) og finn opplevelsen som passer for deg. God tur og god fornøyelse!

HISTORISK BÅTOPPLEVELSE PÅ TELEMARKSKANALEN

Tre dagers tur med to netter på Dalen Hotel og et cruise på Telemarkskanalen med en av de klassiske kanalbåtene MS Henrik Ibsen eller MS Victoria fra Lunde til Dalen.

Underveis på MS Henrik Ibsen blir det servert lunsj. På Dalen Hotel blir dere ønsket hjertelig velkommen, og om kvelden nytes en aperitif til historiefortelling, etterfulgt av en smakfull 3-retters i hotellets restaurant.

Totalpris
fra kr.
per person i dobbeltrom (to netter)

8.350,-

MATVEGEN – SMAKEN AV FJORD OG KYST

En fire dagers kulinarisk opplevelse i Bergen og Austevoll med overnatting på Opus XVI og Bekkjarvik Gjestgiveri.

Med tilgang til ferske og kortreiste råvarer fra havet ligger alt til rette for en uforglemmelig matopplevelse. Pakken inkluderer to overnattinger på Opus XVI, en 3-retters middag i Restaurant Opus 16, en 5-retters Bergensmeny på Bryggen Tracteursted og overnatting med 4-retters middag på Bekkjarvik Gjestgiveri.

Totalpris
fra kr.
per person i dobbeltrom (tre netter)

7.790,-

MATVEGEN FRA HOTEL BROSUNDET TIL BRITANNIA HOTEL

Legg turen til Ålesund og Trondheim, to av Norges mest sjarmerende kystbyer, og sy det hele sammen med en fantastisk reise langs Atlanterhavsvegen.

De kulinariske opplevelsene står i kø med sesongbaserte råvarer fra et nordisk moderne kjøkken. Opplevelsen toppes med enestående hotelopphold ved Hotel Brosundet og Britannia Hotel.

Totalpris
fra kr.
per person i dobbeltrom (to netter)

4.990,-

Alle priseksempler gjelder for laveste romkategori i lavsesong. Med forbehold om trykkfeil.

The Norwegian Storytellers

DE HISTORISKE

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

JOURNALISTER

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

Jonas Fosaas
jf@advokatbladet.no
Mobil: 466 32 367

REDAKSJONSRÅD

Emanuel Feinberg (leder)
Jens Johan Hjort
Ragnhild Lunner
Rune Opdahl
Ida Andenæs

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form. Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Universitetsgt. 9,
PB 362 Sentrum, 0102 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

Merete Smith,
generalsekretær,
ms@advokatforeningen.no

Baard Amundsen,
kommunikasjonssjef,
ba@advokatforeningen.no

GRAFISK FORMGIVER

Mediamania.no
Forsidefoto: Tinius Svendsen

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no

En sulteforet domstol

Da statsbudsjettet ble lagt frem i fjor høst, ble det klart at det gikk mot et krevende år for den tredje statsmakt. Å slutte å servere vann til aktørene i retten, slik de har gjort i Hordaland tingrett, er et eksempel på et innsparringstiltak som har fått mange til å heve øyebrynene.

Mye verre er det at domstolenes IT-utvikling kan bremse helt opp, at byggeprosjekter i distriktene utsettes, og at reisebudsjettet, som for eksempel i Gulating lagmannsrett, vil være tomt lenge før året er omme, ifølge kilder i Domstoladministrasjonen.

Domstoler er pålagt å reise, for eksempel må jordskiftedomstolene ut til eiendommene på befarings. Også lagmannsrettene skal etter loven føre saker ikke bare på rettsstedet der domstolen er lokalisert, men også ute i rettskretsen.

Gulating lagmannsrett har for eksempel om lag halvparten av sakene sine i Stavanger. Men dit er det ikke sikkert at lagdommerne har råd til å dra, når vi kommer utpå høsten. Og det er ikke bare å flytte sakene til Bergen, for det har man ikke nok rettsaler til, sier en kilde til Advokatbladet.

Budsjettet til domstolene må reduseres med drøye hundre millioner kroner i 2023, ifølge DA. Pengene skal dekkes inn med å spare inn 40 millioner kroner i bemanningsreduksjoner i domstolene, og med fem millioner i Domstoladministrasjonen (DA). Videre skal domstolens reisebudsjett kappes med sju millioner kroner.

Det resterende gapet skal løses ved å redusere kompetansetilbudet til dommere, kutte i kjøp og vedlikehold av teknisk utstyr til rettsaler og bruke mindre penger på å utvikle digitale tjenester.

I Hordaland tingrett har man sett seg nødt til å prioritere bort en del vanlige tvister og straffesaker.

— Vi må blant annet prioritere barn og de som sitter fengslet, mens alle de andre vil oppleve at de får lengre saksbehandlingstid. Dette kan føre til at bevisene blir dårligere. Utviklingen bekymrer oss, sier sorenskriver Håkon Rastum til Advokatbladet.

Domstolene og DA fikk samlet bevilget 3,03 milliarder kroner i budsjett for 2023. Ifølge justisminister Emilie Mehl (Sp) har domstolene fått mer enn i tidligere år. Men det er ikke tatt høyde for prisstigningen, påpeker DA, og resultatet blir dermed en reduksjon.

Etter at det i midten av januar dukket opp en spiss dissens i Borgarting, kom det frem

at man der ikke har egne PC'er til meddommerne, også som følge av økonomiske prioriteringer.

I den aktuelle saken, der to yngre menn ble dømt til fengsel i henholdsvis seks år og seks måneder og fem år for grov voldtekt, hevdet en meddommer at han ikke hadde hatt mulighet til å få tilstrekkelig innsyn i det skriftlige bevismaterialet i saken.

«Det minste man må kunne kreve av det norske rettsvesenet, er at det legges til rette for at de som skal avgjøre utfallet i sakene, får se grundig på bevisene før dom skal avvises», heter det i dissensen.

Flertallet, to fagdommere og fire meddommere, skriver riktignok i dommen at de overhodet ikke kjenner seg igjen i det som kom frem i dissensen. Men opplysningen om at meddommerne ikke får følge skriftlige bevis på egen PC, men må følge med på det som legges frem av skriftlige bevis på en fellesskjerm som styres av en fagdommer, skapte debatt.

Trygve Staff, leder av Oslo krets, mener at meddommere er kjempeviktige og kan være helt avgjørende i den enkelte sak, men at det er en vesentlig forutsetning at de får tilgang til det skriftlige bevismaterialet på lik linje med fagdommerne.

Ifølge en arbeidsgruppe oppnevnt av Dommerforeningen får meddommerne i liten grad eierskap til dokumentene, de «flyr» bare forbi på en skjerm.

Ifølge lagmann Tonje Vang, gjør domstolen alt den kan for å hindre at det skal oppstå et informasjonsgap mellom meddommerne og fagdommerne.

Men å gi alle meddommere en låne-PC eller nettbrett er man i dagens budsjettssituasjon ikke i nærheten av å kunne prioritere, sier hun til Rett24.

Samtidig med at domstolene strever med innsparinger, ligger reverseringsspøkelset fortsatt og svever over landets domstoler. Dersom reversering av domstolsreformen blir en realitet, blir det enda mindre penger igjen til domstolens kjerneoppgaver.

Følgene av de stramme budsjetttrammene for domstolene er alvorlige for rettsikkerheten og rettsstaten.

NINA SCHMIDT

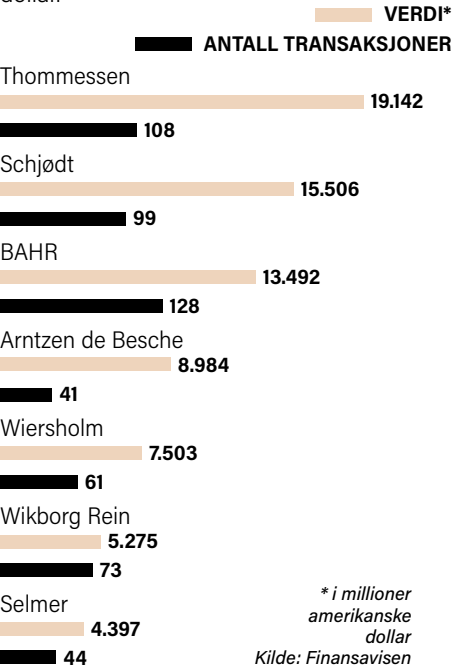
Nina Schmidt

REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Transaksjoner for 74 millioner dollar

Blant norske advokatfirmaer var det Thommessen som i 2022 gjennomførte transaksjoner med samlet høyest verdi, mens det er BAHR som har bistått i flest, viser tall fra Mergermarket, som bare viser transaksjoner der verdien overstiger fem millioner dollar.

NYTT OM FOLK

Mohsin Ramani (38) har fått ny jobb som partner i DLA Piper Norway. Han kommer fra en stilling som assosiert partner i Glit-tertind, hvor han har arbeidet siden 2017. Ramani er også medlem av Advokatforeningens hovedstyre. I 2021 ble han kåret til advokatbransjens mest lovende talent innen forsikringsrett av Finansavisens advokatundersøkelse.

Mohsin Ramani.
Foto: Jonas Fosaas

Thommessen-partner **Heidi Jorkjend** (37) er valgt til ny leder av Advokatforeningens mangfoldsutvalg etter flere år som medlem. – Utvalgets viktigste oppgave fremover blir å bidra til at viljen og ønsket om mangfold i advokatbransjen materialiserer seg i praksis, sier hun i en pressemelding.

Heidi Jorkjend.
Foto: Geir Egil Skog

1385

I slutten av januar sendte Justis- og beredskapsdepartementet ut en oppdatert versjon av Salærrådets første anbefaling. I den oppdaterte versjonen har departementet rettet opp en regnefeil, som også medfører at rådets anbefalte rettshjelpssats for 2024 øker med to kroner. Den anbefalte satsen er altså 1385 kroner, ikke 1383.

Ber Høyesterett avklare internadvokaters timepris

En mann som tapte et søksmål mot et stort selskap, ville ikke betale mer i sakskostnader enn timelønnen til selskapets internadvokat. Lagmannsretten mener spørsmålet ikke er klart løst i rettspraksis. Nå ankes saken til Høyesterett.

TEKST: NINA SCHMIDT og JONAS FOSAAS

En privatperson gikk til søksmål mot operatørselskapet Repsol Norge i en strid om erstatning etter utleie av en fritidsbolig. Mannen tapte saken i Hordaland tingrett, og ble dømt til å betale Repsol nærmere 210.000 kroner i saksomkostninger.

Repsol hadde beregnet en timepris på 2061 kroner for sin prosessfullmektig; en advokatfullmektig som jobbet in-house i selskapet. Summen ble anket til lagmannsretten av motparten.

– Min part var innforstått med at han måtte betale lønn ut fra den timelønn motpartens ansatte advokat hadde hvis han tapte. Dog ikke mer. Ellers vil vi få en situasjon der man benytter internadvokat og slipper «billig» unna hvis man taper. Hvis man derimot vinner, kan man mangedoble kravet og heve en betydelig økonomisk gevinst, sier saksøkers advokat Svein Ove Balle.

Han mener Repsol ikke kan få dekket mer enn reelle utgifter til reise, kost og losji, samt lønnskompensasjon. Selskapet på sin side mener det har

rett til å få dekket nødvendige kostnader, og at det har hatt et tap ved at advokatfullmektigen ikke kunne utføre annet arbeid for selskapet og samarbeidspartnere mens saken pågikk.

I Gulating ble ingen av partene tilkjent sakskostnader. Lagmannsretten la vekt på at spørsmålet om «om hvor grensen mot godtgjøring for eget arbeid skal trekkes, ikke klart er løst i rettspraksis. Spørsmålet om det foreligger et økonomisk tap som kan kreves erstattet, er heller ikke klart opplagt». Ballo vil anke til Høyesterett.

– Det er en spennende sak som kan berøre mange advokater og for så vidt også jurister. Særlig gjelder det ansatte i stat og kommune, samt alle forsikringsselskapene som prosederer selv. Skal de kreve egen timelønn, eller eksterneadvokat-priser i sakskostnader når de prosederer for domstolene, spør Balle.

Svein Ove Balle

Foto: AdvokatCompagniet

VISSTE DU AT...

Dissensfrekvensen i Høyesterett er nærmest halvert fra 2021 til 2022? I fjor endte sju prosent av sakene som ble behandlet i avdeling med dissens, ifølge domstolens årsmelding. Til sammenlikning lå dissefrekvensen på 15 prosent i 2021 og på 20 prosent i 2020.

Anders Løvlie.
Foto: UiO

Et steg nærmere gratis-løsning for rettsavgjørelser

Domstoladministrasjonen har utredet hva som skal til for å gi allmennheten større tilgang til rettsavgjørelser, men det vil ta tid før tilbudet er på plass. Professor Anders Løvlie mener dagens ordning ikke er i tråd med rettsstatens prinsipper.

TEKST: JONAS FOSAAS

En artikkel i tidsskriftet Lov & Rett retter UiO-professor Anders Løvlie kritikk mot allmennhetens manglende tilgang til rettsavgjørelser. Han mener det er uvirkelig at vanlige folk ikke skal kunne sette seg inn i rettsregler på egenhånd.

«En konsentrert og samlet tilgang til rettskildene for enhver uten store omkostninger vil styrke muligheten for innrettelse etter reglene, offentlighe- tens kontroll med statsorganene og den offentlige debatt», skriver han.

– Det er helt urealistisk at noen skal få et samlet innblikk i rettskildebildet uten Lovdata Pro, sier han til Advokatbladet.

Et abonnement hos Lovdata Pros koster omtrent åtte tusen kroner i året for en enkeltperson.

Etter at justiskomiteen besluttet at

alle rettsavgjørelser skal tilgjengelig- gjøres gratis på nett i 2019, startet Domstoladministrasjonen arbeidet med å utrede ulike løsninger for publisering. I 2020 var rapporten klar, og nå har DA fulgt opp arbeidet gjennom en såkalt RFI – en forespørsel om informasjon. Hensikten er å få oversikt over ulike le- verandører og tjenester.

– Tanken er at vi bruker kunnskapen til å skaffe nødvendig finansiering og til å utforme en konkurranse om å levere løsninger og tjenester for offentliggjø- ring av rettsavgjørelser. Det betyr at det fortsatt vil ta tid før intensjonen om all- menngjøring av rettspraksis er en reali- tet, skriver IT-direktør Olav Berg Aasen i en melding til Advokatbladet. •

Les mer på Advokatbladet.no og se også debatt på side 50.

» **Dommerpodden**
Programledere: Norges domstoler
SISTE EPISODER:
• Dommen som fag
• Rettsmekling i store saker

» **Tendencast av Tenden**
Programledere: Hanne Skråråmm
Espeland, Lene Marie Aas Thorstensen
og Christen Agerup
SISTE EPISODER:
• Skjevdeling
• Hytteidyll gjennom generasjoner

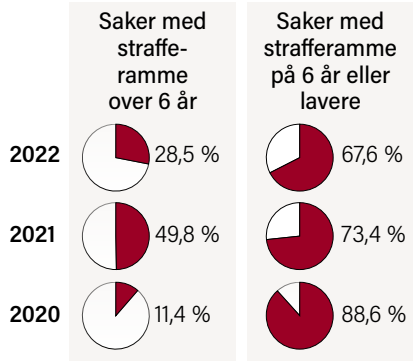
» **Tilsvar fra Thallaug**
Programledere: Sunniva Müller Frich
og Magnus Brugmans
SISTE EPISODER:
• Samboerforhold
• Pengekravsrett

» **HELPPodden - Alt du må vite om juss**
Programledere: HELP-advokater
SISTE EPISODER:
• Etterpåklok om studieteknikk
• Etterpåklok episode 1

Færre ankenektelser

Totalt fikk Borgarting lagmannsrett inn 814 straffesaker i 2022. 38,4 prosent ble henvist til behandling. Totalt ble altså 61,6 prosent av an- ene nektet fremmet. Det er en nedgang fra 67,3 prosent året før. Den ubetingede ankeretten i seksårssaker ble opphevet 1. januar 2020.

Nektelsesprosent de tre siste årene

Kilde: Borgarting lagmannsrett, årsmeldinger 2022 / 2021 / 2020

Satser stort på compliance

Internasjonale kriser skaper ringvirkninger: Wikborg Rein har bygget opp en compliance-avdeling med tretti advokater for å møte det økende trykket fra et fagområde i hurtig vekst. – Vi har satt sammen et unikt team med stor bredde, sier styreleder Geir Sviggum.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Compliance, eller etterlevelse av regler, er et satsningsområde for flere advokatfirmaer, deriblant Wikborg Rein.

Rundt tretti advokater er tilknyttet teamet totalt, hvorav ni partnere – fem i Oslo og fire i London. Målet er å være fullservice innenfor de områdene klientsegmentet er opptatt av.

– Det er viktig for oss å ha et team der medarbeiderne utfyller hverandre faglig. Compliance er et av de mest internasjonale fagfeltene, og vi ønsker å være en «one stop shop» slik at klientene kun trenger å forholde seg til oss, selv når vi trenger å hente inn bistand fra andre land, sier Geir Sviggum, som er spesialist på krisehåndtering og granskninger.

Advokatbladet møter ham sammen med sju andre advokater fra firmaets compliance-avdeling: Partner Elisabeth Roscher, partner Charlie Pope, spesialrådgiver og fullmektig Tonje Hagen Geiran, senioradvokat Kristin Nordland Brattli, senioradvokat Hanne Rustad Gundersrud, samt de to nyutnevnte partnerne Elise Johansen og Tine Elisabeth Vigmostad.

UNGT FAGFELT

Man trenger ikke gå stort lenger enn rundt ti år tilbake for å finne compliance-feltets snevre begynnelse i Norge. Siden den gang har fagområdet utviklet seg hurtig, og gjennom de siste par årene markert seg på alvor gjennom særlig fire klare kri-

ser; pandemi, klima og miljø, politisk uro og krig.

Samtidig har Norge fått en ny åpenhetslov som har gitt bærekraft, i vid forstand, et solid fotfeste. ESG, compliance og krisehåndtering er viktigere enn noen gang.

– Jeg tror bredden i kompetanse er veldig viktig, og så er det evnen til å ha en holistisk tilnærming til klientene. Dette henger tett sammen, sier Sviggum, som sammen med Elisabeth Roscher ledet granskningen av den såkalte fiskerisaken i Namibia som rullet opp i 2019. Totalt var omtrent femti Wikborg Rein-advokater involvert i ulike deler av prosessen.

TOPPRANGERT

Chambers & Partners og Legal 500 regnes som to av de mest prestisjefylte internasjonale rangeringene av advokatbransjen. Wikborg Rein er det eneste norske advokatfirmaet som i 2022 ble topprangert for sin compliancerådgivning av begge.

Sammen med Wiersholm ble firmaet rangert på øverste nivå (Band 1) av Chambers & Partners, og sammen med BAHF fikk Wikborg Rein også den høyeste anerkjennelsen (Tier 1) av Legal 500. I tillegg har både Geir Sviggum og Elisabeth Roscher individuelle topprangeringer.

Ratingbyråene viser til sentrale klienter som den

islandske fiskerigiganten Samherji hf, Utenriksdepartementet, Huawei Technologies, Solstad Offshore, Statkraft, Norfund og Norsk gjenvinning. I tillegg er det offentlig kjent at Wikborg Rein har tungvektene som Norsk Hydro, Yara, Telenor og Aker-selskaper på kundelisten.

– De gode rangeringene skyldes nok flere forhold. For det første er vi juridisk primærrådgiver for mange av de norske selskapene som i dag er sentrale i å drive det grønne skiftet og bygge morgendagens Norge. Dette stiller store krav til oss. For det andre har vi satt sammen et team som vi opplever som unikt, sier Sviggum.

– Og så tror jeg det henger sammen med at compliance-spørsmål ofte er internasjonale. Er det et spørsmål om korrupsjon, det være seg i preventivt arbeid eller i oppfølging av en konkret hendelse, holder det ikke bare å kunne uttale seg om norsk straffelov. Man må se det fra et multijurisdiksjonsperspektiv for å kunne gi gode og praktiske råd, fortsetter partner Tine Elisabeth Vigmostad.

SÅRBARE FOR KRIMINALITET

De pågående krisene internasjonalt skaper store ringvirkninger, forteller Kristin Nordland Brattli, som har bakgrunn fra Utenriksdepartementet.

– Man ser det blant annet ved at globale leveranseutfordringer har gjort leverandørkjedene enda mer sårbare for kriminalitet, for eksempel korrupsjon og hvitvasking. Flere store selskaper har nå større fokus på anti-hvitvasking enn tidligere, et område som det tradisjonelt har vært bankene og andre rapporteringspliktige selskaper som har fokusert på. Hvordan virksomhetene kan håndtere økt compliancerisiko, jobber vi mye med.

Og menneskerettigheter, legger senioradvokat Hanne Rustad Gundersrud til.

– Dette kommer særlig på spissen når vi snakker om leverandørkjedene, hvor det eksempelvis har blitt vanskeligere å få tak i materiell fra enkelte steder. Samtidig har det blitt dyrere. Da kan man fort sitte igjen med en kontrakt fra en anbudsrunde der man har bundet seg til en bestemt pris, men den eneste leverandøren som fortsatt kan levere til den avtalte prisen fremstår problematisk fra et menneskerettsperspektiv. Mye av arbeidet vårt dreier seg om hvordan selskapene kan håndtere dette, sier hun.

Gundersrud arbeidet først som advokat i London før hun kom til Wikborg Rein i 2020.

SANKSJONER OG KRIG

Tine Elisabeth Vigmostad leder en gruppe som

Fast advokat Audun L. Hjort, partner Tine E. Vigmostad, senioradvokat Kristin N. Brattli, spesialrådgiver og fullmektig Tonje H. Geiran, partner Elisabeth Roscher, partner Charlie Pope, senioradvokat Hanne R. Gundersrud og partnerne Elise Johansen og Geir Sviggum.

”
Flere store selskaper har nå større fokus på anti-hvitvasking enn tidligere.

EKSPERT-TEAMET

Wikborg Reins compliance-team har eksperter på disse områdene:

- Risikoanalyser og compliance-program.
- Anti-korrupsjon.
- Anti-hvitvasking og straffansvar.
- Håndtering av tredjeparter.
- Internasjonale sanksjoner og eksportkontroll.
- Granskninger og krisehåndtering – inkludert ESG (environmental, social og corporate governance) og bærekraft.

arbeider med rådgivning knyttet til sanksjoner og eksportkontroll. Da Russland invaderte Ukraina, ble gruppen utvidet til om lag tjue advokater. Den amerikanske advokaten Charlie Pope, som er bosatt i Norge og arbeider ved Wikborg Reins moderskip i Oslo, tror det vil komme nye sanksjonsbølger så lenge krigen i Ukraina fortsetter.

— Jeg er spent på om sanksjonene fra USA, UK og EU på sikt vil stenge ned handelen med Russland, noe som ikke har skjedd så langt. Jeg er også spent på om virksomheter etter hvert vil bli selv-regulerende og stanse handelen på eget initiativ. Dette vil skape interessante problemstillinger gjennom det neste året, sier han.

USIKKER RAPPORTERINGSPLIKT

Høsten har ikke med seg «rushet» av innsynsfore-spørslar fra allmennheten som advokatene var forberedt på etter ikrafttredelsen av åpenhetsloven. Derimot har det kommet mange spørsmål fra selskaper som er underlagt åpenhetsloven til andre selskaper som er deres leverandører eller forretningspartnere, sier senioradvokat Kristin Nordland Brattli.

— Fremover er vi spent på hvordan Forbrukertil-synet vil følge opp selskaper med virkemidler der-som de ikke opererer i tråd med lovgivningen. Vi følger naturligvis samtidig med på hvilken reell effekt åpenhetsloven vil få på leverandørkjedene i praksis.

— Det blir også spennende å se hvordan rapporteringskravet, som først trer i kraft til sommeren,

Hvis man ikke forholder seg til klima- og bærekraftsrisiko, tar man ikke innover seg at dette er finansielle risikoer som påvirker selskapers kostnader, ansvar, konkurranse og omdømme, mener partner Elise Johansen.

vil etterleves og håndheves i praksis, tilføyer Hanne Rustad Gundersrud.

Ifølge Elisabeth Roscher er det knyttet mye usikkerhet til hva disse rapportene skal inneholde.

— Rapporteringen skal baseres på aktsomhetsvurderinger som faktisk er gjort. Hvis man ikke har gjort særlig dyptpløyende arbeid her, vil det bli spørsmål om innholdet, men også dybden, altså hvor langt man må gå i det man rapporterer om, sier hun.

— ESG KOMMET FOR Å BLI

Spesialrådgiver og advokatfullmektig Tonje Hagen Geiran arbeider med klima, energi og bærekraft, og føler seg tryggere enn tidligere på at en reell omstilling faktisk kommer til å skje. Bak seg har hun om lag tjue års erfaring fra ulike posisjoner i Klima- og miljødepartementet.

— Nå står verden i en veldig krevende situasjon, men likevel gir ikke EU slipp på klimaambisjonene sine. Snarere tvert imot vedtas pakke etter pakke. Det at maskineriet ruller på, gjør at man får en større sikkerhet for at omstillingen blir noe av. Men så er det jo et spørsmål om hvor fort alle klarer å henge med og anerkjenne at dette ikke bare kan være et konkurransefortrinn, men at man faktisk skal være compliant. Og hva det vil si å være compliant og hvor tøffe reglene blir, er det usikkerhet om fortsatt, sier hun.

Hvis man ikke forholder seg til klima- og bærekraftsrisiko, tar man ikke innover seg at dette er finansielle risikoer som påvirker selskapers kostnader, ansvar, konkurranse og omdømme, mener partner Elise Johansen.

— Fra et selskapsperspektiv handler dette om å sette seg inn i nye begreper og metodikker for å identifisere klima- og bærekraftsrisikoer og hva som er selskapers handleplikter og mulighetsrom, sier Johansen, som også er professor ved Universitetet i Tromsø.

— Fra et norsk perspektiv innebærer for eksempel mangel på en tydelig retning og virkemiddelbruk i norsk klimapolitikk en overgangsrisiko. Skal selskaper posisjonere seg godt i det grønne skiftet, er næringslivet avhengig av forutberegnelighet og av tydelige rammer, samt innsikt i hvilke verktøy myndighetene tenker å benytte seg av.

— Videre stilles det økte krav til selskapers rapportering om identifisering og håndtering av risiko. Dette er opplysninger som investorer og forretningsforbindelser i økende grad er opptatte av for å avgjøre selskapers robusthet og hvem man ønsker å assosieres med.

Gjennom 2022 ble det klart at ESG og bærekraft har kommet for å bli, mener Geir Sviggum.

— Dette er noe alle må forholde seg til. Det er ikke lenger bare politisk betont, men en vei verden faktisk går, sier han. •

Fiskerisaken i Namibia

I november 2019 meldte den islandske avisen Stundin at 70 millioner dollar hadde blitt sluset gjennom DNB gjennom et skallselskap på Marshalløyene til Namibia. En del av pengene skal ha kommet fra det islandske konsernet Samherjis fiske av hestemakrell i Namibia. Samherji skal ha betalt tjenestepersoner for å sikre seg kvoter. Økokrim startet etterforskning av DNB samme år, og Wikborg Rein ble hyret inn av Samherjis styre for å gjennomføre granskning i forbindelse med anklager om korrupsjon og hvitvasking. Oslo statsadvokatem-bete henla saken mot DNB i 2021.

Kilde: Dagens Næringsliv / E24

Noen ganger er forskjeller bra.

Selvfølgelig er det det. For også når det handler om personlig økonomi, er vi ulike. Da er det viktig å ha en bank som kjenner deg og økonomien din.

Som medlem i Advokatforeningen får du gode fordeler og en personlig rådgiver i en bank med svært fornøyde kunder. Les om medlemsfordelene dine på handelsbanken.no/advokatforeningen

Handelsbanken

– Jeg var aldri i tvil om at vi kom til å lykkes

For drøye tjue år siden grunnla Ole Kristian Aabø-Evensen og kolleger et spesialistfirma som siden er blitt kåret til et av landets beste på M&A. Det viktigste for en god forretningsadvokat er alltid å være sulten på å bli bedre, mener han.

TEKST: TINIUS SVENDSEN

I ung alder mistet jeg faren min, jeg vokste opp på en liten bondegård på Sunnmøre, og i oppveksten var vi nødt til å overleve med lite. Dette formet meg. Da vi tilbake i 2002 startet opp Aabø-Evensen, var jeg aldri i tvil om at vi kom til å lykkes.

Ole Kristian Aabø-Evensen er synonymet på M&A, og har i over 25 år hatt som livsstil å skifte eierskap på milliardverdier. Seks ganger er han blitt kåret som Norges beste advokat innen fusjoner og oppkjøp av Finansavisen.

– Motivasjonen for å starte egen praksis bunnet i ønsket om å bygge noe eget. Samtidig ønsket jeg å rendyrke fokuset på M&A i en tid der de tradisjonelle advokatfirmaene vokste seg større for å kunne levere fullservice.

– Og ikke minst i en tid der de største hårdnakket påsto at man var helt nødt til å ha et stort system bak seg for å håndtere store transaksjoner.

Påstanden har 58-åringen gjort til skamme.

– Nylig sendte et av verdens ledende boreteknologiselskaper, Imdex Limited, ut en børsmelding i forbindelse med deres kjøp av samtlige aksjer i Devico AS for cirka 2,2 milliarder kroner. Av børsmeldingen fremgår det at vårt lille firma var «lead counsel» på transaksjonen. En transaksjon der Goldman Sachs var eksklusiv finansiell rådgiver for vår klient, sier han.

MILLIARDOPPKJØP

– I de senere årene har vi bistått i en rekke store internasjonale transaksjoner. Vaubans kjøp av Boreal for en håndfull milliarder, er et eksempel.

Vauban er en infrastrukturforvalter med hovedkontor i Frankrike som i fjor kjøpte det norske transportkonsernet Boreal, som har hovedkontor i Stavanger.

– Et annet er salget av Timex Group, et selskap med virksomhet i nesten 100 land, og der et av verdens største hedge-

”

Jeg ønsket å rendyrke fokuset på M&A i en tid der de tradisjonelle advokatfirmaene vokste seg større for å kunne levere fullservice.

TITTEL: Partner
FIRMA: Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS
ALDER: 58
BOSTED: Oslo
OPPRINNELIG FRA: Stranda på Sunnmøre
ANTALL TIMER PÅ JOBB DAGLIG? Tilstrekkelig

fond, Baupost, endte med å kjøpe en majoritetspost i selskapet. Vi hadde hovedansvaret for transaksjonen for selgerne, og vi var det eneste norske advokatfirmaet involvert, men der flere store internasjonale advokatfirmaer arbeidet for de øvrige partene som var involvert. Jeg kan fortsette en stund.

ØNSKER IKKE Å BLI STORE

Aabø-Evensen & Co Advokatfirma er et lite firma med seks advokater og fem advokatfullmektigere, men har aldri hatt noe mål om å bli store. Snarere er målet å levere kvalitet på linje med de store. Og det gjør de: Av Finansavisen er firmaet seks ganger blitt rangert som et av landets tre beste M&A-aktører.

For co-founder Ole Kristian har karrieren likevel ikke vært en evig dans på roser. Den startet i krise.

– Som fersk advokat i ung alder ble jeg involvert i en rekke store gjeldsforhandlinger og konkurssaker. Jeg ble med andre ord kastet ut på veldig dypt vann for å forsøke redde arbeidsplassene til veldig mange mennesker, fortsetter han.

Han fikk mulighet til å lære av andres feil, samtidig som han fikk viktig innsikt i hvilke kommersielle problemstillinger som opptar de fleste toppsjefer og økonomer.

– Dessuten lærte jeg meg å mestre flere juridiske fagområder, samtidig som jeg så viktigheten av å ha en grunnleggende forståelse for finans-, skatt og økonomisk teori.

– For å kunne håndtere vanskelige motparter og dyktige kollegaer på den andre siden av forhandlingsbordet, lærte

jeg også viktigheten av å være godt forberedt, og ikke bare lese meg opp på selve saksdokumentene. Jeg lærte betydningen av «attention to detail», og hvor viktig det er at en advokat også er i stand til å tenke kommersielt, forteller han.

– KAN VÆRE BEST Å SKILLE LAG

I årsskiftet 2019 / 2020 opplevde firmaet å miste flere kollegaer, blant dem én av grunnleggerne, Nils Olav Aarseth. Og der firmaet i 2019 omsatte for drøye 55 millioner kroner, var tallet innsnevret med ti millioner kroner to år senere.

– La det være sagt: Ingen liker å miste dyktige ansatte eller partnerkolleger, heller ikke vi.

Vi kan likevel ikke tillate oss å dvele ved det som har vært. Noen ganger er det faktisk best for alle parter at man skiller lag.

– Det er heller ikke nytt for denne bransjen at advokater flytter rundt mellom advokatfirmaene. Dette har vært en tiltakende tendens i de senere år, og vi må nok bare akseptere hvordan verden er blitt.

DEN REELLE KAPITALEN

Når det kommer til egen karriere, er han særlig opptatt av å kontinuerlig holde seg à jour, og samtidig beholde begjæret.

– Det er ikke bare de aller største advokatfirmaene som klarer å gjennomføre store internasjonale M&A-oppdrag. Dette finner jeg svært morsomt, og det gjør at jeg, stort sett, drar på kontoret med godt humør og pågangsmot, sier Ole Kristian Aabø-Evensen. Foto: Privat

– I en verden der tillit er den eneste reelle kapitalen for en advokat, er det avgjørende at man holder seg oppdatert for å kunne yte kundene den aller beste assistanse.

– Det viktigste er likevel at man opprettholder sulten etter å stadig utvikle seg som forretningsadvokat. Konkurransen om oppdragene er meget hard, og jeg har ingen illusjoner om at dette vil avta i fremtiden, fortsetter han.

– Hva er de største faglige utfordringene på feltet ditt?

– M&A er nok det juridiske fagområdet der du, for å være en god advokat og prosjektleder, må ha god bredde, men også dybdekunnskap innenfor mange forskjellige fagområder. Å hele tiden holde seg oppdatert på ulike lovendringer som kan være relevante, også om hvordan ulike EU-direktiver og EU-initiativer påvirker lovgivningen i Norge, er dessuten krevende.

– For min egen del har jeg løst sistnevnte ved å påta meg å skrive de norske kapitlene i en del internasjonale publikasjoner om oppkjøp og fusjoner.

RETTSMARATON

– Kan du fortelle om en sak du har jobbet med som du synes var spesielt interessant?

– En av de mer spesielle sakene, er nok det at jeg i sin tid klarte å sikre min klient Amelia Riis en seier mot den norske stat i Norgeshistoriens lengste rettsmaraton. Dette var et søksmål som opprinnelig var tatt ut mot staten tilbake i 1978, men som i 1998, da jeg ble bedt om å ta over som prosessfullmektig, ennå ikke var blitt hørt for domstolen.

– Søksmålet hadde ligget i arkivet til Oslo tingrett i over tjue år før hovedforhandling endelig ble avholdt høsten 2001. Det er særlig to grunner til at denne saken var interessant. For det første var det snakk om et søksmål, som av det norske etablerte juristmiljøet, hadde blitt stemplet som en opplagt taper-sak for Amelia Riis i over to tiår.

– For det annet fordi jeg la svært mye innsats i saken. Jeg var så godt forberedt da jeg startet mitt innledningsforedrag at jeg, omtrent ti minutter inn i foredraget, i mitt stille sinn tenkte at akkurat nå, nå taper den norske stat dette søksmålet. Og tapte, det gjorde staten.

– Hvem er ditt faglige forbilde?

– Jeg har ingen spesielle forbilder eller

«helter». Et firma som imponerer meg er Wachtell, Lipton, Rosen and Katz – et New York-basert advokatfirma som har spesialisert seg på transaksjoner og restrukturering av selskaper. De opererer utelukkende fra et kontor på Manhattan i New York, og anses i dag som det beste advokatfirmaet innen M&A i USA. •

HØRT OM NÆRINGS-P.HD? — Et perfekt opplegg for spesialisering

Advokat Einar Bratteng i Berngaard har fått økonomisk støtte fra Norges Forskningsråd og elleve aktører i avfallsindustrien til å ta en nærings-Ph.d. om rettslige begrensninger som kan være til hinder for at avfall omskapes til produkter og råvarer.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

! Arbeidstittelen på Brattens prosjekt er «Den sirkulære økonomiens dilemmaer – hvilke rettslige begrensninger foreligger på utnyttelse av avfall til produkter og råvarer i lys av vedtatte politiske mål for gjenvinning av avfall?»

Det er veldig morsomt og spennende prosjekt, sier Einar Bratteng, som er partner i Berngaard i Oslo, og regnes som en av landets fremste eksperter innenfor miljø-, avfalls-, produkt- og kjemikalierett.

I 2020 skrev han boken Avfallsrett om rettsreglene for håndtering og behandling av avfall. Etter et foredrag der han snakket om hvordan EØS-perspektivet er innarbeidet i boken, ble han oppfordret av en av tilhørerne til å grave ytterligere i temaet.

— Jeg hadde omtalt EU-regelverket om avfallshåndtering i boken, men ikke skrevet om hvordan avfallet deretter havner i produksregelverket. Tilhøreren informerte meg om at det finnes noe som heter nærings-Ph.d., der man — dersom man er fast ansatt et sted — kan få økonomisk støtte og bli frigjort til å skrive en doktorgrad, forteller Bratteng.

Omtrent samtidig fikk han et jobbtillbud fra Advokatfirmaet Berngaard, og forlot stillingen som skattejurist i Finansdepartementet for å bli partner i firmaet som har som mål å bli best i Norge på grønn juss.

Sirkulær økonomi

«I en sirkulær økonomi må produktene vare så lenge som mulig, repareres, oppgraderes og i større grad brukes om igjen. Når produktene ikke kan brukes om igjen, kan avfallet materialgjenvinnes og brukes som råvarer i ny produksjon. Slik utnytter vi de samme ressursene flere ganger og minst mulig går tapt.»

EUs grønne giv (Green Deal) ble lansert i 2020, og har mange handlingspunkter som skal fremme en sirkulær økonomi.

Kilde: Miljødirektoratet / Regjeringen.no

— Doktorgradsprosjektet mitt handler om sirkulærøkonomiens dilemmaer og grensesnittet mellom avfallsregelverket og produktregelverket i EU. Prosjektet er et samarbeid mellom Institutt for offentlig rett ved UiO og Berngaard, og har økonomisk støtte fra Forskningsrådet og elleve avfallsaktører, sier Bratteng.

TETT KONTAKT MED AKADEMIA

Hans kollega, partner Lars Berntsen, har fått rollen som næringslivmentor og skal bistå i diskusjoner om retningen på prosjektet. Professor Ole Kristian Fauchald ved Institutt for offentlig rett og førsteamanuensis Stian Øby Johansen ved Senter for europarett ved Nordisk institutt for sjørett, er veiledere.

— For oss er prosjektet helt perfekt. Det er kompetansehevende, og vi får tett kontakt på høyt nivå i academia på et rettsområde som er i rivende utvikling. Samtidig lokker prosjektet næringslivet til å samarbeide med oss. Vi kan lære mye av dem om hvilke problemstillinger de står overfor. De er en stor kilde til caser som tas inn i doktorgradsarbeidet, sier Berntsen.

Han understreker at forskningen i prosjektet på langt nær bare er teoretisk, men omhandler juss som er veldig viktig for hele samfunnet.

— Avfallsbransjen sitter på nøkkelen til hele sirkulærøkonomien. Vi er kjempeglade for å ha fått til dette, og takknemlig overfor Einar som har dratt det i gang. Vi hadde ikke så stort volum på klienter fra avfallsbransjen før han kom inn i firmaet, forteller Berntsen.

FOREDRAG FOR FN

Avfallsbransjen omsetter for om lag 25 milliarder kroner årlig i Norge, og har sterke internasjonale bånd. Det er mye handel med avfall på tvers av landegrensene.

I fjor høst holdt Einar Bratteng et foredrag for FN — UN Global Compact — om avfallshåndtering på skip.

— Jeg forsker på hva som rettslig sett skal til for at avfallet blir et produkt som skal brukes til noe annet. Den rettslige klassifiseringen består av flere hovedelementer: Er produktet gjenvunnet? Eksisterer det et marked? Kan produktet brukes direkte? Tilfredsstiller det produktregelverket? Medfø-

”

Jeg forsker på hva som rettslig sett skal til for at avfallet blir et produkt som skal brukes til noe annet.

EINAR BRATTENG (44)

- Partner i Berngaard fra 2021.
- Skrev Karnovs lovkommentar til forurensningsloven i 2021.
- Forfatter av boken Avfallsrett (Universitetsforlaget).
- Bakgrunn som førstekonsulent i Klima- og miljøverndepartementet, og advokat i Kogstad Lunde & Co og i KLP. Har jobbet som seniorskatteturist i Sentralskattekontoret for storbedrifter, bank og forsikring, og i skattelovavdelingen i Finansdepartementet.
- Hyppig brukt foredragsholder i temaer knyttet til det grønne skiftet.
- Underviser i miljø- og avfallsrett ved Fagskolen i Vestfold og Telemark.

Ett av spørsmålene som opptar Einar Bratteng for tiden, er hvordan man skal klare å lage en rettslig definisjon, som kan fungere over hele verden, på hva som er avfall. Her med kollega Lars Berntsen.

rer det andre miljø- og helsefarer enn tilsvarende råvarer og stoffer?

Et annet aspekt er den internasjonale dimensjonen.

— Gitt at avfallet kan klassifiseres som et produkt; på hvilke vilkår kan det eksporteres ut av Norge? For multinasjonal industri er dette veldig viktig. EU-regelverket er utrolig strengt, og man står overfor vanskelige avveininger.

ET HAV AV REGLER

At forskningen er konkret og anvendbar er svært viktig, påpeker Bratteng.

— Forskningen min er rettet inn mot regler som industrien trenger i hverdagen. Mye ligger i grensesnittet mellom avfall og produkt, og her finnes det hav av regler. Bare i EU-domstolen finnes det seksti dommer på hva definisjonen av avfall er. Antallet avgjørelser er helt absurd stort. Det er kanskje tretti-forti enkeltstående avfallsdirektiver, sier han.

Nærings-Ph.d

- En ordning for små og store bedrifter som er åpen for alle fagområder.
- Ordningen har løpende søknadsfrist og rask behandlingstid.
- Driftes av Forskningsrådet.
- En Nærings-ph.d. resulterer i konkrete forsknings- og utviklingsresultater som styrker virksomhetens kjernevirksomhet, produkter og/eller tjenester.
- Ordningen gir tilgang til forskningsorganisasjonenes kunnskap, kompetanse og infrastruktur.

Kilde: Forskningsradet.no

Tanken bak nærings-Ph.d.'en har hele tiden vært at arbeidet skal gi gjensidig utbytte for alle involverte fra begynnelse til slutt.

— Derfor har vi samlinger med bransjen underveis der vi diskuterer retningsvalg. Slik har vi fått et prosjekt som er veldig praktisk rettet, og som handler om ting som bransjen faktisk bryr seg om, sier Bratteng. •

Foran fra v. Thoralf Henriksen, Eirik Brønner, Andreas Brønner, Rune Fjellheim, Lasse Gommerud Våg, Carsten Smith Elgesem og Caroline Lund. Bak fra v. John Anders Sara, Johannes Mattis Anti, Svein Atle Somby, Ragnhild Nystad, Egil Utsi og Laila Somby Sandvik. Foto: Lund & Co.

Hvem eier retten til utmarka i Karasjok?

En historisk rettssak gikk over tre uker i januar i et provisorisk rettslokale et par kilometer sør for Karasjok sentrum.

TEKST: NINA SCHMIDT

Spørsmålet Utmarksdomstolen, ledet av lagmann Nils Asbjørn Engstad, skal ta stilling til, er hvem som har kollektiv eiendomsrett til usolgt grunn i Karasjok kommune: Alle beboere i Karasjok, samer bosatt i Karasjok, eller Finnmarkseiendommen (FeFo)?

To grupper fra Karasjok; en bestående av Karasjok kommune, Karasjok Sameforening og en rekke privatpersoner, vil ha domstolen til å fastslå at grunnen i Karasjok kommune ikke er underlagt FeFos eiendomsrett, samt at lokalbefolkninga i Karasjok har kollektiv eiendomsrett til grunnen (restarealet) på ordinært grunnlag.

Gruppen er representert av advokatene Caroline Lund og Lasse Gommerud Våg og advokatfullmektig Carsten Smith Elgesem fra advokatfirmaet Lund & Co.

Den andre parten, Guttormgruppen, representerer to reinbeitedistrikter i Karasjok. Deres påstand er at det er bare er den samiske befolkningen i Karasjok som har kollektiv eiendomsrett. Prosessfullmektiger for denne parten er advokaten Andreas og Erik Brønner i Advokatfirmaet Brønner & Co.

Motpart er Finnmarkseiendommen, representert av advokatene Frode Innjord og Rune Mykkeltvedt i Hjort.

FRYKTER JAKT-HINDRE

Norges Jeger- og Fiskerforbund og Máhkarávju siida er parts- hjelpere for FeFo, og er representert av Terese Astrid Negaard Sørli i Haavind og advokat John Jonassen i Advokatfirmaet Jonassen.

Siidaen ønsker å ha FeFo som fortsatt eier for å sikre forutsigbare rammer for forvaltningen, og frykter konflikter når

interne ressurser skal forvaltes i kollektivet, mens Jeger- og Fiskerforbundet anførte at en lokal eiendomsrett i Karasjok kan føre til at innbyggere andre steder i Finnmark ikke vil kunne jakte og fiske i Karasjok.

— Spørsmålet retten skal ta stilling til, mangler sammenligning i norsk rettshistorie, sa Caroline Lund i sin prosedyre, der hun trakk linjer tilbake til samenes stilling i 1751, da Norge fikk jurisdiksjon over Indre Finnmark.

I 2019 konkluderte Finnmarkskommisjonen med at befolkningen i Ávjovárri-siidaen, et område som dekker store deler av Finnmarksvidda, «i 1751 hadde en kollektiv rett til siidaens bruksområde som tilsvarer en kollektiv eiendomsrett».

— Konklusjonen innebærer en full erkjennelse av befolkningens kollektive eiendomsrett til et område som de har brukt i fem hundre år, sa Lund.

Statens eiendomsrett til området utgjør ikke et festnet rettsforhold, sa hun.

Det er statens syn at lokalbefolkningens rettigheter ikke

har utviklet seg til en slik generell eiendomsrett som man nå krever.

— Når man skal vurdere hvordan rettssituasjonen har utviklet seg etter 1751, må befolkningens bruk og disposisjoner på vanlig måte holdes opp mot andres bruk og disposisjoner. For å kreve generell eiendomsrett, må befolkningen ha rådet over området som de var eiere, sa Frode Innjord.

— Man har ikke objektivt sett opptrådt som eier, så spørsmålet er om man kan tenke seg til eiendomsrett i sitt stille sinn. Det kan man altså ikke, sa han.

Advokatene til Guttorm-gruppen mener at det ikke kan være en forutsetning for eiendomsrett at samene har opptrådt som tradisjonelle norske eiere.

«Ved vurderingen må samenes tenkemåte om eiendomsrett være avgjørende. Dersom samene vurderes ut fra en tradisjonell norsk oppfatning knyttet til eiendomsrett, vil det være i strid med regelen i rasediskrimineringskonvensjonen», anførte advokatene Andreas og Erik Brønner, skriver Sagat. •

Kilder: Sagat.no / videolink fra rettssaken.

FORSKJELLENE ØKER I
ADVOKATBRANSJEN

De største firmaene går så det suser

Det lønner seg å være stor i advokatbransjen, selv om mange er lykkelige som små. Firmaer med mer enn tjue ansatte øker sin omsetning pr. hode, og hadde en snittinntekt på over 3,5 millioner kroner pr. ansatt advokat eller advokatfullmektig i 2021. Alle de andres omsetning, derimot, er synkende – i snitt.

TEKST: NINA SCHMIDT

Det viser tall fra Advokatforeningens bransjestatistikk for 2021, som foreningen publiserte i begynnelsen av januar i år. Tallene er utarbeidet ved hjelp fra Tilsynsrådets register, regnskapstall fra Brønnøysundregistrene, Advokatforeningens medlemsregister, samt Advokatforeningens egne undersøkelser, og omfatter kun advokater ansatt i advokatforetak.

Som helhet går bransjen godt, og står for 0,8 prosent av den samlede verdiskapningen i fastlands-Norge. Bransjen omsatte for 22,1 milliarder kroner i 2021, en vekst på 9,6 prosent (eller 5,9 prosent, når tallene justeres for inflasjon).

Men det er de 41 største firmaene – som alle har over 20 ansatte – som kan notere seg en pen vekst. I feltet bak faller den inflasjonsjusterte omsetningen.

LAV RETTSHJELPSSATS TREKKER NED Mens snittet for enkeltmannsforetak i 2014 var 1,37 millioner kroner i omsetning pr. advokat, var tallet sunket til 1,17 millioner kroner i 2021.

For selskaper med mer enn 20 advokater økte omsetningen i 2014 fra 3,17 millioner kroner pr. hode til 3,53 millioner kroner i 2021.

En viktig årsak til at omsetningen synker for de små firmaene, er at disse

firmaene ofte tar oppdrag på offentlige satser, ifølge Advokatforeningen.

Siden 2014 har rettshjelpssatsen vokst langt mindre enn inflasjonen, samtidig som kostnadene ved å tilby advokattjenester har økt betraktelig mer enn inflasjonen, konkluderte Salærrådet i sin anbefaling til Justis- og beredskapsdepartementet for 2024. Rådet mener at satsen bør økes med 245 kroner pr. time til 1385 kroner.

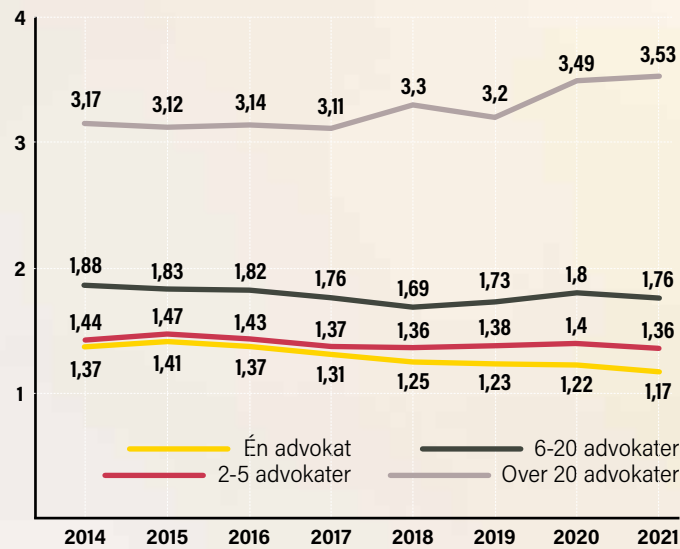
FÆRRE JOBBER ALENE

I 2014 utgjorde advokater som jobber alene, altså i advokatforetak med bare én advokat, 22 prosent av advokatene. Åtte år senere er tallet sunket til 17 prosent.

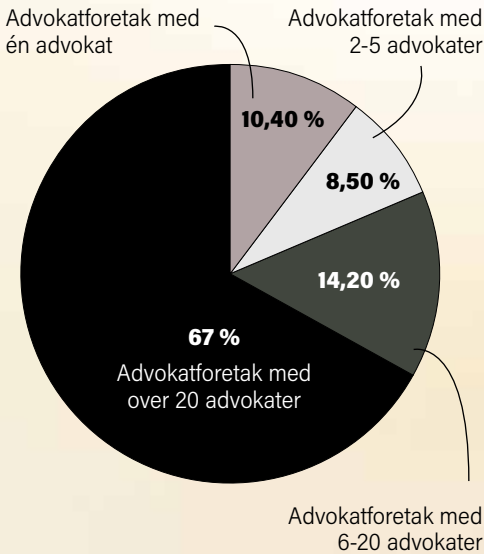
Samtidig har antallet advokater steget jevnt i hele perioden. Men de fleste nye begynner å jobbe i de 41 største firmaene: Nesten halvparten (46,9 prosent) av landets advokater og advokatfullmektiger jobber der.

For mange enkeltmannsforetak som i stor grad betjener privatpersoner, gir fri rettshjelp og opptre i straffesaker, er situasjonen alvorlig. Å drive advokatvirksomhet på egenhånd blir bare mer krevende og ansvarsfullt. I Tromsø har et lite advokatfirma med tre advokater blitt en del av Elden for å kunne nyte godt av en solid infrastruktur. De tror det i fremtiden vil være vanskelig å klare å drifte et firma alene. •

Inflasjonsjustert omsetning pr. advokat / advokatfullmektig i advokatforetak, i millioner kroner

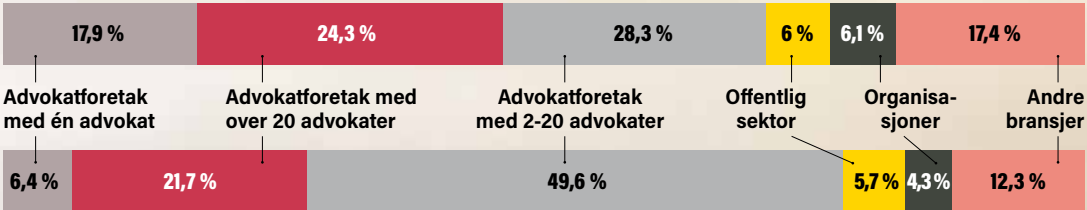

Omsetningsandeler fordelt på størrelse

Her jobber advokater og advokatfullmektiger

ADVOKATER

ADVOKATFULLMEKTIGER

Antall advokater pr. 10.000 innbygger

Kilde: Advokatforeningens bransjestatistikk for 2021

! Mens staten i 2021 brukte 1,4 milliarder kroner på rettshjelp, forsvarsadvokater og bistandsadvokater, bidro advokatforetakene samlet med mellom 12 og 13 milliarder kroner til statskassa i form av merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, inntektsskatt og skatt på utbytte, ifølge Advokatforeningen.

WIERSHOLM PÅ PLASS I TRONDHEIM

- De største advokatfirmaene spiser markedsandeler på bekostning av de mindre

Med ambisjoner om å kapre en større andel av markedet, meldte Wiersholm sin ankomst med kontorer i Trondheim i fjor høst.

TEKST OG FOTO: JONAS FOSAAS

TRONDHEIM:

Konkurransen i regionen tilspisses, og fører til at klientene får bedre rådgivning. Det er en sunn utvikling, mener partner Inge Ekker Bartnes.

Sammen med partnerne Svein-Helge Hanken og Jon Martin Atkinson, leder Inge Ekker Bartnes firmaets satsing i Norges fjerde største by. Prosjektet ble et faktum etter grundige markedsundersøkelser hvor de så et stort potensial for utvikling innenfor fire markedssegmenter; havbruk, teknologi, fornybar energi og eiendom.

— Det er betydelig virksomhet i Trondheimsregionen, og for øvrig i Midt-Norge, som ikke nødvendigvis søker til Aker Brygge når de skal ha bistand. Da ønsker vi å være der og tilby vår kompetanse, forteller Atkinson og Bartnes.

OVER TRETTI HENVENDELSER

Allerede etter noen måneders tilstedeværelse i Trondheim opplever firmaet stor etterspørsel, både fra eksisterende og nye klienter.

— Siden vår fysiske oppstart i Trondheim har vi fått over tretti henvendelser om nye prosjekter og klienter, i tillegg til de vi hadde her fra før. Det viser hvilket potensial som er her oppe, sier Bartnes.

Til tross for at Advokatforeningens bransjeundersøkelse viser en nedgang for de mellomstore firmaene, mens landets største firmaer stadig vokser, har han ikke lagt merke til at firmaets inntog i byen har hatt en negativ effekt på de lokale advokatkontorene.

— Vi har ikke sett hvordan det har påvirket andre firmaer, og det er heller ikke noe vi følger med på. Vi har fokus på vår plan for intern og ekstern utvikling, og ønsker naturligvis å kapre større markedsandeler, sier han.

HENTET PARTNER FRA KONKURRENT

I forbindelse med etableringen av det nye kontoret, ble Jon Martin Atkinson hyret inn som partner i Wiersholm, etter en rekke år som partner i Arntzen de Besche i Trondheim. Atkinson forteller at det var fristende å bli en del av satsningen til Wiersholm.

— Jeg har jobbet mye med teknologi, havbruk og fornybar energi, og kjente Wiersholm godt som motparter fra tidligere prosesser. Det var veldig spennende da de ønsket å satse aktivt i regionen jeg jobbet i, og innenfor de arbeidsområdene jeg jobbet med, forteller Atkinson.

Så langt er mellom seks og åtte advokater knyttet til advokatkontoret i Trondheim. Målet er å doble antallet, forteller Bartnes.

— Vi skynder oss langsomt, slik at vi får rekruttert den riktige kompetansen. Vi får stadig henvendelser fra advokater som ønsker å jobbe her, og jobber bevisst og målrettet med å rekruttere riktig ut fra de segmentene vi satser på.

DE FEM STØRSTE RYKKER FRA

Bransjeundersøkelsen viser at gapet ned fra lan-

dets fem største advokatfirmaer stadig blir større. Bartnes tror utviklingen er utfordrende for flere av de mellomstore firmaene.

— Det er en klar trend at de fem største vokser i mye større grad enn de mellomstore firmaene. Resultatet er at de største advokatfirmaene spiser markedsandeler på bekostning av de mindre, forteller han.

Trønderen, som nå tilbringer mer tid i hjemtraktene, tror det er krevende for firmaene som følger bak de største å opprettholde en betydelig vekst over tid. I tråd med at kravene til leveringshastighet og kompetanse øker, kreves det store team med faglig bredde og nødvendig spisskompetanse for å imøtekomme de største klientenes utfordringer, forteller han.

— Det er vanskeligere for de mellomstore å være med på veksten og kapre nye markedsandeler, fordi de ikke har den samme tilgangen til kompetanse. De vil heller ikke tiltrekke seg den kvaliteten som de største firmaene gjør. Uten samtidig nødvendig kapasitet, blir det utfordrende å være med på de større prosessene, som stadig stiller strengere krav til effektiv bistand av høy kvalitet, sier Bartnes.

TEKNOLOGI-SENTRUM

Etter det de beskriver som en god start på etableringen i Trondheim, har de to trønderne Atkinson og Bartnes stor tro på en solid utvikling av virksomheten i regionen.

Advokatfirmaet håper å være på plass i Tollboden-bygget før påske. – Det blir Norges fineste kontorer, mener Inge Ekker Bartnes (t.v.) og Jon Martin Atkinson.

Mens de venter på at deres nye lokaler skal bli ferdige, holder Wiersholm til i Powerhouse, noen hundre meter unna Tollboden.

ØKTE
FORSKJELLER

”
Det er vanskeligere for de mellomstore å være med på veksten og kapre nye markedsandeler, fordi de ikke har den samme tilgangen til kompetanse.

»

– Vi har en bred kompetanse, og legger energien vår i en portefølje innenfor det forretningsjuridiske segmentet, forteller Rasmus Brodtkorb.

PRÉTOR ØNSKER WIERSHOLM VELKOMMEN:

– Vi er ikke bekymret

– Vi ligger på omtrent én million mer per ansatt enn tallene, ikke så langt bak de største, forteller Brodtkorb.

Trondheimsfirmaet hadde en solid inntektsøkning på 21,1 prosent fra 2019 til 2021. Tilsvarende bratt kurve vil ikke tallene fra 2022 vise, i alle fall ikke resultatmessig, spår Brodtkorb. Det er det flere grunner til.

– Vi hadde en god økning under pandemien, men en del av utgiftene vi unngikk i den perioden, er tilbake nå. Videre vil faktorer som nyansettelser og permisjoner påvirke tallene til advokatfirmaer i vår størrelsesorden i større grad enn de aller største, forteller han.

UTELUKKER IKKE FUSJON

Tallet 25 vil stå på kaka når Prétor feirer jubileum i år. Firmaet har i løpet av et kvart århundre gått fra to til nåværende 19 advokater på huset. Utviklingen kunne gått raskere, forteller Brodtkorb, men det er ikke firmaets strategi å vokse for vekstens skyld.

– Vi er opptatt av å bygge stein for stein, og det vil vi fortsette med. Vi ønsker å være tro mot vårt forretningsområde og konsept. Vi registrerer at en del firmaer virker å være veldig opptatt av vekst for vekstens skyld, men vi fokuserer på å rendyrke profilen vår og vokse organisk hele tiden, sier han.

Selv om firmaet ikke har noen konkrete planer om å fusjonere med et annet firma, forteller Brodtkorb at det er en diskusjon som er oppe med jevne mellomrom. Han ønsker ikke å utelukke noe.

– Hvis noen banker på døren for å ta en prat, hadde vi helt sikkert undersøkt om det kunne vært interessant. Selv om det ikke er noe vi aktivt arbeider for, har jeg til gode å oppleve at det ikke har lønnet seg å prate med folk, sier han.

ANSETTER MED OMHU

Arbeidsmiljø er også gjennomgangsmelodien når firmaets øverste leder snakker om rekruttering.

– Det er spesielt vanskelig å finne den rette når man er et advokatfirma bestående av omkring tyve advokater. Én person kan ha så utrolig mye å si for arbeidsmiljøet, forteller han.

– Vi forsøker å håndplukke advokater og advokatfullmektiger som er flinke innenfor de rettsområdene vi holder på med og som passer vår profil. •

Opp 21,1 prosent

Omsetning 2019: 37,5 millioner kroner

Omsetning 2020: 42,4 millioner kroner

Omsetning 2021: 45,4 millioner kroner

Som partner og daglig leder i Trondheims nest største advokatfirma, Prétor Advokat, mister ikke Rasmus Brodtkorb nattesøvnen av Wiersholms inntog i byen. Tvert imot mener han næringslivet i Midt-Norge bør gi seg selv en klapp på skulderen. – Det er godt liv laget for firmaer i vår størrelsesorden, forteller han.

TEKST OG FOTO: JONAS FOSAAS

Pretor

• Jobber med arbeidsrett, bygg og entrepriser, transaksjoner og kontraktsrett, selskapsrett, immaterialrett og IKT, bank og konkurs, fast eiendom og prosedyre og konfliktløsning.
• 10 partnere, fem advokater, tre advokatfullmektiger, 1 paralegal, 2 administrativt ansatte.

TRONDHEIM:

Det er hyggelig at et så velrennomert firma etablerer seg i regionen. Det betyr at de opplever markedet som spennende. Vi skal fortsette med det vi gjør, og så får vi se hvordan det utvikler seg, sier Brodtkorb.

Selv om konkurransen i Trondheim vil bli skjerpet, tror han at de to firmaene vil konkurrere på ulike premisser.

– De søker områder som vi ikke jobber så mye innenfor, til en helt annen pris. De største nasjonale firmaene har en annen type klientmasse, som tidvis krever betydelig større ressurser. Det koster, sier Brodtkorb.

Han tror ikke deres klienter ønsker å betale et høyere beløp for den rådgivningen de allerede får.

– Det kunne vært en utfordring om de satset på våre rettsområder, med tilsvarende priser som oss. Prétor og byens mindre firmaer vil kunne fortsette nokså upåvirket, mener han.

SOLID VEKST

Prétor, med sine 19 ansatte advokater, kjenner seg ikke igjen i tallene fra Advokatforeningens bransjeundersøkelse.

Her er alle ansatte medeiere

AGP Advokater i Oslo har ingen ambisjoner om å bli en av «de store», eller å følge de stores vekstrater.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

OSLO:

Nils Olav Aarseth, Gard A. Skogstrøm, Hege Dahl og Lars André Gjerdrum ønsket å skape sin drømmearbeidsplass. Det var utgangspunktet for at AGP Advokater så dagens lys 1. januar 2020. Det ble en brakstart med over to hundre oppdrag og en økning fra fire til 15 ansatte på ett år. Nå er det landets største spesialiserte advokatfirma på transaksjoner.

– Vi ønsket å jobbe på en annerledes måte enn de tradisjonelle advokatfirmaene, og legge større vekt på involvering, både mot klient, men også internt. Hos oss eier alle ansatte aksjer i selskapet og er med og deler overskuddet, inkludert advokatfullmektiger og administrasjon. Vi tror dette bidrar til at alle ansatte får et større eieforhold overfor klienten og det man jobber med, forteller partner og medstifter, Lars André Gjerdrum.

RASKERE VEKST ENN PLANLAGT

AGP Advokater består i dag av 26 ansatte, inkludert 18 advokater. Ved årsskiftet gikk de bredere ut under transaksjonsparaplyen ved å ta inn to nye partnere; Peter Tranvåg Skutvik fra Schjødt og Kim Hellstrøm Christensen fra Wiersholm. Disse skal lede ny satsing på bank og finans, samt transaksjoner innen næringseiendom.

Tidligere i 2022 tok de også opp M&A-partner Maria Heiberg Styrvold fra Wikborg Rein.

– Vi hadde en ambisjon om å bli en utfordrer til «de store». Dit kom vi raskere enn planlagt, og derfor har vi skrudd opp tempoet litt. Både gjeld og næringseiendom er en naturlig del av transaksjoner, og derfor har vi valgt å satse på det nå - selv om det er tidligere enn planlagt. Tiden var inne og personene var de rette, forteller Gjerdrum.

Firmaet jobber kun i «skyen» på Teams, hvor også klientene inviteres inn og kan overvære prosessene, inkludert de interne. Ifølge Gjerdrum skaper det mer åpenhet, mer tillit og mer læring.

– Vi tror råd blir mye bedre når vi tenker sammen og klienten bidrar. Vi mener også at den-

– Vi vil ha en flat struktur, vi vil være på fornavn med samboere og vite hvem barna til alle er, sier Lars André Gjerdrum.

ne måten er mer arbeidsbesparende enn at e-posten er livet vårt.

VIL BLI DET FORETRUKNE

Å bli en av «de store» er ikke et mål for AGP i seg selv.

– Vi skal beholde vår nisjeposisjon, men det betyr ikke at vi ikke skal bli større, sier Gjerdrum.
– Vår ambisjon er å bli den «foretrukne». Det firmaet klientene ønsker å jobbe med, og det firmaet de ansatte ønsker å jobbe i. Det betyr ikke at vi skal bli større enn Thommessen, Wiersholm eller de andre store. Det betyr bare at vi skal ha noen kvaliteter som gjør at flest tenker på oss når de skal gjøre en transaksjon. Det er det langsiktige målet.

AGP har ingen planer om å følge vekstratene til de største firmaene, fortsetter partneren.

– Vi vokser naturlig nå, men det er fordi vi er nye og vi skal finne vår form og fasong. Man starter ikke ferdigvokst.

TRIVES BEST SOM SPESIALISTEN

Da Advokatforeningen la frem sin nyeste bransjeundersøkelse for landets førti største advokatvirksomheter, ble det presentert som en utfordring at mange boutique-firmaer sliter med å vokse. Gjerdrum mener at det ikke er gitt at nisjefirmaene selv opplever dette som et problem.

– Spørsmålet er om det egentlig er negativt at nisjer ikke vokser i samme takt som de store advokatfirmaene. Jeg tror mange av boutiqueene er der de ønsker å være. De færreste vil nødvendigvis bli et nisjefirma med over to hundre advokater. Da er det nok vanskelig å opprettholde spesialistprofilen som nisjefirma. •

ØKTE
FORSKJELLER

”
Vår ambisjon er å bli den «foretrukne». Det firmaet klientene ønsker å jobbe med, og det firmaet de ansatte ønsker å jobbe i.

– Ser at de små kontorene svinner hen

Det lille advokatfirmaet Drechsler lot seg kjøpe opp og bli til Eldens lokalkontor i Tromsø for halvannet år siden. Økende krav til drift av advokatvirksomhet er årsaken.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

TROMSØ:

I 2010 startet Cecilie Drechsler egen advokatvirksomhet. Da sakene begynte å hope seg opp og hun hadde vært overarbeidet en god stund, bestemte hun seg for å få inn flere folk. Under pandemien kom Anett Beatrix Osnes Fause inn som partner.

Ikke lenge etter tok advokatfirmaet Elden initiativ til et møte for å diskutere muligheten for et mulig oppkjøp av Drechslers virksomhet. Innen møtet var over, var avtalen i boks. Egentlig var ikke planen å la seg kjøpe opp.

– Sammenslåingen handlet ikke om inntjening, men vi så at det kunne styrke oss faglig, og vi fikk dessuten flere å spille på. Å være advokat er en utrolig krevende jobb å stå i alene. Ikke bare faglig, men også med de menneskelige påkjenningene og streben etter hele tiden å drive en forsvaret virksomhet, forteller Drechsler, som nå er partner i Elden.

– Sett i etterkant, med alle de organisatoriske og strukturelle kravene vi har fått som advokater de siste årene, ser jeg godt at de små kontorene svinner hen. Det blir for mye ansvar. Fortsetter utviklingen slik, vil det bli vanskelig å drifte på egenhånd.

FRA 5 TIL 20

Innbyggerne i Tromsø vasser i snø mens Advokatbladet er på besøk. Ut fra det som etter hvert skal bli firmaets takterasse, kan vi se Tromsdalen og fjellene på fastlandet, og spiret på domkirka like ved.

Vi møter Drechsler sammen med partner Anett Beatrix Osnes Fause og Birte Hansen Nordgård. Sistnevnte vurderte nylig å starte for seg selv, men lot det være til fordel for en stilling som advokat og partner i Elden.

– Det ble for mye, forklarer hun kort.

Anett Beatrix Osnes Fause, Birte Hansen Nordgård og Cecilie Drechsler i nye lokaler som ferdigstilles i skrivende stund.

– Avgjørelsene som kommer om advokatan-svar, kryper stadig nærmere. Det å overse en problemstilling, kan være livsfarlig. Mye av dette er nok en del av grunnene til at mange av de små forsvinner. Bare det som skal til av økonomiske muskler for å ha et godt saksbehandlings- og arkivsystem er krevende, ikke minst å skulle ha teknologisk support. Det å ha en infrastruktur i bunnen, hvor det er ressurser til at noen alltid håndterer ting som dette, har vært veldig viktig for oss, fortsetter Fause.

Så snart lokalene er klare, flytter tromsøværingene inn i nye kontorer kun et steinkast fra Storgata i sentrum. Planen er å utvide til å bli mellom 15 og 20 ansatte. I dag består de av fem advokater, inkludert to fullmektiger.

– Tror dere vi vil få se flere sammenslåinger og oppkjøp?

– Jeg blir ikke overrasket hvis det skjer, sier Fause og får anerkjennende nikk fra de to andre.

– Det blir jo bare mer og mer spesialisering.

Selv om generalistene nok vil bestå en stund til, tror jeg flere vil jobbe i større firmaer, legger Nordgård til.

– Digitalisering har nok også fått stor betydning for den enkelte, både i positiv og negativ forstand. Dette kontoret ble etablert i 2020, og vi har flere fysiske arkivskap, men alle står helt tomme nå. Det forteller litt om fort det har gått. Vi ønsker jo å drive en bedrift for fremtiden, og det er vanskelig å se for seg at det vil være så mange landhandlere igjen når vi kommer dit, sier Fause videre.

– TJENT MED STØRRE VIRKSOMHETER

De tre partnerne mener det er et gode at større virksomheter etablerer seg i byen – til tross for at det kan gå utover de små kontorene.

– Det er selvsagt bra at det bygges sterke fagmiljøer. Det er kundene våre tjent med. I den grad man skal være liten, vil jeg tro det er smartest å være spesialisert. Det tror jeg er den eneste måten å drive lønnsomt alene, sier Drechsler.

ØKTE
FORSKJELLER

I midten av januar hadde Advokatforeningen 169 aktive medlemmer i byen. 116 av disse arbeider som privatpraktiserende advokater eller advokatfullmektiger. Av de større Oslo-firmaene har blant annet SANDS, Kvale, Codex, PwC, EY, KPMG Law og Simonsen Vogt Wiig kontorer i Tromsø. Over halvparten av Advokatforeningens privatpraktiserende medlemmer jobber i et av disse.

– Det er ikke alle de små lokale som har overlevd deres inntog. Når de kommer, tar de ressurser fra de små, både mennesker og saker. Det er flere virksomheter som var ganske store i Tromsø-sammenheng, som ikke eksisterer lenger. Jeg tror mange jobber som advokater fremdeles, bare i andre og større virksomheter, supplerer Nordgård.

VIL BLI BEST I NORD

For Drechsler og kollegene er det en trygghet å arbeide under en veletablert merkevare som Elden. Ikke bare mener de John Christian selv er en god rollemodell, men viser også til et større fagmiljø, mulighet til å benytte seg av robuste systemer og støtte fra administrasjon – i tillegg til en god arbeidskultur på tvers av kontorene. Samtidig legger de ikke skjul på at det har vært noen humper i veien under innkjøringen.

– Det har vært uvant å gi fra seg kontrollen. Nå er vi avhengig av at andre tar beslutninger og det går ikke like fort, men vi får nok bestemme mer selv etter hvert som vi blir større og får flere ansatte, sier Drechsler.

– Hele firmaet er i sterk vekst og omstilling, og vi vil være med å utvikle det videre, både som kontor, men også de enkelte advokatene. Nå har vi tilgang til bedre rekruttering og til næringslivet lokalt. Det er pirrende.

– Hvilke forventninger har dere til tiden fremover?

– Det finnes gode muligheter for å ta større markedsandeler i nord, svarer Fause fort.

– Tromsø er jo landsdelens hovedstad, selv om Bodø er litt uenig i det av og til. Det er en by i vekst på mange måter, og det er mye spennende som skjer, legger Nordgård til.

– For meg som har vært landhandler, er det gøy å skulle følge opp ansatte og hjelpe dem til å vokse. En stor del av min portefølje handler om å følge opp andre i deres saker, og det trigger meg veldig. Jeg tar min ære i at dette kontoret skal lykkes i nord. Vi skal bli det beste Elden-kontoret, avslutter Drechsler. •

I den grad man skal være liten, vil jeg tro det er smartest å være spesialisert. Det tror jeg er den eneste måten å drive lønnsomt alene.

Tenden vil utkonkurrere de største firmaene på hjemmebane

– Små og mellomstore firmaer utgjør den største delen av norsk næringsliv. Dette er selskaper som, av forskjellige grunner, nok ikke er i kjernen av målgruppen for de største advokatfirmaene, men som er midt i smørøyet for oss, sier partner og styreleder i Tenden, Heidi Aas Larsen.

TEKST OG FOTO: JONAS FOSAAS

Tenden Advokatfirma

- 48 medarbeidere, hvorav 36 advokater.
- Hovedkontor i Tønsberg, med kontorer i Sandefjord og Oslo.
- Et fullservice forretningsadvokatfirma, som også bistår privatpersoner og det offentlige.

TØNSBERG:

De siste årene har Tenden gått fra å være et ledende firma i Vestfold-regionen til å bli Norges nest største firma utenfor hovedstaden, målt i omsetning.

– Vi ønsket ikke at lokale klienter skulle se nordover for å løse de avanserte sakene. Derfor satset vi på å skape et skikkelig godt advokatmiljø i Vestfold-regionen, forteller Heidi Aas Larsen.

Tenden var allerede godt etablert lokalt da Aas Larsen gjorde sin entré på starten av 2000-tallet. Siden den gang har mye skjedd for firmaet med hovedsete i Norges eldste by.

FUSJON BLE SUKSESS

I 2009 fusjonerte Tenden med det som var fylkets nest største advokatfirma, Justin i Sandefjord. De ønsket å tilby det lokale næringslivet like god rådgivning som i hovedstaden.

Ventetiden skulle vise seg å bli kort før sammenlåingen begynte å høste frukter.

– Over natta ble vi i prinsippet dobbelt så store. Det medførte at vi ble lagt merke til på en helt annen måte. Vi hadde en offensiv markedsstrategi i forbindelse med rekruttering, men synligheten

og telefonene kom i overraskende grad av seg selv, forteller daglig leder i firmaet, Tom Henry Olsen.

Tenden fikk fotfeste som det klart største firmaet i Vestfold, og større klienter tok kontakt med mer omfattende og komplekse saker.

– Vi ønsket å bli et nasjonalt anerkjent firma som får oppdrag utenfor de lokale grensene. Det gjør vi i høyeste grad nå. Andelen store oppdrag vokser, forteller Aas Larsen.

KREVER INVESTERING

En nøkkelfaktor for utviklingen har vært profilbygging på flere områder; noe de mener kan være en større utfordring for firmaer med lavere omsetning.

– Trenden viser at de små advokatfirmaene har hatt en nedgang i omsetning, mens de største vokser. Jeg tror mye av grunnen til dette er at det krever en god del innsats og finansiering for å holde følge med utviklingen, sier Aas Larsen.

– Det må både investeres i teknisk infrastruktur og andre tiltak for å øke digitaliseringen, men også i advokatenes spesialisering og kompetanse. Det er helt sentralt for å utvikle seg videre og ikke stagnere, utfyller Olsen.

– REKRUTTERING ER ALFA OMEGA

En annen uvurderlig nøkkel for Tendens utvikling, har vært fokuset på å rekruttere advokater med røtter i Vestfold-regionen.

– For oss er det avgjørende å hente inn flinke

Opp 14,2 prosent

Omsetning 2019: 82,6 millioner kroner
Omsetning 2020: 82,5 millioner kroner
Omsetning 2021: 94,4 millioner kroner

– Det kulturelle aspektet er minst like viktig som faglig kompetanse når vi ansetter, sier daglig leder Tom Henry Olsen (til høyre). Her sammen med partnerne Heidi Aas Larsen og Ruben Skifjell Hoffgaard.

advokater med den riktige kompetansen. Vi har mindre råd til feilskjær på den fronten. Det er en «people's business», og hodene er det som i størst grad skiller firmaene fra hverandre, forteller Olsen.

– Videre må vi ha tiltrekningskraft for å kunne hente inn den riktige kompetansen. Vi ønsker å være et ambisiøst og attraktivt alternativ for advokater som har erfaring fra store firmaer i Oslo, men som ønsker å flytte hjem til Vestfold, sier han.

Et eksempel er partnerskapets nyeste tilskudd, Ruben Skifjell Hoffgaard, som føyer seg inn i rekken av advokater i Tenden med en slik karriereutvikling. Etter 12 års arbeidserfaring fra Oslo, blant annet som advokat i Wiersholm og Equinor, ønsket Hoffgaard å flytte hjem til Vestfold. Likevel ønsker han ikke å legge igjen ambisjonene på Aker brygge.

– Det handler om å få det beste av begge verdener; å bo der man vil bo, samt fortsette å satse karriere på en spennende måte. Det er gjennomgangshistorien hos flere som jobber i firmaet, og er noe som gjør det til et attraktivt miljø å jobbe i, forteller Hoffgaard.

En slik strategi krever at firmaet er på tå hev, mener Olsen.

– For at vi skal tiltrekke oss folk av det kalibret vi ønsker, stiller det krav til hvordan vi utvikler firmaet vårt. Vi må henge i stroppen for å gi de

ansatte interessante arbeidsoppgaver, og inkludere alle i utviklingen, forteller han.

MER SPESIALISERING

Tenden, som også har kontorer i Sandefjord og Oslo, har ingen umiddelbare planer om å fusjonere med et annet advokatfirma i nærmeste fremtid. Deres fokusområde er å sikte seg inn mot de gode oppdragene som gir grunnlag for vekst.

– Utviklingen i bransjen viser at graden av spesialisering tiltar. Det krever flere advokater for å dekke spesialiserte områder, slik at firmaet kan dekke den bredden som det er behov for hos klientene i møte med en hverdag som stadig blir mer kompleks, sier firmaets nyeste partner, Hoffgaard.

Selv om de har en klar strategi om videre vekst, forteller Aas Larsen at det viktigste er å ivareta kvaliteten til allerede eksisterende klienter.

– Vi har kapasitet til å ta oppdrag i Oslo, men vi ønsker i utgangspunktet å konsentrere oss om å utvide vår region. Både vestover og sørover er det mye industriutvikling som vi ønsker å ta del i. For å håndtere geografisk utvidelse av porteføljen, trenger vi flere advokater når vi i tillegg skal ta vare på hjemmemarkedet vårt, sier Aas Larsen.

– Primært er vi et Vestfoldfirma, men det er korte avstander til nye interessante markeder, sier hun. •

”
For oss er det avgjørende å hente inn flinke advokater med den riktige kompetansen. Vi har mindre råd til feilskjær på den fronten.

Merker at markedet tappes for talenter

Lillestrøm-firmaet Halvorsen & Co ønsket bedre fotfeste innen personskadeerstatning, økt omsetning og å satse i Follo. Etter oppkjøpet av Helland Ingebrigtsen i fjor høst, er firmaet størst i regionen, og spår at flere vil følge deres eksempel.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

LILLESTRØM:

Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS åpnet dørene for første gang for tjue år siden. Da bestod virksomheten av fire advokater og en sekretær plassert i kontorer på Åråsen stadion. I dag teller firmaet over tretti ansatte. Fjorårets omsetning endte på rundt 46 millioner kroner, en økning på mer enn ti prosent fra året før.

Etter sammenslåingen med det Ski- og Sandvika-baserte advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen i fjor høst, er målet å øke omsetningen med ytterligere femti prosent, eller til om lag sytti millioner kroner i 2023. Det vil gjøre Halvorsen & Co til det tredje størst advokatfirmaet i Viken, og størst i Follo.

Partnerne Thomas Christian Wangen, Øyvind Kilstad og Lotte Lundby Kristiansen spår at fusjoner av mindre firmaer er noe man kommer til å se mer av i advokatbransjen.

– Det har vært og kommer til å være en trend en stund fremover, tror vi. Det vil bli tyngre å være liten og alene, sier Kilstad og suppleres av Kristiansen:

– Det gir gjerne mer muskler, mer spesialisering og større omsetning. Det er nok ikke like lett å fortsette som en typisk landhandler lenger.

BLIR SPIST OPP I OSLO

For Halvorsen & Co var en av begrunnelsene for

– Vi må vise klienter og advokater at det er et spennende marked her, sier Thomas Christian Wangen (t.h). Her sammen med Øyvind Kilstad og Lotte Lundby Kristiansen.

oppkjøp av Helland Ingebrigtsen å styrke firmaet ytterligere innenfor personskadeerstatning, og etablere en tydelig posisjon i toppdivisjonen av advokater innenfor dette fagområdet.

– Samtidig viste våre analyser at det ligger muligheter i advokatmarkedet i Follo-regionen, både innenfor det forretningsjuridiske og det privatretslige. Det er få større enheter, og advokatene opererer primært alene eller med én kollega, forklarer Kristiansen.

Etter sammenslåing vil Halvorsen & Co være til stede på Jessheim, Ski og Aurskog i tillegg til hovedkontoret i Lillestrøm.

– Lillestrøm og Ullensaker er områder som har utviklet seg i retning høyhus og mye næringsetablering de siste årene. Det er flere større bedrifter, slik som Felleskjøpet, som har etablert seg utenfor hovedstaden. Vi tenker at noe av det samme kan skje i Ski/Follo-regionen. Da flytter folk etter, med kompetanse, som ønsker å jobbe lokalt. I Oslo blir vi spist opp. Der er vi lite synlige, men vi synes her, sier Kilstad.

– Vår velsignelse er at vi er såpass nært Oslo at firmaene der ikke trækker for mye i vårt bedd, men samtidig er det kort vei fra vårt marked til Tjuvholmen, legger Thomas Christian Wangen til.

– Ja, vi lever i den konkurransen. Det vil vi også gjøre ved det nye kontoret i Ski, men målet er at vi kanskje kan ta markedsandeler fremfor å tape dem, fortsetter Kilstad.

TALENTENE FORSVINNER

De siste årene har Halvorsen & Co merket økte krav til profesjonalisering av virksomheten, både når det gjelder drift, nettverksbygging og profile-

ring i sosiale medier og på nett, men også i oppfølgingen av de ansatte.

– Det vi er mest sårbare på, og som er utrolig kostbart for oss, er å bomme på ansettelse. Det er vår aller viktigste oppgave; å finne de riktige folkene og få dem til å bli her. Det er den største utfordringen vår. Oslo lokker, noen vil flytte til hjemstedet, noen velger å satse in-house, og noen dropper advokatlivet helt. Skal vi klare å få talentene, må vi levere på lik linje med de større virksomhetene på alle områder, sier Wangen.

– Vi merker at markedet begynner å bli tappet for talenter. De forsvinner mye raskere nå enn tidligere. Vi går nok litt under radaren sammenliknet med virksomheter i Oslo eller i de øvrige store byene. Vi må vise de unge at man kan skape seg en god advokathverdag på Romerike og i Follo. Det er et stort marked både forretningsjuridisk og privat. Det er jo en av grunnene til at vi bega oss ut i prosjektet med sammenslåingen. Vi hadde ikke gjort dette hvis vi ikke hadde sett at det var et potensial i Follo.

EN ANNEN HVERDAG

Flatere struktur, mer fleksibilitet, godt mangfold, færre albuer og like godt betalt. Det er noen av fordelene ved å velge en advokathverdag i et mellomstort advokatfirma utenfor de store byene, ifølge de tre advokatene.

– Man kommer nærmere klientene mye tidligere her. Klientrelasjonene er ikke kun forbeholdt partnerne. Man får raskere erfaring og kommer seg tidligere i retten. Jeg tror rett og slett at man kommer seg forttere ut i markedet, sier Kristiansen.

– I de store firmaene er det et helt annet jag, kanskje særlig på partnernivå, men også blant de ansatte advokatene. Det stilles selvsagt også store forventninger til våre advokater og til oss som partnere. Jeg synes det virker å være flere spisse albuer der ute enn her, samt at det er større rovdrift på talentene, mener Kilstad, som selv har bakgrunn fra de store firmaene i hovedstaden, i tillegg til tidligere drift av egen virksomhet i Oslo.

For seks år siden valgte Halvorsen & Co å bli en del av det europeiske advokat-nettverket Eurojuris. I dag består nettverket av 16 norske advokatfirmaer og rundt 250 advokater i Norge. Her finner man virksomheter som Tofte, Ytterbøl & Co og Svensson Nøkleby.

– Vi var på jakt etter et nettverk å være en del av. Det gir oss mer fagsamarbeid, utvikling av egen virksomhet med ledersamlinger, innkjøps-samarbeid og liknende. Det gir samtidig god tilgang til å forstå markedet og dets utvikling rundt om i landet, i tillegg til at vi blir godt kjent med advokatene. •

ØKTE
FORSKJELLER

”
Jeg synes det virker å være flere spisse albuer der ute enn her, samt at det er større rovdrift på talentene.

Opp 15 prosent

Omsetning 2020: 40 millioner kroner
Omsetning 2021: 40,1 millioner kroner
Omsetning 2022: 46 millioner kroner

Ingrid Sandberg og Arne Johan Dahl er nye partnere i Thallaug.

Thallaug-gjengen i snøføyka, bakerst fra v.: Jo Are Aamodt Brænden, Bergsvein Træthaug, Øystein Skurdal, Oddvar Myhren Møllerløkken, Kjetil Schonhowd, Mads Koppang, Arne Johan Dahl, Espen Enger Halvorsen, Jesper Holte, Aslak Runde, Inger Marie Haug, Aslak Årsvoll Undheim, Eivind Bjøralt. Foran fra v. Tore Thallaug, Hilde Leine, Lars Veen, Ingrid Klokk Sandberg, Øystein Nordmo, Tove Alsvik og Anne Hermansen.

– Har interessant juss, småbysjarm og aktiv livsstil

De seneste årene har vært en dans på roser for Advokatfirmaet Thallaug på Lillehammer, og ved årsskiftet kunne de ønske to nye partnere velkommen. Halv pris på advokattjenester som matcher de store er en av årsakene til veksten, ifølge daglig leder Aslak Runde.

TEKST OG FOTO: TINIUS SVENDSEN

LILLEHAMMER:

Ivår bransje sitter det største hinderet først og fremst i hodet, tenker jeg. Mange tror de mest interessante arbeidsplassene utelukkende eksisterer i de største byene. Thallaug er et eksempel på at det ikke nødvendigvis er slik. Vi har et veldig solid fagmiljø, og vi besitter betydelig kompetanse. Samtidig leverer vi tjenester til under halv pris av de store firmaene. Dette er en uslåelig kombinasjon.

Det sier partner og daglig leder Aslak Runde. På nyåret kunne han ønske to nye fjes velkomne i firmaets partnerskap: Ingrid Klokk Sandberg og Arne Johan Dahl.

– STOR BESLUTNING

– For meg var Thallaug et naturlig førstevalg. Firmaet er et av de største advokatfirmaene i Innlandet og det har et veldig solid rykte, sier Arne Johan Dahl.

Den nybakte partneren har nettopp lagt

syv år hos Regjeringsadvokaten bak seg. Før den tid har han hatt fullmektigstillinger i henholdsvis Oslo tingrett og Wiersholm.

Han mener flere advokater bør få øynene opp for jobbmuligheter utenfor de største byene.

– Jeg ser flere fordeler med å arbeide som advokat i en mindre by. Man kommer gjerne tettere på prosessene og klientene over tid, og kan lettere se virkningen av arbeidet som gjøres. Jeg opplever det også som meningsfylt å skulle bistå klienter i en region som betyr mye for meg.

– EN TILLITSERKLÆRING

Ingrid Klokk Sandberg, tidligere advokat i NHO og Selmer, har jobbet i Thallaug siden 2020. Hun ser på opprykket som en tillitserklæring fra de andre partnerne i firmaet.

– I Thallaug har jeg hyggelige og dyktige kollegaer som ønsker å bidra til felleskapet og spille hverandre gode. For meg er det resonnementene bak løsningene som gjør jussen spennende, og det er derfor viktig å ha kollegaer som liker å diskutere.

– Hos oss er det åpne dører og mange interessante diskusjoner om både juss og etikk. I tillegg er sakstilfanget veldig variert, sier hun.

Sandberg er, som Dahl, selv fra Lillehammer. Det var en viktig faktor da hun for over to år siden valgte å flytte fra Oslo til OL-byen.

– Jeg er over snittet glad i å gå på ski og løpe, og ønsket at mine tre sønner skulle få vokse opp med de samme mulighetene som jeg selv har hatt. Ved valg av arbeidsplass var det avgjørende å finne et sted der jeg kunne fortsette min faglige utvikling, og da var Thallaug førstevalget.

OVER 100 ÅR

Daglig leder Aslak Runde er storfornøyd med de to nye tilskuddene til partnerskapet.

– Både Sandberg og Dahl er svært dyktige advokater, med solid og variert bakgrunn. De har en passende alder for opptak i partnerskapet og de vil kunne bidra med innspill og tanker.

Lillehammer-firmaet, som for over hundre år siden startet opp i en tannlegegård og hadde det samme telefonnummer som tannlegekontoret, er i dag et av største advokatfirmaene i Innlandet.

I 2021 hadde firmaet en omsetning på 44 millioner kroner. Det tilsvarer en økning på over hundre prosent de siste ti årene. Veksten tok for alvor til med OL på Lillehammer i 1994, og siden den gang har firmaet vært særlig involvert i utbyggingen av regionen.

I dag holder Thallaug til i Storgata i dølabyen. Firmaet har også faste filialer på Gjøvik og i Brumunddal. Herfra ytes det juridisk bistand innenfor nesten alle rettsområder, og advokatene blir mer og mer spesialiserte.

GOD LOKALKUNNSKAP

– Et av våre slagord er «nasjonal konkurransekraft med lokal forankring». For mange av våre konkurrenter er det vanskelig å matche den lokal-

kunnskapen vi besitter. Når denne kombineres med mange flinke folk og et økende sakstfang, blir utviklingen god, sier Runde.

Han mener at det å flytte ut av de store byene ikke dreier seg om å trappe ned yrkesmessig, men å få hverdagen til å gå opp på en annen måte. Det handler om hvordan man ønsker å leve livet sitt, ifølge han.

– Her har vi et unikt kompetansemiljø og tilgang på svært spennende arbeidsoppgaver av alle slag. Men det er klart at det er et livsstilsvalg. Man må like sjarmen ved småbyen, sier han.

– Det er dessuten slik at mange advokater ønsker seg hjem når de har stiftet familie, har blitt lei av kø og eksos, eller rett og slett oppdager at man kan få god kaffe latte også her. Lillehammer er en kultur- og arrangementsby, så det skjer noe hele tiden, fortsetter han.

– KONKURRANSEDYKTIGE PÅ LØNN

– Vi opplever oss som konkurransedyktige også på lønn, men vil selvsagt aldri kunne tilby eierinntekter som i de aller største firmaene. Det handler om størrelse, men også om vår modell for avlønning av ansatte, sier han.

Runde merker ikke noe særlig til veksten hos de store.

– Vi ser ikke så mye til de store firmaene oppe hos oss. Riktignok møter vi på dem i noen saker, og dette kanskje i økende grad, men vil føler ikke at det er et problem. Vi kan matche dem fullt ut på så og si alle områder.

– Dersom de største skal klare å etablere seg i Innlandet må de nok gå vesentlig ned i pris. Den gjengse innledning vil nok ha et enkelt valg dersom han eller hun kan velge mellom et stort firma til 6000 kroner i timen, eller Thallaug til godt under halvparten, sier han.

BARE PÅ OMKOSTNINGSOPPGAVEN

På spørsmål om hvordan Lillehammer-firmaet, på tross av økonomi, kan yppe seg med de største, viser Runde særlig til relasjonen mellom klienten og den ansvarlige advokaten.

– Vi tror at klienten er tjent med at én erfaren advokat befatter seg med hele saken, både på juss- og faktumsiden. Slik er det ikke nødvendigvis i de store firmaene, hvor det ofte er mange flere involvert, og hvor håndteringen gjerne blir mer oppstykket.

– Dette ser vi spesielt i de litt større retts sakene, hvor de store firmaene gjerne møter med både to og tre rettslige medhjelpere. Det gir sjelden effekt på annet enn omkostningsoppgaven, sier han. •

Opp 19,8 prosent

Omsetning 2018: 37,2 millioner kroner
Omsetning 2019: 38,9 millioner kroner
Omsetning 2020: 40,7 millioner kroner
Omsetning 2021: 44,6 millioner kroner

– Det spiller ikke lenger så stor rolle hvor du sitter til hverdags, og avstanden til Oslo er snart under to timer. Det gjør Lillehammer mer attraktivt for advokater, sier daglig leder Aslak Runde.

ØKTE FORSKJELLER

”
For mange av våre konkurrenter er det vanskelig å matche den lokalkunnskapen vi besitter. Når denne kombineres med mange flinke folk og et økende sakstfang, blir utviklingen god.

Driver alene som nisje-advokat

– Selv om det har gått veldig bra de åtte årene jeg har drevet, er jeg åpen for å vurdere en sammenslåing med noen om det skulle bli for mye å drive på egenhånd, sier Anneli Bendiksen.

Advokatforeningens bransjeundersøkelse viser at pilene peker nedover for små advokatvirksomheter, men det bekymrer ikke Anneli Bendiksen i Tromsø.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

TROMSØ:

I snart åtte år har Anneli Bendiksen drevet egen advokatvirksomhet som spesialist på personskadeerstatning. Hun startet som advokatfullmektig i voksen alder, og arbeidet tidligere som fagleder i NAV klageinstans. Nå er hun også en av to advokater i det offentlige utvalget som uttreder klage- og ankesystemet i nettopp NAV.

Da Advokatbladet møter henne, snør det tett, og solen har ennå ikke vendt tilbake etter vintermørket. Nær havnen, like ved Prostneset, der Hurtigruta ligger til kai når den er innom ishavsbyen, holder Bendiksen til i et kontorfellesskap med tre andre advokater. Kontoret har store, åpne vinduer ut mot byen, og man kan så vidt skimte Tromsøbrua i det fjerne.

– Jeg har tviholdt på min nisje. Det handler om å drive med det jeg liker. Jeg er såpass ærekjær i jobben at hvis jeg skal arbeide som advokat, vil jeg drive med noe jeg kan godt. Derfor har det ikke fristet å jobbe med andre fagområder, sier hun.

– Jeg mener også det er attraktivt å markedsføre seg med en nisje. Det er akkurat som når man har en spesiell sykdom eller en skade. Da oppsøker man gjerne en lege som er ekspert. Det er fort gjort å gjøre feil og havne i ansvar, og jeg vil ikke komme i slike situasjoner. Når det gjelder omsetning, har tallene bare pekt oppover siden jeg startet.

– Så at Advokatforeningens bransjeundersøkelsen viser nedgang for små advokatvirksomheter bekymrer ikke deg?

– Nei, det gjør ikke det. Jeg har god tro på det jeg driver med, svarer Bendiksen.

LØNNSOM NISJE

En av årsakene til at hun overlever godt på egenhånd, er at det er få andre advokater på hennes fagområde i Tromsø. Hun tror ikke at det vil bli økende trend at advokater satser alene.

– Det har gått veldig bra fra starten av når det kommer til å få inn kunder og gode oppdrag. Personskadesaker varer gjerne over mange måneder og år, så man beholder den samme kunden over lang tid. Oppdragene er sånn sett lønnsomme, fordi det er lite administrasjon per sak og de betaler seg som regel ganske godt. Oppdragsmengden trenger derfor ikke å være så stor. Det har funket veldig bra for meg, forklarer hun.

– Ulempen ved å drive for seg selv er selvsagt at jeg er den eneste som er ansvarlig for å være oppdatert på kravene som stilles til drift av advokatvirksomhet, og det er ingen som kan steppe inn om jeg blir syk.

KLARE PREMISSE

Bendiksen har stor forståelse for de enslige advokatene som velger å gå inn i større firmaer for å ha et støtteapparat rundt seg og en administrasjon å lene seg på.

– For meg er det viktig å ha et godt nettverk, å sitte i et fellesskap med andre advokater som jeg kan samarbeide med, og å ha et klart skille mellom jobb og fritid. Mine kunder skal ikke ha en forventning om at jeg er tilgjengelig hele tiden.

– Hva er det viktigste for å klare seg alene?

– For min del handler det om å være faglig oppdatert, genuin og tydelig på hva jeg kan bistå med og på hvilke premisser. Og så må man ha et bevisst forhold til markedsføring. •

Opp 23,8 prosent

Omsetning 2019: 2,1 millioner kroner
Omsetning 2020: 2,2 millioner kroner
Omsetning 2021: 2,6 millioner kroner

HELP konkurrerer med de små og mellomstore

Forsikringsselskapet HELP vokser i rakettfart, og er i ferd med å ansette 25 nye advokater og advokatfullmektiger. Selskapet har nylig inngått avtaler med to store nye kunder, og regner med å omsette for 800 millioner kroner i 2023.

TEKST: NINA SCHMIDT

Ved utgangen av 2021 var HELP registrert med 87 advokater i Tilsynsrådets register. I skrivende stund er antallet økt til 116, et hopp på drøye 33 prosent.

Til sammenligning har Schjødt 134 advokater med bevilling, Thommessen 161 og Wikborg Rein 141.

Når nyansettelsene er på plass, vil det være om lag 175 advokater og advokatfullmektiger ansatt i HELP.

HELP konkurrerer med mange av de små og mellomstore advokatfirmaene som ifølge Advokatforeningens bransjeundersøkelse opplever en nedgang i omsetning.

– Ja, vi er nok en konkurrent fordi vi jobber innenfor de samme rettsområdene. Det er få store advokatfirmaer som jobber opp mot privatmarkedet, sier administrerende direktør i HELP, Johan Dolven.

ØKT SAKSTILFANG

Men HELPs inntog i markedet bidrar også til økt sakstilfang for advokater, påpeker han.

– De er jo motparter i de sakene vi håndterer der det er konflikt, så det er nok også blitt mer å gjøre for den enkelte, for vi har mange kunder. Bildet er ikke helt svart/hvitt, sier Dolven.

HELP hadde en omsetning på 620 millioner kroner i 2021. Likevel falt omsetningen til rett under 600 millioner kroner i 2022.

– Dette skyldtes at vi satte ned prisene våre i fjor. Men så får vi en kraftig vekst og kommer til å passere 800 millioner kroner i 2023 fordi vi har inngått nye avtaler. Det er derfor vi ansetter, sier Dolven.

HELP, som håndterte mer enn 30.000 saker i fjor, har blant annet inngått avtale med LO-forbundet NTL og med DNB Eiendom på boligkjøperforsikring.

7. STØRST I LANDET

HELPs resultater er ikke tatt med i Advokatforeningens bransjeundersøkelse, som i det vesentlige er basert på advokatforetak. Tretti prosent av norske advokater jobber andre steder, som i bedrifter, organisasjoner og forsikringsselskap. Fordi skillene mellom deres virksomhet og advokatforetakets virksomhet er flytende, er de ikke inkludert i statistikken, forklarer Advokatforeningen i undersøkelsen.

Dersom HELP hadde vært definert som et advokatforetak, ville de ha vært landets 12. største basert på antall ansatte

Johan Dolven, administrerende direktør i HELP. Foto: Kari Hegstad

i 2021, og det 7. største basert på omsetning, ifølge undersøkelsen.

HELP har pr. nå 151 medlemmer i Advokatforeningen, og annonserer i disse dager etter 25 nye advokater og advokatfullmektiger.

DEKKER MOTPARTENS SAKSOMKOSTNINGER

Et stort konkurransefortrinn for HELP, er at advokatforsikringen dekker motpartens saksomkostninger dersom tvisten ender med tap for kunden. Men bare dersom kunden velger en advokat fra HELP.

– Valgretten følger EU-lovgivningen om fritt advokatvalg ved tvist. Dersom kunden velger en advokat utenfor HELP, dekkes ikke saksomkostningene ved tap, sier Dolven.

Dersom saken handler om forebyggende arbeid, som å sette opp et testament eller rådgivning før konflikt, så gjelder ikke fritt advokatvalg, forklarer han.

VANSKELIG Å VÆRE LITEN

Han tror det er spesielt to årsaker til at det er vanskelig å være et mindre advokatfirma.

– Det er kostbart å investere i teknologi på samme måte som de store gjør. Dermed jobber man mindre effektivt, og ikke så digitalt opp mot kundene. Det andre er at det er vanskeligere å være spesialisert i et mindre firma. Uten spesialisering bruker man kanskje mer tid, og er ikke så god på hvert område. Mens i HELP har store, spesialiserte faggrupper innenfor for eksempel familie, barn, arv, og bolig, sier Dolven.

HELP sliter ikke med rekrutteringen. Til de 25 ledige stillingene var det kommet inn 130 søkere ti dager før søknadsfristen gikk ut. •

ØKTE
FORSKJELLER

”
Jeg har tviholdt på min nisje. Det handler om å drive med det jeg liker.

Fagsidene er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, **Per Racin Fosmark**. Han har over 25 års erfaring som advokat, og har møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker. Han skriver også merknader i Lovdata.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

Sivilprosess: Én måneds frist for å kreve fristoppfriskning av fraværssdom i forliksrådet

Twisteloven § 6-14 fjerde ledd fjerde punktum: Høyesterett avsa 22. desember 2022 enstemmig kjennelse i avdeling (fem dommere) - **HR-2022-2469-A** - som gjaldt spørsmålet om det gjelder en frist for å kreve fristoppfriskning, jf. tvisteloven § 6-14 fjerde ledd fjerde punktum.

Bakgrunnen for saken var at et selskap hadde oversett fristen på én måned for å kreve oppfriskning (ny behandling) av en fraværssdom som selskapet hadde fått mot seg i forliksrådet - avgjørelsesoppfriskning. Selskapet ba derfor om oppfriskning av fristoversittelsen - fristoppfriskning.

Paragraf § 6-14 fjerde ledd fjerde punktum inneholder ikke selv noen frist for å kreve fristoppfriskning, og spørsmålet var om en slik frist likevel gjelder. Paragraf 6-14 fjerde ledd første til tredje punktum fastslår at parten har krav på oppfriskning av en fra-

værssdom avsagt av forliksrådet (avgjørelsesoppfriskning) dersom kravet fremsettes innen én måned etter forkynnelsen av dommen. Fristen er følgelig den samme for å kreve avgjørelsesoppfriskning og for å sende stevning, jf. § 6-14 første ledd.

Høyesterett kom til at § 6-14 fjerde ledd første til fjerde punktum, sett i sammenheng med § 6-1 andre ledd og § 16-13, innebærer at mot fraværssdom i forliksrådet kan det innen en frist på én måned fra forkynnelsen kreves avgjørelsesoppfriskning. Det kan innen en frist på ytterligere én måned kreves fristoppfriskning. Når den siste fristen er utløpt, er forliksrådet avskåret fra å gi oppfriskning.

Dommere: Kristin Normann, Per Erik Bergsjø, Ingvald Falch, Erik Thyness og Knut Erik Sæther.

Selskapsrett: Styremedlemmers informasjonsansvar ved aksjekapitalutvidelser

I Høyesteretts enstemmige dom 22. desember 2022 - **HR-2022-2484-A** - ble styremedlemmer frifunnet for erstatningskrav fra investorer. Saken gjaldt erstatningsansvar for styremedlemmer i et aksjeselskap for tap investorene mente å ha lidt på grunn av uriktig eller villedende informasjon som ble gitt i forbindelse med en kapitalforhøyelse i selskapet, jf. aksjeloven § 17-1.

Dommen gir veiledning for fastlegging av normen som gjelder styremedlemmers erstatningsansvar for aksjekapitalutvidelser, se særlig avsnitt 45-60. Opplysninger

om faktiske forhold i informasjonsgrunnlaget må være korrekte. For at styremedlemmer skal kunne holdes erstatningsansvarlige ved uriktige opplysninger, må det imidlertid dreie seg om forhold som etter en samlet vurdering av alle opplysninger som er gitt, er av vesentlig betydning for bedømmelsen av selskapet. For å kunne foreta en samlet vurdering, må den enkelte angivelige uriktige eller utelatte opplysningen som regel først bedømmes særskilt.

Terskelen for å ilegge ansvar for antagelser om fremtiden er høy, jf. Rt-1991-119 *Normount*. Dersom prognoser og ut-

talelser om fremtiden bygger på korrekt faktum, bærer investorene som hovedregel selv risikoen for at egne antagelser og forventninger om markedsutviklingen og fremtiden slår til. Profesjonelle investorer må forventes å gjennomgå og vurdere mottatt informasjon, jf. Rt-2012-1926 *Fokus Bank* avsnitt 59. Terskelen for å ilegge ansvar ligger høyere enn når investoren er en forbruker.

Dommere: Hilde Indreberg, Kristin Normann, Knut H. Kallerud, Ingvald Falch og Cecilie Østensen Berglund.

Straffeprosess: Hvordan domstolene skal forholde seg til narkotikafunn ervervet ved ulovlig ransaking

Høyesterett avsa 20. desember 2022 to dommer med de samme dommerne som avklarer hvordan domstolene skal forholde seg til narkotikafunn ervervet ved ulovlig ransaking. I sak nr. 1 - **HR-2022-2420-A** - kom Høyesterett til at bevis fra ulovlig ransaking som avslørte cannabisdyrking, kan brukes som bevis i retten. Det er en nokså vid adgang til å føre ulovlig ervervede bevis.

Høyesterett kom i motsetning til lagmannsretten at bevisene ikke skulle vært avskåret, og opphevet lagmannsrettens dom. Da det var enighet om at ransakingen var

ulovlig, innebar den en krenkelse av retten til privatliv etter EMK artikkel 8. Når bevisene fra ransakingen ikke avskjæres, må lagmannsretten i sin nye behandling av saken ta stilling til hvilke konsekvenser EMK artikkel 13 om retten til «an effective remedy» da skal få.

I sak nr. 2 - **HR-2022-2421-A** - kom Høyesterett til at det ikke er strafferabatt for ulovlig husransaking i narkotikasak. Politiet påtraff en mann som røkte hasj i Tromsø. De besluttet å ransake mannen og boligen og hans, og fant cirka ett kilo hasj i boligen. I motsetning til tingretten og lagmannsretten

reduserte ikke Høyesterett straffen fordi boligen ble ransaket ulovlig.

Det forelå krenkelse av EMK artikkel 8, men det var tilstrekkelig reparasjon av krenkelsen at den var fastslått av domstolene. Det fulgte hverken av EMK artikkel 13 eller norsk straffutmålingspraksis at straffen må reduseres. Dommen avklarer hvilken betydning ulovlig ransaking har for straffutmålingen i narkotikasaker.

Dommere: Toril Marie Øie, Henrik Bull, Ingvald Falch, Espen Bergh og Borgar Høgetveit Berg.

Arbeidsrett: Forholdet mellom skipsarbeidsloven § 4-4 og permitteringslønnsloven § 3

Høyesteretts enstemmige dom 22. november 2022 - **HR-2022-2251-A** - har avklart innholdet av skipsarbeidsloven § 4-4 og permitteringsloven § 3, og forholdet mellom dem. Spørsmålet var om en skipsarbeidstager hadde krav på lønn under sykdom etter skipsarbeidsloven § 4-4 mens han var permittert.

Bakgrunnen for saken var at Hurtigruten permitterte i mars 2020 store deler av arbeidsstokken som følge av covid-19. Permitteringen omfattet også en resepsjonist, som var sykmeldt og fikk penger fra folketrygden. Etter at retten til sykepenger fra folketrygden var opphørt, krevde resepsjonisten lønn under sykdom (sykelønn) fra Hurtigruten i henhold til skipsarbeidsloven § 4-4. Denne bestemmelsen gir skipsarbeidstagere (sjøfolk) krav på sykelønn i ett år etter sykmeldingen.

Hurtigruten påberopte særlig permitteringsloven § 3, som fritar arbeidsgiveren for lønnsplikt under permittering. I den perioden resepsjonisten fremmet lønnskrav, var det to grunner til at han ikke var i arbeid: Han var sykmeldt og permittert.

Høyesterett drøfter samordningen av skipsarbeidsloven § 4-4 første ledd og permitteringsloven § 3 tredje ledd i avsnitt 39-60. Høyesterett kom til at de beste grunner taler for å tolke permitteringsloven § 3 tredje ledd slik at den viker for rett til lønn under sykdom som arbeidstager har i skipsarbeidsloven § 4-4.

Resepsjonisten på Hurtigruten hadde følgelig krav på sykelønn mens han var permittert. Det ble lagt særlig vekt på at skipsarbeidsloven § 4-4 ikke kan fravikes ved avtale til arbeidstagerens ugunst, på regelens historie og egenart, og på hensynet til oppfyllelsen av Maritime Labour Convention.

Dommere: Aage Thor Falkanger, Henrik Bull, Ingvald Falch, Borgar Høgetveit Berg og Knut Erik Sæther.

Strafferett: Fengsel i 2 år og 5 måneder for sovevoldtekt ved fingring

Høyesteretts dom 16. november 2022 - **HR-2022-2225-A** - gjaldt straffutmåling for voldtekt til seksuell omgang med en sovende kvinne. Spørsmålet var særlig i hvilken grad det skal legges vekt på de nærmere omstendighetene rundt overgrepet i et tilfelle der Høyesterett har gitt anvisning på et normalstraffnivå. Dommen gir veiledning for straffutmåling ved sovevoldtekt ved fingring.

Faktum: Etter en kveld på byen dro tiltalte og den fornærmede kvinnen hjem til henne. De var venner og jevngamle, rundt 20 år. Kvinnen gjorde det klart at det ikke skulle skje noe seksuelt mellom dem. Hun våknet likevel av at tiltalte hadde en eller flere fingre inne i skjeden hennes. Handlingen ble avbrutt straks ved at kvinnen våknet. Lagmannsretten fastsatte straffen til fengsel i 3 år og 3 måneder.

Høyesterett uttalte at selv om det må tas utgangspunkt i et normalstraffnivå på fengsel i 3 år og 3 måneder for voldtekt ved fingring, må også omstendighetene rundt handlingen tillegges betydning ved den konkrete straffutmålingen. Varigheten og intensiteten av fingringen samt hvor skremmende overgrepet var, er relevante straffutmålingsmomenter.

Ved straffutmålingen var det det dissens (4-1). *Flertallet*, Ragnhild Noer, Wenche Elizabeth Arntzen, Borgar Høgetveit Berg og Erik Thyness, kom til at det må tillegges vekt at overgrepet hadde preg av å være en impulshandling. Tiltalte hadde ikke tilstått fingringen, men hadde overfor fornærmede gitt uttrykk for at han angrer. Selv om straffen måtte være streng, var dette forhold som trakk i formildende retning. Straffen ble i tråd med påtalemyndighetens påstand fengsel i 2 år og 5 måneder. *Mindretallet*, Kine Steinsvik, kom til at straffen skulle settes til fengsel i 3 år.

Ny forsinkelsesrente og nye satser

Forsinkelsesrenten for første halvår 2023 er **10,75 prosent p.a.** (9,25 prosent 2. halvår 2022). Salærsatsen for advokater er fra 1.1.2023 **kr 1 140**, og for tolker **kr 912**. Hele oppdraget blir godtgjort med den sats som gjelder når oppdraget blir avsluttet. *Rettsgebyrsatsen* er fra 1.1.2023 **kr 1 243**.

Nye lover

(se også nr. 7/2022)

1. JANUAR 2023

Nærings- og fiskeridepartementet

Støtteprosessloven – LOV-2022-03-04-7 om nasjonale saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte. Loven har erstattet lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte. Støtteprosessloven regulerer de nasjonale prosedyrene i saker om offentlig støtte til næringslivet, blant annet hvordan støttegiver skal gå frem for å tildele offentlig støtte, og hvordan ulovlig støtte kan kreves tilbake.

Reglene skal sikre at saker om offentlig støtte blir behandlet på en effektiv og lik måte, og i samsvar med reglene i EØS-avtalen. Den nye loven innebærer en klargjøring av prosedyrene på flere viktige punkter. Den inneholder også bestemmelser som skal sikre at Norge oppfyller forpliktelsene etter OECD-avtalen om normale konkurranseforhold i skipsbyggingsindustrien og WTO-avtalen om subsidier og utjevningsavgifter.

Finansdepartementet

Regnskapsførerloven – LOV-2022-12-16-90 om regnskapsførere. Loven har erstattet lov 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere. Den nye loven er en modernisering av den tidligere regnskapsførerloven.

Formålet er å sikre at næringsdrivende, særlig i små og mellomstore foretak, har tilgang til kompetente regnskapsførere i utførelsen av sine regnskapsplikter. Det stilles blant annet nye krav til skikkethet hos regnskapsførere og kvalitetsstyring i virksomheten. Departementet har også fastsatt ny regnskapsførerforskrift, **FOR-2022-12-16-2270**. Flere lover er endret. Autoriserte regnskapsførere vil få tittelen «statsautorisert regnskapsfører».

Lov om offentliggjøring av bærekraftinformasjon i finanssektoren og et rammeverk for bærekraftige investeringer (LOV-2021-12-22-161). Finansnæringen har en viktig rolle i omstillingen til en lavutslippsøkonomi. Klassifiseringssystemet for bærekraftig økonomisk aktivitet (taksonomien) er et sentralt tiltak for å kanalisere kapital til bærekraftige prosjekter og løsninger og forhindre grønnvasking av finansielle produkter. *Taksonomiforordningen* - (EU) 2020/852 - og *offentliggjøringsforordningen* - (EU) 2019/2088 – er dermed gjennomført i norsk rett. Se også **FOR-2022-12-20-2354**.

Familiereett: Klarhetskravet i ekteskapsloven § 59 første ledd gjelder ikke for spørsmålet om når ekteskapet ble inngått

Ved felleseieskifte vil ektefellene normalt være enige om når ekteskapet ble inngått, men unntaksvis kan det være et tema ved skiftetvister vedrørende skjevdelingskrav. Et eksempel her er **LB-2022-18446**, som gjaldt skifte av felleseie mellom ektefeller med opprinnelse i [land]. Et spørsmål var skjevdelingskrav knyttet til to eiendommer i landet. Tidspunktet for inngåelsen av ekteskapet, enten i 1975 eller i 1982, var en vesentlig del av tvistemaet.

Lagmannsretten kom til at klarhetskravet i ekteskapsloven § 59 første ledd ikke gjelder for spørsmålet om når ekteskapet ble inngått. De beste grunner taler for at retten må legge til grunn det

Strafferett: Husmor gift med fremmedkriger i ISIL kan straffes for deltagelse i terrororganisasjon

Høyesterett avsa 19. desember 2022 dom (dissens 3-2) – **HR-2022-2418-A** – som gjaldt spørsmålet om husarbeid og barnepass i Syria i samliv med ektefeller som var med i terrororganisasjonen ISIL, er straffbart som deltagelse i en terrororganisasjon, jf. straffeloven 1902 § 147 d / straffeloven 2005 § 136 a. Dommen avklarer hva som kreves for å bli straffet for deltagelse i en terrororganisasjon når bidraget er å være husmor til en fremmedkriger, og hva som er straffen for slike handlinger.

Flertallet, Arne Ringnes, Ingvald Falch og Espen Bergh, tok utgangspunkt i at *omsorg for egne barn* ikke kan straffes som deltagelse. Rollen som *ektefelle* og *husmor* kan imidlertid inngå som elementer i en bredere vurdering av om tiltalte var deltager i den terrororganisasjonen som ektefellen deltok i som aktiv fremmedkriger.

Etter at straffeloven 1902 § 147 d trådte i kraft 21.6. 2013, valgte tiltalte frivillig å fortsette å støtte ektefellens kamp som fremmedkriger. Ved å utføre husarbeid og å ta godt vare på ham hjemme, fylte hun den viktige rollen som var tiltenkt kvinnene i ISIL. Dette var et aktivt og kvalifisert bidrag til opprettholdelse av terrororganisasjonen ISIL, som straffes som deltagelse.

Situasjonen endret seg ved årsskiftet 2013/2014 da tiltalte ønsket å reise hjem til Norge, men ektefellen nektet henne å reise. Etter at han døde i 2015, ble hun gift med en annen deltager i ISIL, som hun også fikk barn med. Tiltaltes støtte til ektefellene som fremmedkrigere trådte i bakgrunnen, og tiltaltes handlinger var da ikke straffbare.

Ved straffutmålingen tok flertallet utgangspunkt i en straff av fengsel i 2 år og 6 måneder. Formildende omstendigheter ble tillagt stor vekt. Straffen ble fengsel i 1 år og 4 måneder, som ble ansett sonet i varetekt. *Mindretallet*, Ragnhild Noer og Erik Thyness, kom til at tiltalte ikke kunne straffes som deltager. Det må noe mer til enn å forbli i et normalt samliv og utføre husarbeid for en partner som er med i organisasjonen.

ekteskapsinngåelsestidspunkt som den finner mest sannsynlig. Det er tale om et bevissspørsmål av en annen type enn de som går på hvilke midler som er gjenstand for skjevdeling.

Det synes lite naturlig å pålegge den ene ektefellen en strengere bevisbyrde for når ekteskapet ble inngått, enn den andre. Den ektefellen som krever skjevdeling må sannsynliggjøre tidspunktet for ekteskapsinngåelsen. Det at den andre ektefellen hevder ekteskapet ble inngått på et annet tidspunkt, kan ikke medføre at beviskravet for tidspunktet for ekteskapsinngåelsen skjerpes for noen av ektefellene.

Trygderett I: Hvordan dagpengegrunnlaget skal regnes ut når man har fått sluttvederlag fra arbeidsgiver til dekning av inntektsbortfall fremover i tid

Høyesterett avsa 20. desember 2022 enstemmig dom – **HR-2022-2433-A** – som gjaldt gyldigheten av tre trygderettskjennelser om beregning av dagpenger under arbeidsløshet for tre kvinner (A, B og C). Spørsmålet var hvordan dagpengegrunnlaget skal regnes ut for tre medlemmer av folketrygden som hadde fått sluttvederlag fra arbeidsgiver til dekning av inntektsbortfall fremover i tid. Dommen er viktig, og det er særlig til forhold man skal merke seg.

For det første at NAV kan ha feilberegnet dagpengeutbetalingene for om lag 21.000 dagpengemottagere med oppstartsdato mellom 1. januar 2019 og 16. desember 2021. Etter folketrygdloven § 4-11 fjerde ledd skal dagpengegrunnlaget begrenses til seks ganger grunnbeløpet (G). I 2019 begynte NAV å praktisere begrensningsregelen på en ny måte som følge av en innsparring Solberg-regjeringen gjorde i budsjettet for 2019.

Høyesterett kom til at det ikke var adgang til å legge om praksis uten lovendring. I avsnitt 51– 70 drøfter Høyesterett begrensningen til 6 G i § 4-11 fjerde ledd slik den lød fra 1. januar 2011 til 1. juli 2019, og praksisomleggingen i 2019.

Høyesterett kom til at det først skulle vært regnet ut et gjennomsnitt av de faktiske inntektene i de tre avsluttede kalenderår (A) eller tolv måneders-periodene (B og C) før søknadene ble sendt inn. Deretter skulle snittet vært begrenset til 6 G. Det var gjennomsnittet i de tre kalenderårene som skulle begrenses til 6 G, ikke inntekten det enkelte året.

Ved lov 17. desember 2021 nr. 146 ble § 4-11 endret. Endringen, som trådte i kraft straks, innebærer at det nå er klart at arbeidsinntekten i

de enkelte tolv måneders-periodene skal begrenses til 6 G før gjennomsnittet regnes ut, men denne endringen fikk ingen betydning for saken i Høyesterett.

For det andre tar Høyesterett i avsnitt 71-93 stilling til et prinsipielt spørsmålet vedrørende sluttvederlag og betydningen for beregningen av dagpengene. Det er etter folketrygdloven § 4-3 et vilkår for dagpenger at vedkommende har tapt arbeidsinntekt som arbeidstaker på grunn av arbeidsløshet.

I sluttvederlagstilfellene er bestemmelsen forstått slik at man anses å ha «krav på lønn» i den perioden sluttvederlaget er ment å dekke lønn for. Spørsmålet var imidlertid hvordan sluttvederlaget skal tidfestes ved beregningen av dagpengegrunnlaget etter § 4-11 andre ledd andre punktum – *kontantprinsipp* eller *fordelingsprinsipp*.

Fordelingsprinsippet går ut på at sluttvederlaget skal fordeles på den perioden vederlaget er ment å dekke lønn for. Kontantprinsippet betyr at sluttvederlaget skal tas i betraktning på utbetalingstidspunktet.

Høyesterett kom til at kontantprinsippet må anvendes i sluttvederlagstilfellene, selv om det kan gi urimelige utslag i konkrete tilfeller. Kontantprinsippet innebærer at det ved etterlønn kan være en fordel å få utbetalt etterlønnen måned for måned forutsatt at man ikke kommer raskt ut i arbeid igjen. Ellers vil utbetalingen på en uønsket måte kunne påvirke hva man har krav på i dagpenger.

Dommere: Bergljot Webster, Henrik Bull, Per Erik Bergsjø, Borgar Høgetveit Berg og Kine Steinsvik.

Trygderett II: Folketrygdloven § 13-4 andre ledd bokstav a: Prostatkreft kan ikke regnes som ykesskade for brannmenn

Høyesteretts enstemmige dom 10. november 2022 – **HR-2022-2178-A** – har slått fast prostatakreft ikke kan ansees som ykesskade for brannmenn. Spørsmålet i saken var om brannmenn utsettes for kjemisk påvirkning i arbeidet som kan fremkalle prostatakreft, jf. vilkåret i folketrygdloven § 13-4 andre ledd bokstav a om at sykdomsbildet må være «karakteristisk» for den aktuelle påvirkningen.

Basert på dagens medisinske kunnskap kom Høyesterett til at usikkerheten er for stor til å anse det som overveiende sann-

synlig at eksponeringen i brannmannsyket er egnet til å fremkalle prostatakreft. Vilkaaret for å få godkjent sykdommen (prostatakreft) som yrkesskade var derfor ikke oppfylt.

I dommen er det en god oversikt over problemstillingen og de rettslige utgangspunkter i avsnitt 23– 33. Det er ikke et krav etter folketrygdloven § 13-4 andre ledd bokstav a at det foreligger en klar og ubestridt sammenheng mellom en påvirkning og en sykdom. Det må imidlertid føres bevis for at det ut

fra anerkjent medisinsk kunnskap er en sannsynlig sammenheng (sannsynlighetsovervekt), en mulig sammenheng er ikke tilstrekkelig.

Høyesterett har en grundig gjennomgang av medisinsk forskning avsnitt 34-76. Dommen er viktig og avklarer at prostatakreft ikke kan regnes som yrkessykdom for brannmenn.

Dommere: Ragnhild Noer, Henrik Bull, Wenche Elizabeth Arntzen, Cecilie Østen-sen Berglund og Knut Erik Sæther.

Barnevernsrett: Reglene om midlertidig forføyning kan ikke anvendes ved siden av de særlige saksbehandlingsreglene i tvisteloven kap. 36

Høyesteretts enstemmige dom og kjennelse 30. november 2022 i en barnevernssak – **HR- 2022-2292-A** – har slått fast at reglene om midlertidig forføyning ikke kan anvendes i barnevernssaker som er til behandling i domstolene etter tvisteloven kapittel 36, se avsnitt 76-88. Det samme gjelder i andre saker som faller inn under kapittel 36. Rettspraksis har tidligere vært noe sprikende.

NB! Dersom det begjæres midlertidig forføyning i en barnevernssak som behandles etter tvisteloven kapittel 36, skal saken ikke realitetsbehandles, men *avvises* fra domstolene.

Dommere: Hilde Indreberg, Ragnhild Noer, Knut H. Kallerud, Arne Ringnes og Borgar Høgetveit Berg.

Endringslover

(se også nr. 7/2022)

1. januar 2023 trådte 45 nye lover og endringslover helt eller delvis i kraft. I tillegg ble 4 lover, tre av dem koronarelaterte, opphevet eller endret 31.12.2022.

16. DESEMBER 2022

Olje- og energidepartementet

Forlenget strømstønad - LOV-2022-12-16-95 om endringer i midlertidig lov om stønad til husholdninger som følge av ekstraordinære strømutgifter. Strømstøtteordningen er forlenget frem til og med desember 2023. Endring i stønadsgraden, se § 5 tredje ledd.

20. DESEMBER 2022

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Lov om endringer i allmenngjøringsloven (adgang til å gi forskrift om oppdragstakers dokumentasjonsplikt) - LOV-2022-12-20-101. Ny § 12 bokstav c som gir departementet hjemmel til å gi forskrift om at oppdragsgiver kan ivareta påseplikten. Bestemmelsen vil være et supplerende rettsgrunnlag etter personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav c, jf. nr. 3, for utlevering av personopplysninger i forbindelse med gjennomføring av påseplikten.

Finansdepartementet

Lov om endringer i skatteloven (endret formuesverdsetting av akvakulturtillatelser for inntektsåret 2022) - LOV-2022-12-20-112. Særregel for formuesverdsetting av tidsbegrensede oppdrettstillatelser i ikke-børsnoterte selskap med utgangspunkt i oppnådde auksjonspriser pr. tonn MTB (maksimal tillatt biomasse) i oktober 2022, i stedet for priser oppnådd på auksjoner i 2020.

Justis- og beredskapsdepartementet

Lov om endringer i lovgjevinga som følge av innføring av ny kjønnsnøytral tittel på Sivilombodsmannen - LOV-2022-12-20-115.

Nærings- og fiskeridepartementet

SE-loven og SCE-loven - LOV-2022-12-20-122 om endringer i lov om europeiske selskaper (SE-loven) og lov om europeiske samvirkeforetak (SCE-loven) mv. (forskriftshjemler for saksbehandlingsregler). Lovtitlene er forenklet.

1. JANUAR 2023

Helse- og omsorgsdepartementet

Lov om endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og spesialisthelsetjenesteloven (avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg)- LOV-2022-12-16-92, *delt ikraftsetting*, 1.1.2023 og 1.1.2024.

Endringene innebærer at private leverandører ikke lenger kan få godkjenning for å levere spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten. Pasienter vil fremdeles kunne velge mellom offentlige virksomheter og private virksomheter som har avtale med regionale helseforetak.

Lov om endringer i helsepersonelloven (autorisasjon av naprapater, osteopater og paramedisinere) - **LOV-2022-03-25-14**, *delt ikraftsetting*.

Nærings- og fiskeridepartementet

Lov om endringer i stiftelsesloven (opphevelse av boligstiftelser opprettet av kommuner) - **LOV-2022-12-16-93**. Nytt kapittel 6 A. Kommuner kan velge å oppheve stiftelser de har opprettet for å tilby utleiebolig til personer som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunen vil overta stiftelsens eiendeler, rettigheter og forpliktelser.

Lov om endringer i konkurranseloven m.m. (unntak fra offentleglova og beregning av renter) - LOV-2022-12-16-94. Formålet med loven er å effektivisere håndhevingen og forenkle saksbehandlingen i Konkurransetilsynet og Konkurranselagenemnda.

I konkurranseloven § 29 sjette ledd er det forskriftshjemmel til å gi nærmere regler om utmåling av overtredelsesgebyr og beregning av renter etter femte ledd. Endringen i støtteprosessloven § 2 gir Nærings- og fiskeridepartementet hjemmel til å gi forskrift om gjennomføring av norsk rett av EØS-prosedyreregler.

Olje- og energidepartementet

Lov om endringer i havenergilova - LOV-2022-12-16-96, (utlysning og tildeling av areal), ny § 2-3.

Finansdepartementet

Lov om endringer i verdipapirhandeloven mv. (samleproposisjon) - **LOV-2022-06-22-79**, *delt ikraftsetting*, 22.6.2022, 1.1.2023 og Kongen bestemmer.

Lov om endringer i verdipapirfondloven mv. (gjennomføring av EØS-rett, administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak)- **LOV-2021-06-18-101**, *delt ikraftsetting*, 1.8.2021, 1.1.2023 og 1.2.2023. **LOV-2022-12-20-102 til 111** er endringer i forbindelse med statsbudsjettet for 2023. Se ikrafttredelsesvedtaket for den enkelte lov. Blant annet har lov nr. 105 om endringer i skatteloven delt ikrafttredelse.

Justis- og beredskapsdepartementet

Lov om endringer i politiregisterloven og utlendingsloven - LOV-2021-06-11-72, *delt ikraftsetting*, 11.6.2021, 17.9.2021 og 1.1.2023.

Lov om endringer i lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter (NIM-loven) - LOV-2022-12-20-117. Blant annet er institusjonens navn formelt endret til *Norges institusjon for menneskerettigheter*.

LOV-2022-12-20-119 om endringer i EOS-kontrollloven. **LOV-2022-06-03-33** om endringer i inkassoloven og finanstilsynsloven (klagebehandlingen av Finanstilsynets vedtak etter inkassoloven).

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Lov om endringer i arbeidsmiljøloven (styrking av retten til heltid) - LOV-2022-12-09-88. Ny normgivende bestemmelse om at hovedregelen i arbeidslivet skal være ansettelse på heltid (ny § 14-1 b første ledd), og at behov for deltidsansettelse skal dokumenteres av arbeidsgiver (ny § 14-1 b andre ledd).

I § 14-3 er det lovfestet at deltidsansattes fortrinnsrett til utvidet stilling etter arbeidsmiljøloven også skal gjelde fremfor ny innleie i virksomheten, samt at deltidsansatte skal ha fortrinnsrett til ekstravakter og lignende.

Lov om endringer i sosialtjenesteloven og arbeidsmiljøloven (statsforvalterens tilsynsvirksomhet, økonomisk stønad, forskriftshjemmel, m.m.) - **LOV-2022-06-17-42**, *delt ikraftsetting*, 17.6.2022, 1.9.2022 og 1.1.2023.

Lov om endringer i folketrygdloven (kapittel 8 og 9) og **arbeidsmiljøloven - LOV-2022-12-20-98**. Blant annet er folketrygdloven kapittel 9 endret for å gi omsorgspersoner til barn med langvarig sykdom utvidet rett til omsorgspenger, at omsorgsdager når en av foreldrene er alene om den daglige omsorgen kan fordeles mellom foreldrene etter avtale, samt for å gi rett til at to personer kan pleie og ta ut pleiepenge samtidig.

Lov om endringer i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2023) - **LOV-2022-12-20-100**.

Lovendringene omfatter endringer i opptjeningsperioden for dagpenger (folketrygdloven § 4-4 og § 4-11), endringer i barnetillegget til dagpenger under arbeidsledighet (§ 4-12), innføring av ferietillegg til dagpenger under arbeidsledighet (§ 4-14), forenkling av reglene om gjenopptak av dagpenger (§ 4-16), innføring av ferietillegg til sykepenger på grunnlag av dagpenger (§ 8-49) samt innføring av hjemmel for ny stønadsordning for briller til barn i folketrygdloven ny § 10-7a. Enkelte endringer trådte i kraft 1. april 2022.

Forsvarsdepartementet

Lov om endringer i lov om Stortingets ombudsnemnd for Forsvaret - **LOV-2022-12-20-114**. Loven har fått ny offisiell korttittel: Forsvar-sombudsloven.

Barne- og familiedepartementet

Lov om forskriftshjemmel for behandling av personopplysninger for frivillige tiltak på barne-, oppvekst- og familieområdet mv. - LOV-2022-06-17-44, *delt ikraftsetting*, 17.6.2022 og 1.1.2023.

Den 1.1.2023 trådte bl.a. endringen i barneloven § 44 om reisekostnader ved samvær i kraft. Bestemmelsen er endret slik at kompetansen til å forvalte reglene om reisekostnader ved samvær er overført fra statsforvalteren til NAV. Overføringen av forvalteransvaret innebærer at partene får færre instanser å forholde seg til, samtidig som saker om reisekostnader ved samvær og saker om barnebidrag mellom de samme partene, blir vurdert og sett i sammenheng.

Det er et mål at dette skal bidra til at sakene blir behandlet på en god, forutsigbar og effektiv måte, noe som igjen kan bidra til å dempe konfliktnivået mellom foreldrene, til barnets beste.

Nytt tredje punktum i § 44 første ledd bestemmer at reglene i barneloven § 70 syvende ledd gjelder så langt de passer. Det betyr at NAV i tilfeller der partene ikke fremlegger etterspurte opplysninger som er nødvendige for å behandle saken om fordeling av reisekostnader, gis adgang til å innhente de nødvendige opplysningene på tilsvarende måte som i saker om fastsettelse og endring av barnebidrag.

1. FEBRUAR 2023

Justis- og beredskapsdepartementet

Lov om endringer i patentloven (unntak fra beskyttelse ved eksport til tredjeland mv.) - **LOV-2022-12-20-116**. Gjennomføring av endringsforordning (EU) 2019/993 til SPC-forordningen (forordning (EF) nr. 469/2009).

1. APRIL 2023

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Lov om endringer i arbeidsmiljøloven m.m. (inn- og utleie fra bemanningsforetak) - LOV-2022-12-20-99. Generell innstramming i adgangen til innleie fra bemanningsforetak ved at adgangen til innleie «når arbeidet er av midlertidig karakter» oppheves. Styrking av innleid arbeidstagers rett til fast ansettelse i innleievirksomheten etter en viss tid, ved at nåværende regel utvides til å gjelde ved all innleie fra bemanningsforetak, også innleie som skjer etter avtale med tillitsvalgte.

Retten til fast ansettelse vil inntre når arbeidstager har vært sammenhengende innleid i mer enn tre år, uavhengig av innleiegrunnlag, jf. arbeidsmiljøloven § 14-12 fjerde ledd. Ny bestemmelse i arbeidsmiljøloven § 14-12 femte ledd om vurderingen av om en oppdragsavtale mellom to virksomheter innebærer innleie.

Utlendingsrett: Alderskravet for familieetablering i utlendingsloven § 41 a er ikke i strid med EMK

Høyesterett har i enstemmig dom 6. desember 2022 - **HR-2022-2329-A** - slått fast at 24-årskravet i utlendingsloven § 41 a ikke er i strid med EMK. Dommen avklarer tolkningen av § 41 a og forholdet til EMK.

Bakgrunnen for saken var at en norsk statsborger med familie fra Kosovo giftet seg i 2017 med en kvinne fra Kosovo som var knappe 18 år gammel. UNE avsto søknaden om familieetablering på grunnlag av ekteskap fordi søkeren var under 24 år. UNE fant ikke grunnlag for å gjøre unntak fra alderskravet, da det ikke var åpenbart at ekteskapet var frivillig, jf. § 41 a andre ledd.

Det omtvistede spørsmålet var om alderskravet på 24 år og måten dette er praktisert på, krenket kvinnens rett til familieliv etter EMK artikkel 8 og/eller diskrimineringsforbudet i EMK artikkel 14.

Høyesterett har en grundig behandling av bakgrunnen for 24-årsregelen i utlendingsloven § 41 a i avsnitt 43-64. Kort sagt er formålet med alderskravet å motvirke ufrivillige ekteskap/tvangsekteskap. Høyesterett drøfter om § 41 a er i strid med rettighetene i EMK, EMK artikkel 8 (avsnitt 75-91) og EMK artikkel 14 (avsnitt 92-113).

I slike saker har Høyesterett full kompetanse ved prøvingen av om UNEs vedtak krenker de påberopte rettighetene i EMK. Alderskravet i § 41 a var ikke tidligere prøvd for Høyesterett, og dommen er viktig da forholdet til EMK på dette området nå er avklart.

Dommere: Toril Marie Øie, Henrik Bull, Knut H. Kallerud, Per Erik Bergsjø og Kine Steinsvik.

Fri rettshjelp: Økning av inntektsgrensene og revidert rundskriv

Fra 1. januar 2023 er inntektsgrensen hevet til 350.000 kroner for enslige og til 540.000 kroner for ektefeller/par, jf. rettshjelpforskriften § 1-1. Dette utgjør rundt ti prosent økning. Formuesgrensen er øket med femti prosent til 150.000 kroner.

Statens sivilrettsforvaltnings rundskriv **SRF-1/2017** om fri rettshjelp er revidert pr. 1.1.2023: Bakgrunnen for oppdateringen er for det første heving av inntekts- og formuesgrensene for fri rettshjelp.

Ny voldserstatningslov trådte i kraft 1. januar 2023, noe som førte til endringer i rettshjelploven, se særlig rundskrivets pkt. 6.4.2 (side 44) om rettshjelploven § 11 andre ledd nr. 6. Denne bestemmelsen ble opphevet da voldserstatningsloven trådte i kraft.

Det betyr at det ikke skal innvilges eller betales for fritt rettsråd når første gangs søknad om erstatning fremmes etter 1. januar 2023. Dette gjelder også hvor advokaten har egeninnvilget fritt rettsråd i 2022, men først søker om erstatning i 2023. I saker som omfattes av den tidligere voldsoffererstatningsloven, vil søkeren fortsatt ha krav på fritt rettsråd etter § 11 andre ledd nr. 6, slik bestemmelsen lød før 1.1.2023. Rundskrivet er også justert som følge av at ny barnevernslov trådte i kraft 1. januar 2023.

JUS ABONNEMENT

ENKELT, FLEKSIBELT OG LØNNSOMT

Over 500 timer med etterutdanning

Alle finner relevante kurs.

Min JUS gir oversikt over timer og kurs

Enkel kontroll over egen etterutdanning.

Rabattert pris på årlige, fysiske kurs

Her møtes bransjen til fag og sosialt fellesskap.

Tidseffektivt og enkelt

JUS Digital er tilpasset en travel hverdag.

Økonomisk lønnsomt

Tar du to dagskurs i året, betaler du ca det samme for JUS Digital.

Ajourføringsforedrag

Alle temaer fra årlige kurs er tilgjengelige.

Ønsker du fordelene av en bedriftsavtale?

Vår kundekontakt Benedicte Granum svarer gjerne på dine henvendelser! Hun treffes på bg@jus.no eller 412 23 985.

JUS JURISTENES
UTDANNINGSSENTER

Få tilgang på jus.no

JUS – Juristenes utdanningssenter

De store, årlige møteplassene

JUS' årlige ajourføringskurs kan du også ta digitalt. Du finner foredragene på jus.no kort tid etter kursdato.

DET ÅRLIGE IKT-RETTSKURSET

Samler de ledende bransjejuristene og ekspertene for gjennomgang og diskusjon av aktuelle juridiske problemstillinger, som personvern, kontraktsrett, og offentlig anskaffelser.

Tid: 23. – 24. mars. **Pris:** 6200 kroner. **Sted:** Sandefjord

DET ÅRLIGE EKSPROPRIASJONSRETTSKURSET

Siktemålet er generell oppdatering innenfor fagområdet, kombinert med dypere innføring i emner som er særlig aktuelle eller praktisk viktige for deg som jobber med ekspropriasjon.

Tid: 20. – 21. april. **Pris:** 6200 kroner. **Sted:** Sandefjord

DET ÅRLIGE BARNERETTSKURSET

Kurset er ment for alle som jobber med barnevern og barnevern. Temaer er blant annet fosterforeldres rettstillings, skjæringspunktet mellom frivillig plassering og omsorgsovertakelse, barns medbestemmelse i saker om omsorgsovertakelse, og mekling i barnesaker. Også bruk av sakkyndighet og en oppdatering fra Barnevernutvalget står på programmet.

Tid: 20. – 21. april. **Pris:** 6200 kroner. **Sted:** Oslo

ADVOKATENES FAGDAGER

Advokatenes fagdager arrangeres på Oslo Kongressenter Folkets Hus og er årets store begivenhet for advokater og jurister fra hele landet. Vi møtes for to inspirerende dager – med kurs, møter, debatter og fest.

Tid: 1.–2. juni.

Pris: 6750 kroner.

Sted: Oslo

Tidligere høyesterettsdommer Magnus Matningsdal gir oppdatering i strafferett og straffeprosess på Advokatenes fagdager.
Foto: Kari Hegstad

Skoghøy-saken henlagt

Politiet har ikke funnet bevis for at høyesterettsdommer Jens Edvin Skoghøy er blitt forgiftet, men det bekreftes funn av legemiddel i hans urin. Saken er nå henlagt på grunn av bevisets stilling, ifølge politiet.

Forfatter: Susann Funderud Skogvang
Forlag: Universitetsforlaget
Antall sider: 392
Pris: 779 kroner

Samerett, 4. utg.

Omfanget av rettsstoff i samerett er betydelig større i 2022 enn det var da første utgave kom ut i 2002, skriver forfatteren innledningsvis. Boken har til hensikt å gi en introduksjon til faget, samt være et oppslagsverk.

Boken er delt i fire deler. Del én beskriver sameretten i et nøtteskall og drøfter blant annet særlige metodespørsmål i sameretten. Del to omhandler samiske sedvaner og rettsoppfatninger, mens del tre gjennomgår folkerettslige instrumenter av særlig betydning. I bokens fjerde del behandles blant annet sameparagrafen i Grunnloven, lovgivning om samiske språk, retten til naturressursene i samiske områder, reindriftstrett og sjøsamiske rettigheter. Boken har også litteraturhenvisninger, oversikt over lovgivningen på området, og rettspraksis frem til sommeren 2022.

Forfatter: Olav Torvund
Forlag: Universitetsforlaget
Antall sider: 520
Pris: 799 kroner

Formueretten i informasjonssamfunnet

Den teknologiske utviklingen påvirker også jussen, noe som ikke har fått så mye oppmerksomhet, mener forfatteren, som i forordet skriver at boken på mange måter oppsummerer det han har arbeidet med i over førti år ved UiO.

Vi utsettes nærmest for en tsunami av forordninger og di-

rektiver fra EU, mener han: «Formuerettslige transaksjoner er i hovedsak informasjonsutveksling. (...) Man har lenge vært opptatt av å fjerne hindringer for å ta i bruk moderne informasjonsteknologi. I denne boken diskuteres noen av de utfordringene vi møter når de fleste hindringer er ryddet av veien. Hvordan gjennomføres transaksjonene, og hva slags regulering er nødvendig for tjenester som er basert på dagens informasjonsteknologi», skriver forlaget om boken.

Boken er delt i 17 kapitler, og har også litteraturhenvisninger, lovforarbeider, norske lover og forskrifter, internasjonalt regelverk, og norsk og internasjonal praksis.

Forfattere: Line Andreassen og Sverre Bragdø-Ellenes
Forlag: Fagbokforlaget
Antall sider: 370
Pris: 699 kroner

Husleieavtaler

«Boken er en generell fremstilling av norsk husleierett, og gir en grundig innføring i regelverket for leie av bolig og lokale», skriver forlaget. Boken tar for seg avtale-

inngåelse, gyldighet og tolkning av husleieavtaler.

Også temaer som «husleiens størrelse og endring av husleien, ulike former for sikkerhetsstillelse, leietid, overlevering og mangelspørsmål» omtales.

Partenes forpliktelser, som vedlikeholdsansvar, misligholdsansvar og personskitte omhandles også, samt ulike opphørsmåter, prosessuelle spørsmål og obligasjonsleieretter og leieavtalters stilling ved konkurs.

Boken utgis medio februar.

På INNTEKTSTOPPEN langt opp i 70-årene

Snittinntekten for de tjue advokatene med høyest inntekt over 72 år i 2021 var over dobbelt så høy som tilsvarende gruppe under 36 år.

TEKST: NINA SCHMIDT

Seniorer over 70 år med høyest inntekt i 2021

Navn	Fødselsår	Firma	Inntekt 2021	Aktiv advokatbevilling
Bjørn Halvor Kise	1950	Simonsen Vogt Wiig	21.900.463	Ja
Arve Johnsen	1934	Advokat Arve Johnsen	15.819.110	Ja
Vidar Broder Lund	1944	Advokat Vidar Broder Lund	12.854.052	Ja
Morten Erland Huser	1950	Økland & Co DA	8.221.161	Ja
Odd Roar Tvedt	1949	Ræder	8.015.883	Ja
Harald Ellefsen	1950	Sands Advokatfirma DA	7.811.302	Ja
Johan Fredrik Remmen	1947	Haavind	7.602.067	Meldt opphør fra 6.1.23
Thor Dyre Østby	1948	Østby Aarskog Advokatfirma	7.278.758	Ja
Else Bugge Fougner	1944	Hjort DA	7.085.213	Ja
Didrik Brun Ferkingstad	1949	Advokat Didrik Ferkingstad	6.469.246	Ja
Erik Wahlstrøm	1946	Advokat Erik Wahlstrøm	6.232.924	Meldt opphør fra 31.12.22
Per Gullik Horgen	1950	Advokatfirmaet Horgen	6.127.068	Ja
Morten Garman	1947	Gram, Hambro & Garman Advokatfirma	5.813.861	Ja
Erik Bruusgaard	1950	Tenden Advokatfirma	5.407.414	Ja
Ole Borge	1947	Advokatfirmaet Borge	5.342.725	Ja
Tom Elliot Johnsen	1948	Frogner Eiendomsmegling	4.893.660	Ja
Harald Støren Kobbe	1949	Advokat Harald S. Kobbe	4.353.914	Ja
Arve Føyen	1947	Advokat Arve Føyen	4.172.467	Ja
Georg Scheel	1950	Advokat Georg Scheel	4.118.376	Ja
Endre Grande	1950	Advokat Endre Grande	3.798.785	Ja
SNITTINNTÉKT			7.665.922	

Topp 20-snitt fordelt på aldersgruppe

Tabellen viser snitt-inntekten for de 20 med høyest inntekt i hvert tiår, og for de 20 med høyest inntekt under 36 og over 72.
Kilde: Dagens Næringsliv

Aldersgruppe	Topp 20-snitt 2021
Advokater under 36 år	3.708.716
Født på 1980-tallet	12.537.720
Født på 1970-tallet	25.178.017
Født på 1960-tallet	25.061.252
Født på 1950-tallet	16.260.656
Advokater over 72 år	7.665.922

Om de ønsket, kunne de ha solt seg i glansen av tidligere bragder og nytt pensjonistlivets gleder. Men en rekke advokater langt opp i syttiårene er i stedet i full sving som advokater. Økonomisk gjør de det kjempegodt.

Mens de tjue advokatene i landet under 36 år med høyest inntekt i snitt har en inntekt på 3,7 millioner kroner, har de tjue advokatene i den andre enden av skalaen — de med høyest inntekt over 72 år — en snittinntekt på over dobbelt så mye, 7,7 millioner kroner.

Dette kommer frem i Dagens Næringslivs oversikt over de tusen advokatene i landet med høyest inntekt, basert på skattelister for 2021.

Nr. én på listen hadde en inntekt på 43,2 millioner kroner og nr. 1000 kunne notere seg for en inntekt på 3,6 millioner kroner i 2021.

62 advokater hadde en inntekt over 20 millioner kroner, mens 84 advokater hadde en inntekt mellom 15 millioner og 19,9 millioner kroner. Totalt hadde 257 advokater en inntekt på over ti millioner kroner.

Til sammenligning var snittlønnen for ansatte advokater i 2021 i underkant av én million kroner — 972.760 kroner — ifølge Advokatforeningens lønnsstatistikk. For advokatfullmektiger ansatt i advokatfirmaer lå snittlønnen i 2021 på 647.140 kroner.

ANDRE INNTEKTER

Mange av advokatene på DN's liste har sine inntekter fra annet enn ordinær advokatvirksomhet, som for eksempel med-gründer i Norwegian og Simonsen Vogt Wiig-advokat Bjørn Kise, og tidligere Statoil-topp Arve Johnsen. Sistnevnte driver fortsatt, i en alder av 88 år, sin egen advokatvirksomhet. Men det er ikke der han henter størstedelen av inntektene sine.

Advokatbladet har sett nærmere på alderssammensetningen på DN's tusen-topp-liste: De to aller største enkeltgruppene er 1969-kullet, som i år fyller 54 år, og advokater født i 1970, som i år vil fylle 53 år. Begge årskullene har 58 personer hver på listen.

På 1950-tallet blinker året 1958 seg ut med 26 advokater blant topp tusen.

108 advokater født på 1980-tallet er med på listen, mens bare to advokater — begge kvinner — er med fra nittitallet. •

– Å ha en inntekts-skapende evne gir betydning

Å slutte å jobbe er for tiden ikke et alternativ for Else Bugge Fougner (78). Den tidligere justisministeren og selverklærte feministen er ansatt partner i Hjort, der hun har en god portefølje.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Jeg er rett og slett glad i faget mitt, og i å virke, sier Else Bugge Fougner.

Hun er advokatstandens «grand old lady», og en foregangsperson på flere områder: Hun var landets femte kvinnelige høyesterettsadvokat og har prosedert et stort antall saker i landets øverste domstol i nesten femti år. Hun har sittet i utallige styre og utvalg, og var justisminister i Syse-regjeringen (H) i 1989 og 1990.

Hun var også den første lederen av Advokatforeningens kvinneutvalg.

«Jeg er jo selvfølgelig feminist. Det

blir jo ingen fornyelse så lenge gubben får sitte og regjere og repetere. Vi må bare få dem bort fortere enn svint», sa hun til VG i 2015. Utsagnet passer nok bedre inn i VG enn i Advokatbladet.

– Jeg tror ikke at jeg er blitt regnet som en av gutta, men er blitt sett på som en tydelig person som har evne til å fatte beslutninger, sier hun.

Fougner kunne ha gått av som pensjon for elleve år siden, om hun ønsket. I stedet har hun fortsatt i advokatyrket, i et miljø preget av tung faglighet, både på partner-, advokat- og fullmektignivå.

– Det er helt sentralt for meg å kun- »

ne arbeide gjennom den fagkompetansen som er i firmaet, den nyter jeg helt åpenbart godt av, slik jeg også gjorde for tjue år siden, sier hun.

DISHARMONI I PARTNERAVTALER

Hun har aldri følt seg forskjellsbehandlet på grunn av alder.

— Noen vil kanskje si at jeg er for tykkhudet til å merke slikt, men jeg opplever ikke at diskriminering eksisterer fra mine kolleger. Dette er ikke et tema som tar min oppmerksomhet. Jeg oppfatter meg som en naturlig del av firmaet, og at mine kolleger, både i det usagte og sagte, har glede av å ha meg her.

Bugge Fougner er også styreleder i Protector Forsikring ASA.

Seniorer har ofte en erfaring og en kunnskap som vil kunne være av stor betydning for mange selskaper, mener hun.

— Det er nødvendig for samfunnet at vi alle skal arbeide lenger. Likevel har mange selskaper betingelser i sine partneravtaler om at man må fratre ved fylte 60 eller 62 år. Dette er ikke i harmoni med det som kreves for å bære samfunnet videre. Når det gjelder pensjonsalder fra fylte 62 år, så kan den begrunnes hvis jobben er utrolig fysisk krevende, men slik er ikke advokatrollen. Jeg vil tro at en viktig driver for en lav aldersgrense er troen på en høyere inntjening for selskapet.

KOMMER FORTERE TIL SAKEN

Else Bugge Fougner er eneste kvinne i Advokatbladets oversikt over de eldste seniorene på inntektstoppen. En betydelig del av inntekten kommer fra advokatvirksomhet.

— Som ansatt partner har jeg en egen økonomisk avtale som ikke har noe med firmaets resultat å gjøre, men mitt eget. At jeg fortsatt har en inntektsskapende evne, er selvsagt av betydning både for firmaet og for meg. Lang erfaring gjør jo at du har en fordel knyttet til utførelsen av arbeidet, du kan lettere se hva som er kjernen, og legge andre ting til side. Dette blir man ikke dårligere til med årene, sier Fougner.

Å være en aktiv bidragsyter er nøkkelen, påpeker hun.

— Å ha sin egen portefølje er viktig. Du skal ikke gå rundt og plage kolleger ved å bruke av tiden deres. Man skal ikke være her fordi man ikke har noe annet å drive med.

Bugge Fougner var partner i Hjort i 38 år før hun fikk rollen som ansatt partner. Nå har hun ikke lenger noe med eierskapet å gjøre.

— Jeg synes posisjonen er kjempefin. Når man har vært partner i en menneskealder, er det mer enn greit at man ikke lenger har en rolle i utviklingen av selskapet. Jeg ønsker absolutt ikke å være en som sitter og kommenterer beslutningene til dem som har ansvaret. Jeg lytter og kan stille spørsmål, hvis noen kommer til meg. De som driver firmaet, er de som skal mene ting.

BLE KVOTERT

For Else Bugge Fougner har det vært viktig å jobbe for å få opp den kvinnelige partnerandelen i advokatbransjen.

— Jeg ble jo selv utvilsomt kvotert inn i starten, men det har jeg tatt med stor ro. Man blir jo ikke kvotert gjennom gjentakende dårlige prestasjoner, men må gripe de mulighetene som byr seg, da som nå, sier hun.

Advokatfirmaet Hjort har i mange år hatt en høy andel kvinnelige partnere. Det er nok talenter å ta av, mener hun, og har selv følt et ansvar for å få flere kvinner opp og frem.

— Kvinner som har kommet i posisjon burde forstå at de har en forpliktelse til å legge til rette for andre kvinner. For mange syntes å ha nok med å opprettholde sin egen posisjon. Jeg tror, helt grunnleggende, at mangfold er verdiskapende, og i tillegg er det en forutsetning at det skal være like muligheter for alle, sier hun.

— *Savner du kvinnelige kolleger på din egen alder?*

— Nei, jeg har jo ingen mannlige heller! Jeg tenker at alder isolert sett ikke er det sentrale, men hvorledes du virker, uavhengig av alder.

Hun har tre voksne barn og åtte barnebarn, og forteller at familien alltid har vært helt sentral for henne.

— Når jeg tenker tilbake, så er det familieminner som popper opp i hodet mitt, ikke rettssakene og styrevervene. •

– Aldersgrensene bør ha et element av skjønn

Odd R. Tvedt (73) har vært advokat i nærmere femti år. Etter et langt liv i Kluge, meldte han overgang til partnerskapet i Ræder for tre år siden. – I praksis viser det seg at folk i selvstendige og ledende stillinger ofte ikke har lyst til å slutte å jobbe for tidlig, sier han.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

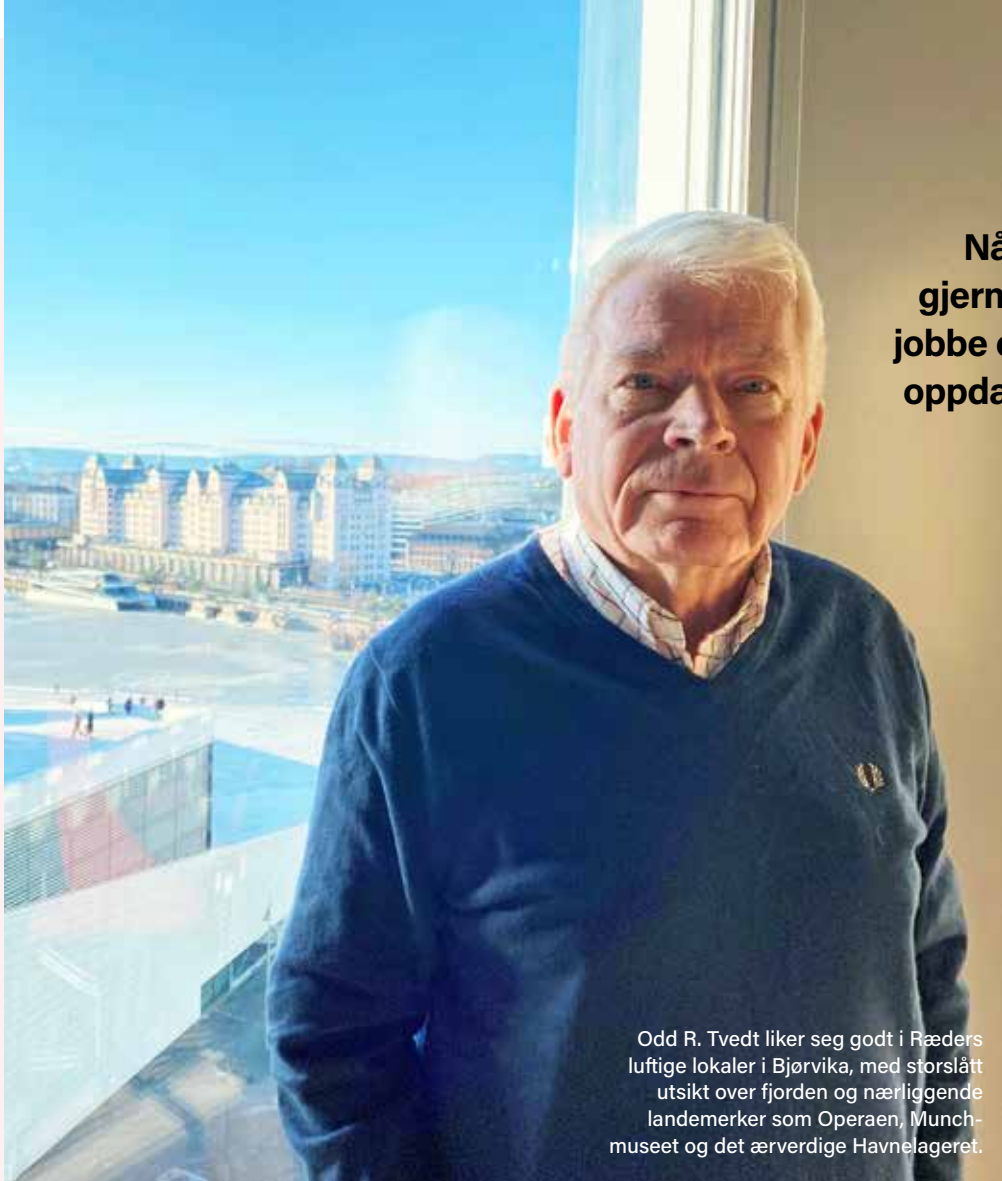
I over førti år har han hatt møterett for Høyesterett. Han har prosedert store og viktige saker innen kontraktsrett, entrepriserett, erstatningsrett og forvaltningsspørsmål, og er en av bransjens mest erfarne tungvektene.

— Det har vært mye arbeid og lange dager, men det har jo gitt en bra inntekt, sier han beskjedent.

Som 73-åring er Odd R. Tvedt fortsatt en av dem som opptrer på Dagens Næringslivs oversikt over advokatene i landet med høyest inntekt. Han har en kone som er pensjonist, to voksne barn og to barnebarn, men liker å være i jobb.

Tvedt falt for eget grep, ifølge ham selv, da han måtte gi seg som partner i CMS Kluge som 67-åring. Han fortsatte da som seniorpartner i to og et halvt år før han begynte i Ræder.

— Som partner i mange år var jeg jo selv med på å bestemme denne regelen. Når man er yngre, innser man gjerne ikke at man vil ha lyst til å jobbe etter fylte 67 år. Men jeg har oppdaget at det er ganske vanlig, både i advokatbran-

Odd R. Tvedt liker seg godt i Ræders luftige lokaler i Bjørvika, med storslått utsikt over fjorden og nærliggende landemerker som Operaen, Munchmuseet og det ærverdige Havnelageret.

sjen og i andre bransjer på ledelsesnivå, at man tror det er gunstig med lav pensjonsalder inntil man plutselig en dag står der selv og innser at «jöss, må jeg slutte alt nå».

AKTVERDIG MÅL

Målet til firmaer som har nedtrappingsplaner for partnere og tydelige aldersgrenser, er aktverdig, mener Tvedt.

— Man ønsker jo å gi plass til flere partnere, og slippe frem de nye og unge. Men det er nokså åpenbart at man bør ha mulighet for skjønnsmessige vurderinger, slik at man ikke bare følger vedtatte prinsipper, men tar stilling til hva som er best for bedriften, sier han.

Da Tvedt nærmet seg 70, hadde han absolutt ikke lyst til å slutte å jobbe. Da fikk han et tilbud om å bli partner i Ræder, noe han synes var veldig hyggelig.

— Alternativene var å starte for seg selv, som krever mye formalia, eller starte nytt selskap, som forutsetter at du vil måtte bruke mye tid på administrasjon. Å rekruttere flinke folk til et seniorfirma er heller ikke så lett. Den tredje varianten,

som jeg valgte, er å gå inn i et annet firma som ser nytten i å ha «voksne» partnere. Da får du ikke bare mange hyggelige og flinke partnerkolleger og fullmektiger, men også et ferdig apparat med revisorer og sekretærer, og støttefunksjoner som egen IT-avdeling.

JOBBER I TEAM

Tvedt har prosedert tre, fire saker i retten hvert år siden han sluttet i Kluge. — Da er jeg avhengig av å ha ressurser rundt meg som kan bidra i prosessen. Det har jeg her i Ræder. Jeg kjente dessuten flere her fra før, etter mange år i bransjen. Det er hyggelig å ha et fint sted å gå til, samtidig som jeg treffer interessante folk og får brynt meg faglig.

I 2021 hadde Tvedt en inntekt på drøye åtte millioner kroner, og var med det en seniorene i bransjen med høyest inntekt. Alt det vesentligste kom fra advokatarbeid, forteller han.

— Årsaken til at jeg ligger såpass høyt oppe, er jo at jeg arbeider mye og har ressurser til å hjelpe meg. Det er ikke

”
Når man er yngre, innser man gjerne ikke at man vil ha lyst til å jobbe etter fylte 67 år. Men jeg har oppdaget at det er ganske vanlig.

noe som skulle tilsi at du ikke skal ha en såpass høy inntekt når man blir eldre, tvert imot. Du har større mulighet til å jobbe mye, gode klientrelasjoner, god tilgang til interessante oppdrag og tilsvarende mulighet til å skaffe deg en høy inntekt.

NAKED IN, NAKED OUT

Da Tvedt startet i Kluge, bestod firmaet av fem-seks advokater.

— Da jeg sluttet var vi cirka 140 ansatte advokater, de fleste i Oslo. I advokatbransjen får man ikke med seg penger ut for det man har bidratt til å bygge opp. Det er «naked in, naked out», som det heter.

Mye har endret seg i bransjen i løpet av Tvedts tid.

— En slående forskjell i dag er det sterke fokuset på spesialisering. Det er slutt på den tiden da advokater kunne litt om flere ulike rettsområder. Enhver advokat burde for eksempel kunne litt om arv og skifte og alminnelig avtalerett, etter min mening. Man får jo stadig spørsmål om arv og avtaler i det daglige. Allmennkunnskap for jurister er undervurdert, mener han.

På spørsmål om han har noen gode råd til sine yngre kolleger, er svaret nettopp allsidighet.

— Å opprettholde kunnskap på flere områder, er nyttig. Da kan man yte mer allsidig rådgivning enn om man bare er spesialist på ett område. I tillegg bør man være et ja-menneske og stå på god fot med klientene. Du bør oppføre deg på en måte som får klienten til å tenke at det ville være greit å ha deg som kompis. Ikke dermed sagt at du behøver å være det, men du bør være hyggelig å være sammen med, sier Tvedt.

Hver gang han fyller år, tar han spørsmålet om pensjonering opp til overveielse. — Ingen trær vokser inn i himmelen, og alt har en ende. Da jeg begynte i Ræder, var utgangspunktet tre år, nå er jeg inne i mitt fjerde.

Tvedt fyller 74 i desember, og vil da ta en ny vurdering av hvor lenge han ønsker å fortsette å praktisere. •

KASTET UT EN SALGSPITCH I JOBB-INTERVJUET

«Dere vil garantert tjene mer penger med meg enn uten meg»

Partner i Nidaros, Snorre A. Kristiansen, har tråkket sine egne stier for å komme dit han er i dag. I 2021 var han blant landets best betalte advokater under 36 år, med en årlig inntekt på over fire millioner kroner. Karrieren har likevel ikke alltid gått på skinner for den offensive trønderen.

TEKST: JONAS FOSAAS FOTO: TITT MELHUS

– Man må tørre å være seg selv, og samtidig ha litt flaks, sier Kristiansen.

Snorre A. Kristiansen (37)

- Partner i Advokatfirmaet Nidaros.
- Jobber med blant annet med eien-domsrett, avtalerett, kjøpsrett, erstatning/ forsikring, trygderett og arbeidsrett.
- Grunnlegger av tjenesten Studentadvokaten.

Etter endt studie på Universitetet i Oslo, søkte Snorre A. Kristiansen jobber hos en rekke advokatkontorer i Trondheim. Han viste til en CV med erfaring innen alt fra telefonsalg og industriarbeid til stillinger i elektronikkbransjen og forsikringsbransjen.

Han ble møtt av avslag på avslag.

– Jeg hadde ikke det beste karakterkortet, mye på grunn av at jeg jobbet veldig mye mens jeg var student. Mange advokatfirmaer ser seg blind på karakterkortet når de rekrutterer, men til syvende og sist sier det ingen ting om hvordan man fungerer i jobben, sier Kristiansen, som nå har blitt 36 år.

FLAKS OG ÆRLIGHET

Etter et engasjement på seks måneder i NAV, samt ett år som jurist ved eierskapsenheten i Trondheim kommune, ønsket Kristiansen igjen å søke en fullmektigstilling i et advokatfirma. Som følge av nok et avslag, valgte han å gå for en ny strategi.

– Jeg bestemte meg for å sende en litt annerledes søknad, hvor jeg fortalte hvem jeg var, hva jeg kunne bidra med, og ba om å få en mulighet, forteller Kristiansen.

Og muligheten fikk han. Nidaros Advokatfirma i Trondheim inviterte ham til et intervju, der han fikk anledning til å presentere seg selv.

– De likte at jeg hadde en annen bakgrunn. Ved å trekke frem dokumentasjon fra min tid som sel-

ger, kunne jeg vise til at jeg kunne få inn oppdrag og penger til firmaet. Selv om jeg angret i det jeg sa det, uttrykte jeg at de garantert ville tjene mer penger med meg enn uten meg, dersom de ga meg tid, forteller Kristiansen.

Det er uklart om sitatet ble avgjørende, men i 2015 fikk Kristiansen jobben som advokatfullmektig i Nidaros. Fem år senere ble han partner i samme firma.

– Jeg hadde flaks og turte å være meg selv, sier han.

STUDENTADVOKATEN

Tall fra 2021 viser at Kristiansen var blant landets best betalte advokater under 36 år. Selv vier han lite tid til å tenke på inntekt. Hans filosofi er at hvis man har fokus på prestasjon og produksjon, så vil inntekten komme av seg selv før eller senere.

– Inntekten er et resultat av at jeg har prøvd å hjelpe, fått lov til å hjelpe og fått til å hjelpe folk gjennom flere år. Det er også et resultat av at noen ga meg muligheten og trodde på han «tosken» som søkte stillingen, sier Kristiansen.

Videre trekker han frem familien som en avgjørende faktor for hans utvikling. Hans kone og tre barn har gitt han mål og mening med å lykkes i jobben, forteller han.

– Familien min har vært helt avgjørende. Jeg blir litt trist når jeg hører om unge mennesker som prioriterer karriere foran familie. Det er ikke noe

«one man show». Man er avhengig av støtte både fra de på jobb og de hjemme, sier Kristiansen.

En nøkkel for hans utvikling har vært arbeid rettet mot studenter. I 2018 opprettet han Studentadvokaten med god hjelp fra sin kone, som også er jurist. De fikk inn en rekke oppdrag fra unge mennesker over hele landet.

– Det er 320.000 aktive studenter som tar høyere utdanning i Norge, og svært få av dem har advokat. Likevel havner de i like mange tvister som alle oss andre. Vi opprettet en ny tjeneste for advokat-hjelp til studenter, forteller Kristiansen.

– Først og fremst fikk jeg inn klienter til min egen portefølje, med god støtte fra firmaet. Jeg henviste også klienter til advokater internt om de hadde saker som jeg ikke hadde kompetanse til å hjelpe dem med selv, sier han.

RESPEKT FOR DE ELDRE

Kristiansen mener at den eldre garde utgjør en uvurderlig del av advokatbransjen.

– Det er bra for bransjen, men også for landet generelt, at folk jobber til de blir gamle – så lenge de har interesse og kapasitet. De sitter på verdifull erfaring på flere områder i livet, ikke bare innenfor jussen, som vi yngre har god nytte av, sier han.

At alderdom medfører begrensinger for et advokatfirma, har Kristiansen lite tro på.

– Å avskrive noen på grunn av høy alder er skivebom og egentlig ganske så diskriminerende, sier han. •

” Inntekten er et resultat av at jeg har prøvd å hjelpe, fått lov til å hjelpe og fått til å hjelpe folk gjennom flere år.

Advokater under 36 år med høyest inntekt i 2021

Navn	Fødselsår	Firma	Inntekt 2021
Christian Nicolai Hals	1986	Thommessen	8.364.935
Ylva Benedikte Gjesdahl Petersen	1986	Thommessen	6.482.882
Solveig Holm Haraldseth	1988	NHO Service og Handel	5.591.160
Johannes Meyer-Myklestad	1987	Selmer	5.184.705
Martin Fevaag Larsen	1987	Sands Advokatfirma DA	4.572.975
Snorre Astridsønn Kristiansen	1986	Nidaros DA	4.076.775
June Bye Snemyr	1986	Thommessen	4.024.491
Ludvig Kløve Braathen	1988	Protector ForsikringA	4.042.083
Knut Solum	1987	Glittertind	3.802.186
Aki Johannes Huttu Viitala	1988	Nova DA	3.783.680
Ketil Enerstad Sauarlia	1987	AGP Advokater	3.744.496
Joar Kalsaas	1987	CMS Kluge	3.567.132
Fredrik Verling	1987	DLA Piper	2.662.592
Chamkor Singh Nagra	1987	Hasle	2.412.131
Espen Debes	1988	CMS Kluge	2.269.103
Anne Grete M. Ytredal	1987	Haraldsen Bydal Lie	2.155.660
Karoline Stenberg	1987	Kogstad Lunde	2.121.416
Pål Gude Gudesen	1987	Dalan	1.919.661
Robin Brauti	1991	Nidaros Da	1.856.112
Kristoffer Sivertsen	1988	Elden	1.540.136
SNITT			3.708.716

– Vi inviterer gjerne advokater som ser etter nye mulighet til å ta kontakt med oss for en uforpliktende prat. De behøver ikke nødvendigvis å jobbe med klima, men kan gjerne jobbe bredere, sier Ingvild Ombudstvedt. Her sammen med advokat Torhild Rossum og juridisk assistent Lena Wammer Østgaard ved kaikanten i Son.

– Vi bidrar til å bekjempe klimaendringer, og til det neste industrieventyret i Norge

I idylliske Son sør for Oslo har det lille advokatfirmaet IOM Law slått seg opp som Norges fremste spesialister på juss knyttet til karbonfangst og lagring, og er rådgivere i store industriprosjekter.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

SON: I annen etasje i et lite næringsbygg i Son har Ingvild Ombudstvedt (38) skapt en liten hub av spesialister på såkalt CCS, carbon capture and storage. Fra nyoppussede lokaler med utsikt over åpne jorder, deltar et dedikert team i det grønne skiftet, både nasjonalt og internasjonalt.

Advokat Ingvild Ombudstvedt er eier og primus motor, og er utdannet både økonom og jurist. Hun er leder av CCS-komiteen i Standard Norge, som forhandler tekniske standarder for karbonfangst og lagring.

Med på laget har hun advokat Torhild Rossum (65), tidligere juridisk direktør i Norske Shell, og ferskingen Lena Wammer Østgaard (26), som er

juristutdannet og spesialisert i internasjonal rett i England. Hun ga opp et urbant liv i London til fordel for miljø-jobbing på et norsk småsted. Nylig er også Gülsen Dorak, som er juristutdannet og har erfaring som dommer fra Tyrkia, ansatt i firmaet, som også har ressurser i Danmark og i Australia.

Det er nå seks år siden Ombudstvedt startet opp sitt eget firma for å satse for fullt på klimateknologi. Da hadde hun flere år bak seg i Arntzen de Besches olje- og energiavdeling, hvor hun blant annet jobbet med Jens Stoltenbergs «månelandingsprosjekt» for fullskala fangst og langring av CO2 på Mongstad.

– At jeg som advokatfullmektig ble kastet ut i et så stort industriprosjekt som Mongstad, gjorde at jeg ble hektet. Karbonfangst og lagring ble min vei. Etter noen år ble det ledig et vikariat som seniorrådgiver i Global CCS Institute i Brussel.

Instituttet er en global tenketank som har som formål å få fortgang i implementeringen av CCS.

FIKK PANGSTART

Ombudstvedt fikk innvilget permisjon fra Arntzen de Besche, og flyttet til Belgia. Hun kaller arbeidet ved instituttet svært lærerikt, og en kjempeopplevelse.

Da hun kom hjem, etablerte hun egen advokatvirksomhet for å fortsette satsningen på CCS. Hun forteller at det etter kort tid kom en kontrakt inn døren med hennes navn på.

– Det var litt skummelt, jeg var kanskje litt ung, og litt for uerfaren. Men jeg tenkte at jeg jo kunne forsøke for en periode og se hvordan det gikk.

Hun fikk en pangstart, og fikk raskt oppdrag fra Instituttet Brussel, som ønsket en stedlig representant for oppdrag i Norge og Baltikum.

– Da begynte ballen å rulle, og jeg har hatt full portefølje siden.

MANGE OFFENTLIGE KLIENTER

Hun har varierte oppdrag, og bruker en del tid på CSS-komiteen, der det utvikles standarder. Arbeidet er støttet av CLIMIT-programmet, et forskningsfond styrt av Forskningsrådet og Gassnova.

IOM Law rådgir også land om hvordan de skal bygge og bruke regelverk for karbonfangst og lagring, og har mange offentlige klienter.

– En klient engasjerte oss for å designe et regelverk for finansielle insentiver for å fange og lagre biogene utslipp. Hvis en for eksempel brenner matavfall på Klemetsrudanlegget i Oslo, får en biogene utslipp. Fanges CO2 fra røykgassen derfra og lagres på norsk sokkel, har man skapt et negativt utslipp ved at CO2 er fjernet fra atmosfærens kretsløp.

– Dette er noe både FN og myndigheter rundt om i verden er enige at må gjøres for å bremse klimaendringene, men man mangler et juridisk

rammeverk for å la industrien gjøre jobben, forteller Ombudstvedt.

Tidligere har IOM Law også jobbet for EU-kommisjonen for å kartlegge gap i regelverk knyttet til bruk av CO2 i industrielle prosesser, og nå bidrar selskapet til EU-kommisjonens arbeid med å revidere veiledningsdokumentene til CCS-direktivet, som er det europeiske rammeverket for CO2 -lagring, forteller hun.

FÅ ADVOKATER PÅ BANEN

Ombudstvedt er ofte på reise, blant annet til USA.

– Der har vi to prosjekter. Blant annet skal vi jobbe med regulatoriske rammer for å kunne lagre CO2 på amerikansk sokkel, slik man kan gjøre i Norge. Per i dag finnes det ikke noe rammeverk for dette, og deler av jobben blir å kommentere på utkast til regelverk som myndighetene jobber med.

Hun medgir at det er smått utrolig at det lille firmaet i Son har så store, internasjonale klienter.

– Vi er ett av veldig få firmaer i verden som jobber dedikert med dette. Veldig ofte er jeg den eneste advokaten i rommet, veldig ofte den eneste kvinnen, og den eneste under 50. Min læringskurve på teknologi, geologi, fysikk, biologi og kjemi har vært bratt, og noen ganger føles det som om jeg har fått bra med juling. Men det er veldig gøy å jobbe med store industriprosjekter.

Noe av det som gjør arbeidet så spennende, er å jobbe i tverrsnittet mellom juss, teknologi, politikk og sosiale rammer, synes hun.

– Vi sitter i midten og bidrar til å bekjempe klimaendringer, og er med å bygge ny industri som vi tror blir det neste industrieventyret i Norge.

HINDRES AV REGELVERK

Ombudstvedt mener at norsk advokatlovgivning skaper utfordringer for selskapets og for de ansattes utviklingsmuligheter, og håper at den nye advokatloven snart vil tre i kraft.

– Vi har knyttet til oss flere personer med internasjonal kompetanse som vi sliter med å gi reelle karrieremuligheter som følge av rettsrådsmonopolet. De kan ikke få jobb som advokatfullmektiger i Norge uten å ta tilleggsutdanning her, og kan bare unntaksvis operere som rådgivere og gi rettsråd. Internasjonal kompetanse er ofte kritisk for våre klienter, noe som spiller at advokatbransjen er i utvikling. Klientenes behov kan ikke alltid dekkes av en advokat med norsk utdanning og bevilling, sier hun.

– Akkurat nå er CSS-bransjen i kjempevekst, og jeg har aldri opplevd så mange nye henvendelser fra kunder, eller fått så mange oppdrag som nå, fra hele verden. Bare for et par måneder siden var jeg Øst-Timor på jobb.

IOM Law har lyst til å vokse, ikke mye, men litt.

– Det er morsommere når vi er flere. •

Har du en god idé til hva vi burde skrive om i den grønne spalten? Send en epost til thea@advokatbladet.no

”
Veldig ofte er jeg den eneste advokaten i rommet, veldig ofte den eneste kvinnen, og den eneste under 50.

SIGNANT

ALLE AVTALER ÉN SIGNATUR

ELEKTRONISK SIGNERING

Kundetiltak og AML

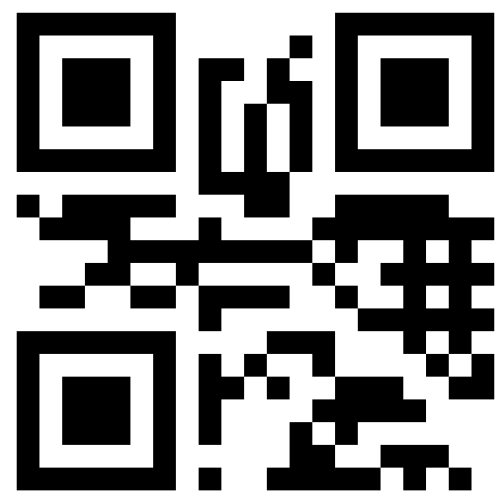
Kontrakter, fullmakter, attestasjoner

Ikke noe problem!

Arkiv med LTV-vedlikehold

BankID, Buypass, NemID, iDIN

Vær så god!

SKANN MEG
FOR MER INFO

Når et tettsted mister advokaten sin, står et helt lokalsamfunn svekket tilbake

Noen liker å fremstille advokatbransjen som konservativ. Ikke minst er dette en yndet påstand fra noen av dem som selv ønsker å fremstå som det motsatte. Sannheten er imidlertid, slik jeg kjenner den, at advokatbransjen består av svært innovative virksomheter og mennesker — som alltid søker ny kunnskap og styrket konkurranseevne.

Noen endringer gjør bransjen sterkere. Mange forretningsadvokatfirmaer klarer å gjøre seg stadig mer verdifulle for næringslivet, og de vokser derfor år for år — i størrelse, omsetning og inntjening.

Andre endringer kan være mindre positive, eller rett og slett negative. Ett eksempel er at det blir vanskeligere å få lønnsomhet i det å jobbe med saker som finansieres gjennom rettskjøpsordningen. Utviklingen rammer først og fremst små advokatvirksomheter og advokater som jobber alene, for det er gjerne her disse sakene blir løst. For disse advokatene faller inntjeningen, mens driftskostnadene bare øker.

Advokatvirksomheter over en viss størrelse har gjerne mulighet til å spleise på advokatsekretærer. Fra stillingsannonseene kan vi lese at disse må være superbrukere i Word, samt at de bør mestre programvare som Sharepoint, iManage, Sysero/KYC, Maconomy/Delteq med mer. Det bes også om kompetanse på rettskildeportaler som Lovdata, Rettsdata og Juridika, samt på offentlige nettportaler som Aktørportalen, Saksportal, eDialog og Altinn.

Advokatsekretærenes kompetansekrevede oppgaver gjør at advokatene kan bruke tiden på det de kan best — å gi retts hjelp. Advokater uten sekretær må bruke stadig mer av tid på å gjøre administrative oppgaver.

Offentlige nettportaler er gjerne utviklet med fokus på offentlige gevinster eller besparelser, og tilbyr ikke sjelden dårlig brukervennlighet for advokatene — som kan oppleve at tidsbruken går opp. Lisenser til nødvendige programvarer og rettskildesubskripsjoner kommer samtidig opp i anseelige summer. Og jo færre man er i virksomheten, desto høyere blir kostnaden for hver enkelt advokat.

Samtidig øker kravene til hva advokater må dokumentere og innrapportere til det offentlige, og til domstolen. Hvitvaskingsregler, håndtering av

GDPR, krav til arkivhold, diverse opplysningsplikter, regnskaps- og revisjonsregler og rettsutdragsregler er bare noen eksempler.

Det ligger gode hensikter bak alt dette, men det følger en nisse med på lasset: Kravene blir stadig mer tidskrevende å etterleve, særlig for den som jobber alene eller i små virksomheter.

Overordnet sett går det godt med den norske advokatbransjen, men veksten kommer skjevt. De største firmaene opplever en kraftig økning i omsetningen per person, mens de mindre firmaene har

en nedgang. De som driver alene, opplever den største omsetningsnedgangen. Stadig flere av landets advokater jobber i store advokatforetak eller i andre typer virksomheter. Stadig færre jobber som selvstendig næringsdrivende, eller i små advokatforetak.

Vi skal ikke langt tilbake i tid før det var helt alminnelig at advokater jobbet alene, mange på små steder. Der bisto de med å løse stort sett alt av juridiske utfordringer på dagtid, mens de satt i styrer og utførte andre tillitsoppgaver på kveldstid. Disse lokale resurspersonene kan etter hvert bli en utdøende rase.

Vi har en regjering som er opptatt av å vitalisere bygder og småbyer. Bidrag som gjør det litt enklere å jobbe som advokat i små virksomheter eller alene, kan være et godt sted å begynne.

Når et tettsted mister advokaten sin, står et helt lokalsamfunn svekket tilbake. •

MERETE SMITH,
generalsekretær

TILGJENGELIGE RETTSAVGJØRELSER FOR ALLE

Av ODD STORM-PAULSEN, direktør i Lovdata

Førsteamanuensis Anders Løvlie etterlyser i en artikkel på Advokatbladet.no en «konsentrert og samlet tilgang til rettskildene». Lovdata tror det er stor enighet om at rettsavgjørelser bør være åpent og gratis tilgjengelig for alle. Spørsmålet er heller hvem som skal bære kostnadene, hvordan man kan få til en konsentrert og samlet tilgang til rettskildene for folk flest, og også hvordan dette bør prioriteres i forhold til andre rettssikkerhets- og retts hjelpstiltak.

Lovdata publiserer rettsinformasjon til borgerne på de åpne og gratis nettsidene lovdata.no. Der ligger alle norske lover og forskrifter, og også en omfattende samling av rettsavgjørelser.

Publiseringen av flere rettsavgjørelser på åpne nettsider er en viktig målsetting for Lovdata. Tilgjengeliggjøringen av rettskilder på åpne sider blir finansiert gjennom inntektene fra abonnements-tjenesten Lovdata Pro. Private og offentlige kunder er med og bidrar til åpne rettskilder gjennom Lovdataabbonnementet.

Vi diskuterer jevnlig åpning og presentasjon av mer rettsinformasjon opp mot hvordan vi sikrer egne inntekter i konkurranse med andre leverandører. Lovdata mottar ikke økonomisk støtte fra staten, heller ikke til den arbeidskrevende oppgaven det er å publisere rettsavgjørelser.

I skrivende stund er det cirka 6400 avgjørelser fra Høyesterett og 46.000 fra lagmannsrettene tilgjengelig for alle på åpne sider. Det er også tilgang på mer enn 450 avgjørelser fra den europeiske menneskerettsdomstol med norske sammendrag, 5000 tingrettsavgjørelser, 50.000 avgjørelser fra Trygderetten og 900 avgjørelser fra jordskifterettene.

Lovdata publiserer alle avgjørelser vi mottar fra Høyesterett og lagmannsrettene på de åpne nettsidene. Fra tingrettene må vi gjøre et utvalg, først og fremst ut fra hva som kan ha rettskil-
deverdi. Alle rettsavgjørelsene som publiseres til profesjonelle i Lovdata Pro publiseres også på de åpne nettsidene, med unntak av enkelte avgjørelser med særlig personsensitiv informasjon.

Lovdata har tatt et stort ansvar for

”
Lovdata har tatt et stort ansvar for å tilgjengeliggjøre rettskilder for å bidra til økt rettssikkerhet for folk flest.

å tilgjengeliggjøre rettskilder for å bidra til økt rettssikkerhet for folk flest. Skal man gå lenger enn dette ved å gi fri og gratis tilgang til alle rettsavgjørelser, er det statens ansvar å finansiere arbeidet som kreves for å få til dette. Vi støtter Domstolsadministrasjonens mål om å tilgjengeliggjøre flere rettsavgjørelser, og bidrar gjerne mer i dette arbeidet.

RETTSINFORMASJON SOM FUNGERER

Løvlie omtaler Lovdata Pro som et fantastisk arbeidsverktøy, som borgerne burde ha tilgang til for å kunne sette seg inn i lov og rett. For profesjonelle er Lovdata Pro både et uunnværlig rettsinformasjonssystem og et effektivt juridisk arbeidsverktøy. Det er få land som kan tilby en tilsvarende, omfattende og avansert løsning til dem som daglig eller regelmessig har juridiske arbeidsoppgaver. Verktøyet er mindre egnet

for dem som en sjelden gang har behov for å sjekke lov og rett, og som ikke er vant til å benytte Lovdata Pro.

Lovdata ser det som en viktig del av vårt samfunnsoppdrag å støtte opp under rettsstaten med tilgang til jussen for alle. Flere rettsavgjørelser på de åpne nettsidene bidrar til transparens i rettsstaten og kan være viktig i den justipolitiske debatten.

I tillegg til det arbeidet vi alt har gjort, ønsker Lovdata å satse på bedre jussformidling fremover. Vi er da opptatt av å finne frem til rettsinformasjon og tiltak som gjør flest mulig i stand til å finne ut av sin rettsstilling. Det er ikke gitt at tilgang til alle rettskilder gjør det lettere for folk flest å finne ut av jussen som gjelder for dem. Jurister går fem år på skole for å lære metoden som navigerer oss gjennom rettskilder frem til riktig rettssetning. En viktig ambisjon for Lovdata er ikke bare å gi tilgang til rettsinformasjon, men i tillegg å gjøre denne informasjonen lettere tilgjengelig og forståelig.

Vi deltar gjerne i samtalen om hvilke tiltak og prioriteringer som bør gjøres for å hjelpe flest mulig i sin hverdag i et rettsliggjort samfunn og for å sikre rettssikkerhet for alle. •

OFFENTLIGE RETTSAVGJØRELSER
Rettsstat bak betalingsmur: – I strid med tanken om hvordan rettstaten skal driftes
– Det er helt uvisst om vanlige folk ikke skal kunne sette seg inn i rettsregler på egenhånd, sier professor Anders Løvlie. Domstolsadministrasjonen har påbegynt arbeidet med å gi allmennheten gratis tilgang til rettsavgjørelser, men arbeidet vil ta tid.

Les mer på Advokatbladet.no og side 7.

MINNEORD OM TRYGVE NORUM

Året 2023 startet brått og brutalt med det triste budskapet om at vår kjære kollega Trygve Norum hadde omkommet i et snøskred på nyttårsaften. Trygve var en svært habil alpinist, og døde mens han gjorde noe av det han likte aller best, i Hemsedal, som lå hans hjerte så nært.

Trygve ble bare 58 år, men han rakk å ha en lang og innholdsrik advokatkarriere. Etter uteksamineringen fra Universitetet i Oslo i 1989 startet Trygve karrieren i Lowzow & Reed/Lowzow & Co som advokatfullmektig. Han gjorde kometkarriere og ble tatt opp som partner allerede i 1995.

Deretter gikk veien videre som internadvokat i Coca-Cola Company for en kort periode før han vendte tilbake til Lowzow & Co i 1998/1999. Dette firmaet ble senere til advokatfirmaet Haavind. Trygve ble der helt frem til 2013, da han startet som partner i Kvale.

Trygve var en kommersiell advokat som var opptatt av å finne praktiske og gode løsninger. Han hadde bred selskapsrettslig erfaring med betydelig kompetanse innen blant annet M & A, kommersielle kontrakter og konkurranserett.

Som advokat vil Trygve bli husket for sin dedikasjon, nøyaktighet, inngående bransjekunnskap og sitt gode juridiske skjønn. Trygve løftet hver sten. Han var lojal og brydde seg oppriktig om de mennesker og selskap han jobbet for og med.

Det vet vi at gjorde inntrykk – og mange vennskapsbånd

ble skapt opp igjennom karrieren, og som Trygve på sitt fine og troverdige vis beholdt gjennom årenes løp.

Alle kondolansene vi har mottatt fra våre advokatkollegaer i og utenfor Norge reflekterer dette, og vi vil benytte anledningen til å takke for den omtanken våre advokatkollegaer har vist oss.

I dag minnes vi først og fremst den varme, fine, og inkluderende kollegaen vår. Trygve hadde evnen til å se menneskene han hadde rundt seg og få oss andre til å føle oss vel. Trygve var «hel ved» – en vi alltid kunne stole på. Velkledd og stilig, men foretrakk hetegenser. Vi vil huske han der han kom i gangene med enten te-
kopen i hånda eller trillende på sykkelen, og gjerne begge deler.

Vi vil savne Trygves iver etter å dra oss med på fredagstreningene, og hans umåtelige begeistring om vi andre hadde kommet oss ut på ski eller sykkel. Vi vil savne nettopp Trygves evne til å begeistre og la seg bli begeistret. Ingen kunne ta et rom som Trygve.

En kjær kollega har gått bort, men først og fremst en ektefelle, far og familiemann. Trygve satte familien sin høyest. Våre tanker går til hans kjære Torill og deres tre barn.

Trygve vil bli dypt savnet. Hvil i fred. •

Av KRISTIN HJELMAAS VALLA og MARIE VAALE-HALLBERG, på vegne av kollegaer i Kvale

ANNONSE

Meyer Eek AS

Verdivurdering og taksering av samlerobjekter

Meyer Eek har etter 15 år i bransjen spesialisert seg på kjøp, salg og verdivurdering av mynter, sedler og medaljer. Vi kjøper, auksjonerer eller kan videreformidle eiers eller arvingene sine gjenstander gjennom vårt brede kontaktnett eller vår egen auksjonsplattform.

Vi er også behjelpelig via partnere med å kjøpe eller formidle kunst, bøker, kart, antikviteter, gull og sølv gjenstander.

Ta kontakt med oss om du ønsker råd eller verdivurderinger uten kostnad eller forpliktelser.

www.meyereek.no | mob. +47 419 18 696

kontakt@meyereek.no

Kristina Davidsen,
Tonje Lillaas Larsen,
Astrid Renland, Knut
Haraldseid, Jane Dullum,
Kristian Andenæs.

Professor Thomas
Mathiesen (1933-1921)
var professor ved Det
juridiske fakultetet i Oslo.
Foto: Astrid Renland

50 år med KROM

Omgitt av snø og frisk januarluft stilte 130 deltakere opp til Norsk forening for kriminalreforms (KROM) årlige konferanse på Storefjell. For femtiende gang møttes innsatte, pårørende, advokater, kriminologer og andre for å diskutere innsattes soningsforhold i Norge.

TEKST OG FOTO: JONAS FOSAAS

Med hensikt om å være en viktig motstemme i den kriminalpolitiske debatten, ble Norsk forening for kriminalreform stiftet i 1968. Styret har alltid bestått av engasjerte frivillige med ulik bakgrunn, men med en felles intensjon om å synliggjøre problemstillinger knyttet til soningsforholdene i norske fengsler. Det mest sentrale navnet i KROMs historie er professor i rettssosiologi Thomas Mathiesen, som sammen med forfatter Jens Bjørneboe og filosof Odd Wormnæs etablerte foreningen.

”

Uten Thomas Mathiesen hadde ikke KROM eksistert. Gjennom sitt arbeid rettet han søkelyset og samfunnsdebatten mot norsk kriminalpolitikk.

Gjennom flere tiår bemerket Mathiesen seg som samfunnsdebattant og aktivist innenfor rettssosiologi, og utførte omfattende forskning på innsattes soningsforhold. Han var formann i KROM fra foreningens oppstart og frem til 1973.

— Uten Thomas Mathiesen hadde ikke KROM eksistert. Gjennom sitt arbeid rettet han søkelyset og samfunnsdebatten mot norsk kriminalpolitikk. Videre har han forfattet mye av grunnlaget vi bygger på, blant annet hans «Ti grunner til å ikke bygge flere fengsler i Norge», forteller styremedlem Knut Haraldseid.

Hans eget engasjement for KROM startet for omtrent forti år siden. Han har bakgrunn som vernepleier, og ble introdusert for foreningen av styremedlem Aslak Syse.

TALERØR FOR INNSATTE

KROMs langsiktige mål er å avskaffe nåværende reaksjonssystem i Norge, og opprette nye fengsels-

lignende systemer eller tvangsordninger. På kortere sikt jobber foreningen for fengsels- og kriminalpolitiske reformer.

En av deres fanesaker er å være en stemme for at nåværende og tidligere innsatte kan fremme sine rettigheter, interesser og krav.

— En av våre viktigste verdier er at tidligere innsatte skal være representert i styret. På den måten får vi frem deres reelle historie, og ikke den tilslørte og unyanserte virkeligheten som myndighetene presenterer, sier jurist og professor Kristian Andenæs, som har vært en del av foreningen siden dens spede begynnelse.

De innsatte er også en viktig del av den årlige KROM-konferansen, som representerer et bredt omfang av relevante aktører.

— Flere innsatte får permisjon for å delta på konferansen. Her kan de rette søkelys mot utfordringer med soningsforholdene i dagens fengsler. Det er en viktig arena hvor de innsatte blir hørt, forteller Andenæs videre. •

– Ulovlige inngrep i innsattes rettigheter

Sivilombudet omtaler regelverket og praktiseringen av telefonavlytting i norske fengsler som pågående menneskerettsbrudd og brudd på Grunnloven. Også Riksrevisjonen peker på flere områder som bør forbedres ved kriminalomsorgens praksis.

Seniorrådgiver i Sivilombudet, Johannes Flisnes Nilsen, fortalte om etatens undersøkelser av kontroll av innsattes telefon-samtaler i norske fengsler. Den sentrale problemstillingen for undersøkelsen var om reglene og praktiseringen av disse oppfyller vilkårene for lovlige inngrep i innsattes rett til privatliv etter EMK artikkel 8.

— Vi kom til en klar konklusjon om at straffegjennomføringsloven §32 annet ledd og kriminalomsorgens praktisering av bestemmelsen, ikke oppfyller vilkårene for lovlige inngrep i de innsattes privatliv etter EMK artikkel 8. Dagens regelverk er også i strid med Grunnloven §102 slik vi ser det, sa Nilsen.

Til stede på konferansen var også seniorrådgiver i Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI), Øyvind Alnes, som erkjente at dagens praktisering bør forbedres.

— Telefonavlytting er en av tingene det jobbes mye med. På kort sikt prøver vi, gjennom et menneskerettsprosjekt, å finne en midlertidig løsning som kan avhjelpe svakheter ved dagens praktisering. På lengre sikt vil det komme forslag til lovendringer, sa Alnes.

Videre kunne han fortelle at KDI fremover vil ha et stort fokus på kvinners rettigheter i fengsel.

— Utfordringen i dag er at kvinner i kriminalomsorgen i Norge ikke har et tilbud som er atskilt og likeverdig, sammenlignet med menn. Jeg er selv med i en arbeidsgruppe som er nedsatt for å lage en nasjonal plan for hvordan vi skal sørge for at kvinner i fengsel får et skikkelig tilbud, fortalte han. •

10 GRUNNER til ikke å bygge flere fengsler

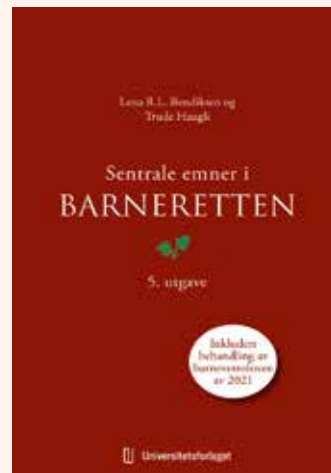
1. Fengsel rehabiliterer ikke. Tilbakefallet til kriminalitet reduseres heller ikke.
2. Fengsel virker ikke allmennpreventivt.
3. Fengsel tilfredsstiller ikke rettighetsfølelsen hos offer eller pårørende.
4. Det er vanskelig å begrunne fengselsstraff med rettferdighet.
5. Bygging av fengsler er irreversibelt.
6. Fengsel er umettelig.
7. De nye, moderne fengslene er inhumane, kanskje mer inhumane enn de gamle.
8. Irreversible, umettelige og inhumane fengsler bryter med grunnleggende verdier som integritet, menneskelige rettigheter og velferdsstatens normer.
9. Fengselet hjelper ikke ofrene.
10. Soningskø og overbefolkning i fengslene kan løses på andre måter enn å bygge flere fengsler.

Kilde: Thomas Mathiesen, KROM

Bestill
tilgang på
juridika.no

post
@juridika.no

Bøker fra Juridika

På Juridika finner du Universitetsforlagets
jusstidsskrifter, fagbøker og ajourførte
lovkommentarer samlet på ett sted.

 en tjeneste fra Universitetsforlaget

ADVOKATANSVAR

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat **Toralf Wågheim** ved Advokatfirmaet Riisa & Co. i Bergen. Wågheim er forfatter av boken Advokaters erstatningsansvar.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

21-166922ASD-BORG/02

Advokatfirma ansvarlig etter råd om restrukturering

Et advokatfirma er i Borgarting lagmannsrett dømt til å betale en erstatning på 8,6 millioner kroner etter uaktsom rådgivning ved salg av en maskinpark. At klienten selv gjennomførte transaksjonen til underpris på en straffbar måte, fikk ikke betydning for klientens rett til erstatning.

Dette kommer frem i dom fra Borgarting lagmannsrett avsagt 13. januar 2023 (21-166922ASD-BORG/02).

Bakgrunnen for saken var at et entreprenørkonsern skulle foreta en omorganisering, og søkte råd hos et advokatfirma. Maskinparken ble solgt fra ett selskap i konsernet («selger») til et søsterselskap («kjøper»). Kjøpesummen ble fastsatt til 20 millioner kroner. Det ble videre avtalt at selger skulle leie tilbake maskinparken fra kjøper. Maskinene ble følgelig ikke overlevert fysisk fra selger til kjøper.

Cirka to måneder etter salget gikk selger konkurs. Boet tok beslag i maskinparken. Boet anførte at det ikke forelå rettsvern for transaksjonen siden maskinene ikke ble overlevert til kjøper. Advokatfirmaet anførte på vegne av kjøper at det ikke var noe krav om overlevering for å sikre rettsvern. Senere ble det inngått forlik mellom partene. Kjøper fremmet deretter krav om erstatning mot advokatfirmaet med anførsel om uaktsom rådgivning. Advokatfirmaet avviste ansvar.

I Høyesteretts dom 18. november 2021 (HR-2021-2248-A) kom flertallet (fire dommere) til at kjøper ikke hadde fått rettsvern, da det i utgangspunktet gjelder et krav om overlevering. Høyesterett kom enstemmig til at advokatfirmaet hadde utvist uaktsomhet, og saken ble sendt tilbake til lagmannsretten for vurdering av de øvrige erstatningsvilkår.

Underveis i prosessen ble entrepre-

nørkonsernets majoritetseier og reelle beslutningstaker i dom fra Møre og Romsdal tingrett 4. mai 2021 dømt til fengsel i ett år og ni måneder for gjennomføring av transaksjonen til underpris. Advokatfirmaet mente blant annet av denne grunn at det ikke forelå

”
Etter lagmannsrettens syn hadde kjøper også erstatningsrettslig vern for tapet.

årsakssammenheng og at kjøpers anførte tap ikke hadde erstatningsrettslig vern.

ANSVARSGRUNNLAG

Lagmannsretten slo fast innledningsvis at ansvarsgrunnlag var konstatert, og uttalte: «Det må stilles krav om at rådgivning knyttet til et så sentralt rettsspørsmål med potensielt store økonomiske konsekvenser må gis på en så klar og utvetydig måte at klienten kan ta et informert valg».

Lagmannsretten la videre til grunn at det forelå årsakssammenheng mellom advokatfirmaets rådgivning og kjøpers tap. Lagmannsretten konkluderte med at salget av maskinene ikke hadde blitt gjennomført dersom advokatfirma-

et hadde gitt korrekt informasjon om usikkerhet vedrørende rettsvern. At salget fant sted til underpris, hadde da ikke betydning for at tapet oppstod.

Advokatfirmaets anførsel om at tapet var upåregnelig, førte heller ikke frem. Lagmannsretten fant at «... risikoen for økonomisk tap som følge av kreditorekstinksjon ved manglende rettsvern, [er] en adekvat, synbar og påregnelig følge av [advokatfirmaets] uaktsomme rådgivning om rettsvernsspørsmålet».

ERSTATNINGSRETTLIG VERN

Etter lagmannsrettens syn hadde kjøper også erstatningsrettslig vern for tapet. Siden det etter rettens oppfatning ikke var årsakssammenheng mellom klientens straffbare handling og kjøpers økonomiske tap, hadde kravet fortsatt erstatningsrettslig vern.

Advokatfirmaets anførsel om medvirkning og lemping førte heller ikke frem. Lagmannsretten kom til at kjøper hadde lidt et tap på 8.636.000 kroner, som advokatfirmaet og dets forsikrings-selskap ble dømt til å betale.

I tillegg ble kjøper tilkjent sakskostnader for to behandlinger av saken i lagmannsretten på 1.463.646 kroner, samt 596.841 kroner for tingretten. Kjøper var også allerede tilkjent 582.885 kroner i sakskostnader for Høyesterett. Samlet ble kjøper tilkjent sakskostnader på 2.643.372 kroner.

Dommen var ikke rettskraftig da Advokatbladet gikk i trykken. •

NYINNMELDTE
Advokatfullmektiger
Aaby Ignethe Caroline Arntzen de Besche Advokatfirma AS OSLO
Aarlie Sunniva Torsvik Ernst & Young Advokatfirma AS BERGEN
Alizadeh Donya Advokatfirmaet Nicolaisen & Co ANS SKJETTEN
Armada Dalia Advokatfirma Suleiman & Co OSLO
Austad Emilie Straume Advokatfirmaet Hjort AS OSLO
Berger Maren Johanne Legal 24 Advokatfirma AS OSLO
Berglund Siril Henriksen Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS OSLO
Bjordal Kaja Helene Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS OSLO
Bjørnå Thale KPMG Law Advokatfirma AS OSLO
Bredvold Nina Margrete Havig Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Børseth Ida Marie Spektor Advokat AS BREKSTAD
Comoe Tina Akissi Nordahl Advokatfirmaet Hjort AS OSLO
Djåken Johan Advokatfirmaet Wiersholm AS OSLO
Do Kitty Truc Ly Hoang KPMG Law Advokatfirma AS STAVANGER
Due Anniken Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Egoroff Gradislava Advokatfirmaet KPU DA OSLO
Fagereng Mia Emilie Johansen Advokatfirmaet Brodtkorb, Bjønness & Steen AS OSLO
Gedde-Dahl Tobias Eirik Advokatfirmaet Solver AS LYSAKER
Grønvold Kristin Advokatfirmaet Campbell & Co AS HAMAR
Hammer Jørgen Paulov Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS OSLO
Hansen Daniel-André Advokatfirmaet Thommessen AS BERGEN
Hardang Agnethe Stensrud Matrix Advokater AS OSLO
Haugse Mads Karlsrud CMS Kluge Advokatfirma AS OSLO
Helland Charlotte Sivertsen Nord Advokatfirma DA MO I RANA
Heltne Karoline Advokatfirmaet Lundberg og Langva AS ØRSTA
Horpestad Tora Amena KPMG Law Advokatfirma AS STAVANGER
Jegatheeswaran Kugapirakash HELP Forsikring AS OSLO
Klem Sigurd Advokatfirmaet Hjort AS OSLO
Kleppe-Madland Njål TP Advokatfirma DA SANDNES
Krokann Emily Advokatfirmaet Fusche Jenssen AS KONGSBERG
Kvinnsland Kaja Wikborg Rein Advokatfirma AS BERGEN
Magrou Damien Vincent Routisseau Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Majka Edyta Maria Advokat Ivar Hustad AS NAMSOS
Martinsen Frida Emilie Arntzen de Besche Advokatfirma AS TRONDHEIM
Mellgren Embla Mandt Larsen HELP Forsikring AS OSLO
Mildestveit Pål Wikborg Rein Advokatfirma AS BERGEN
Mosand Sara Codex Advokat Oslo AS OSLO
Neraker Simen Bull & Co Advokatfirma AS OSLO
Nerland Andrea Aurlien Vordahl & Co Advokatfirma AS OSLO
Næss Nils-Olav ADI Advokater AS BØNES
Olsen Camilla Advokat Bratteng AS SANDEFJORD
Rivas Thea Michelle Torp Advokatfirmaet Schjerven Hansen OSLO
Rokseth Tamia Camila VIŠVÉ Advokater AS OSLO
Rukin Nicolai Beruldsen KPMG Law Advokatfirma AS BERGEN
Sandhaug Therese Arntzen de Besche Advokatfirma AS OSLO
Skaland Aurora Sundnes Advokatfirmaet Molteberg Nilsen AS OSLO

Slyngstadli Ole Martin Juul Dæhlin Sand Advokatfirma AS OSLO
Sollid Ragnhild Bing Hodneland Advokatselskap DA OSLO
Sundal Kristoffer Gjøstein Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS BERGEN
Sutula Karol Advokatfirma Nierzwicki & Bluszek AS OSLO
Svendsen Kristin Elisabeth Advokatfirmaet BAX AS OSLO
Thune-Larneng Maja Advokatfirmaet Brodtkorb, Bjønness & Steen AS OSLO
Tobiassen Wilde Elea Korntorp Advokatene Rekve, Pleym & Co TROMSØ
Torsvik Silje KPMG Law Advokatfirma AS STAVANGER
Toverud Lise Kvale Advokatfirma DA OSLO
Trøite Tone Advokathuset Harstad AS HARSTAD
Wentzel Ingrid Sofie Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS OSLO
Özdemir Silje Malene Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS OSLO

Fullmektig hos internadvokat
Bekkevold Gerd Karine Nordea Bank ABP, Filial i Norge OSLO
Dammyr Martine HELP Forsikring AS OSLO
Haukeberg Linn Hilde Asplan Viak AS SANDVIKA
Havre Andreas Forbech Intility AS OSLO
Jørgenvåg Niklas Ari Crawford & Company (Norway) AS LYSAKER
Knudsen Emilie HELP Forsikring AS OSLO
Krafft Pernille Crawford & Company (Norway) AS LYSAKER
Kristoffersen Lise Marie Manlosa Crawford & Company (Norway) AS LYSAKER
Nasser Mohamed HELP Forsikring AS OSLO
Sortland Tord Steffensen Danske Bank avd. Aker brygge OSLO
Taranger Elin Gjensidige Forsikring ASA OSLO
Zimowski Ina Wilsbeck Crawford & Company (Norway) AS LYSAKER
Fullmektig hos offentlig advokat
Aas Anne-Mari Færder kommune NØTTERØY
Kjekstad Ada Sofie Statsforvalteren i Oslo og Viken MOSS
Kvale Martin Susort Sykehusinnkjøp HF DRAMMEN
Fullmektig hos organisasjonsadvokat
Lothe Arne Mediebedriftenes Landsforening OSLO
Vangen Elisa Bogaard Den Norske Advokatforening OSLO
Internadvokat
Kalvø Annette Beate Wacknitz Justad Heimstaden Group Norway AS OSLO
Klingen Kristoffer Laigaard Eika Forsikring AS HAMAR
Slang Aleksander Lee Beerenberg Services AS BERGEN
Offentlig ansatt advokat
Bonnegolt Christine Møgster Lillestrøm kommune LILLESTRØM
Wingar-Elnes Trude Ringerike kommune - Kommuneadvokaten HØNEFOSS
Organisasjonsadvokat
Thorud Tamar Iman Lederne OSLO
Privatpraktiserende advokater
Holmen Anne Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund AS (SBDL) OSLO
Thommessen Solveig Dahl Advokatfirmaet Solver AS LYSAKER
Tysse Eirik Haugen Advokatfirmaet Tollefsen AS FØRDE
Undersrud David Advokatfirmaet Sterri, Rehman & Henriksen AS OSLO

GJENINNMELDTE
Advokatfullmektiger
Kristiansen Mari Klungsøyr Advokatfirmaet Hjort AS OSLO

Rødin Josefine Holmedahl Arntzen de Besche Advokatfirma AS OSLO
Internadvokat
Aasheim Elisabeth Marie Posten Norge AS OSLO
Bagstevold Vegard Østlid Kongsberg Gruppen ASA KONGSBERG
Engelmann-Kokkim Line Protector Forsikring ASA OSLO
Traaseth Kristiane Falkanger HELP Forsikring AS OSLO
Offentlig ansatt advokat
Sem-Onarheim Gard-Håvard Røren Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten BERGEN
Thomassen Sandra Teige Vestland fylkeskommune BERGEN
Organisasjonsadvokat
Haukali Ulrik Industri Energi STAVANGER
Privatpraktiserende advokater
Andersen Terje Gerhard Advokatfirma Storeng, Beck & Due Lund AS (SBDL) OSLO
Boye Joakim Advokatfirma Haakstad & Co DA ARENDAL
Brindem Knut Advokatfirmaet Brindem & Lylum AS OSLO
Dahl Arne Johan Advokatfirmaet Thallaug ANS LILLEHAMMER
Einarsen Terje Einarsen Juris BERGEN
Endresen Jan C. Haneborg Gram, Hambro & Garman Advokatfirma AS OSLO
Fleischer Carl Philip Dalan Advokatfirma DA OSLO
Haugli Lars Andreas LAH Advokatfirma AS JAKOBSLI
Jacobsen Michael Naas Elden Advokatfirma AS HAMAR
Kanestrøm Trine Birgitte Waag Advokatfirmaet CLP DA OSLO
Knutsen Torgeir Advokat Torgeir Knutsen FORNEBU
Mahmud Faizan Dalan Advokatfirma DA OSLO
Meling Kamilla Espeland Deloitte Advokatfirma AS OSLO

Nordstoga Vetle Knudsen Advokatfirmaet Thommessen AS OSLO
Nossum Johan Henrik Advokatfirmaet Schjødt AS OSLO
Sandvik Ole Kristian Angell Advokatfirma AS BODØ
Setsaas Thomas Advokatfirmaet Haavind AS OSLO
Tendal Sigrid Broch Advokat Sigrid Broch AS OSLO
Vaardal-Lunde Joanne Fana Advokatkontor BERGEN

MEDLEMMER SOM HAR ENDRET STATUS
Fra aktiv til pensjonist
Aadland Hallstein BLOMSTERDALEN
Alver Erik LILLEHAMMER
Brath Tore E. DRAMMEN
Bruland Arne Christian OSLO
Eckhoff Per VETTRE
Fredriksen Inge Asbjørn TROLLÅSEN
Furseth Erik FORNEBU
Graff Truls Bøckmann SKI
Haraldsen Haakon Ihlen OSLO
Holck-Steen Odd Johan ARENDAL
Holden Kjell OSLO
Horgen Per Gullik OSLO
Jensen Mette Lisbeth NESODDEN
Kjær Ola OSLO
Kjær Thorgeier DRAMMEN
Lorentzen Knud TERTNES
Mohn Johan OSLO
Rein Erling OSLO
Resen-Fellie Jon Arild MYSEN
Rønnevik Øyvind HAUGESUND
Vestbakke Tore KRISTIANSAND S

ANNONSE

FINANSVISENS

advokatundersøkelse

FYLLER 25 ÅR I FEBRUAR 2023

I den anledning inviterer vi til jubileumsfest og prisutdeling i forbindelse med kåringen av Norges beste advokater.

Sted: Grand Hotel i Oslo og begynner klokken 18:00

Påmelding, ta kontakt med Caroline Reed Smith-Meyer på caroline@finansavisen.no

Informasjon om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister. Du kan også sende informasjon direkte til redaksjonen@advokatbladet.no

Frist for innsendelse til neste utgave er 3. mars. Spalten er kun for medlemmer av Advokatforeningen.

ADVOKAT CHRISTINE FRØLICH JACOBS har sluttet i Posten Norge AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Føyen AS i Oslo.

ADVOKAT CARINA RAA har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Schjødt AS i Oslo.

ADVOKAT NICOLAI DAMMYR har sluttet i advokatfirmaet Kogstad Lunde & Co i Oslo og begynt i Byggmesterforsikring AS på Ski.

ÅSMUND MJÅLAND startet som advokat i Advokatfirma Wigemyr & Co den 7. desember 2022.

ADVOKAT CATHARINA SKAGE har sluttet i Advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen DA i Ski og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS, avdeling Ski.

ADVOKAT MONA NÆVERDAL har sluttet i Advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & CO AS, avdeling Ski.

ADVOKAT ELISABETH AABY TRÆTTEBERG har sluttet i Advokatfirmaet Helland Ingebrigtsen og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & CO AS, avdeling Ski.

ADVOKAT CARL PHILIP FUNDER FLEISCHER har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma og tiltrådt som partner i Dalan Advokatfirma DA.

ADVOKAT FAIZAN MAHMUD har sluttet i Øst Politidistrikt og begynt i Dalan Advokatfirma DA.

ADVOKAT THOMAS BERGE har sluttet i Elden Advokatfirma AS og tiltrådt som partner i PSA Consulting.

ADVOKAT SILJE FAGERHAUG har sluttet i Bjerkan Stav Advokatfirma AS i Namsos og begynt i Namsos kommune.

ADVOKAT FINN JAKOB ENGER har sluttet i Landkreditt Forsikring AS i Oslo og begynt i Ly Forsikring ASA i Ringsaker.

ADVOKAT TROND HØIBY har sluttet i Codan Forsikring NUF i Oslo og begynt i If Skadeforsikring NUF i Lysaker.

ADVOKAT BØRGE ALSVIK har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo og begynt i Gjelsten Herlofsen Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT MARI SVEEN NÆSS har sluttet i Advokatfirmaet Mejdell Jakobsen MNA i Kongsvinger og begynt i Advokatfirmaet Røseid, Tønsberg & Karlstad AS i Nes.

ADVOKAT LINN RUSTAD RUI har sluttet i Advokatfirmaet Føyen AS i Oslo og begynt i Opplysningsvesenets fond i Oslo.

ADVOKAT HILDE AVLØS GRANDE har sluttet i Advokat Endre Grande ENK i Bergen og tiltrådt som partner i Stiegler Advokatfirma AS i Bergen.

ADVOKAT BENITA TJØRN TOBIASSON har sluttet i Advokatfirmaet Haavind AS i Oslo og begynt i KS Advokatene i Oslo.

ADVOKAT SVEN KROHN har sluttet i Advokatfirmaet Frøysaa & Bjørkgård AS i Lysaker og begynt i Norsk Medisinaldepot AS i Oslo.

ADVOKATFULLMEKTIG FREDRIK RIISE har sluttet i Econa og begynt i NHO Geneo i Oslo.

ADVOKAT ERIK STAURSET ANDRESEN har sluttet i Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS i Ørsta og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Schjødt AS i Oslo.

ADVOKAT ANDERS WESTENG har sluttet i Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS og begynt i Advokatfellesskapet Mette Y. Larsen & Co i Oslo.

ADVOKAT OLA FREDRIKSEN har sluttet i Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS i Trondheim og startet opp Advokatfirmaet Fredriksen AS i Trondheim.

ADVOKAT MATHIAS VELLESEN har sluttet i Advokatfirmaet Advisio AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Furuholmen Dietrichson AS i Oslo.

ADVOKAT LINDA BOLDBVIK har sluttet i Advokatfirmaet Hjort DA i Oslo og begynt i Fulford Pettersen & Co Advokatfirma AS i Drammen.

ADVOKAT EMILIE OVANGER JARLSBY har sluttet i Advokatfirmaet Bahr i Oslo og begynt i Advokatfirma Tofte i Kristiansand.

ADVOKAT CORNELIUS K. RIEBER-MOHN har sluttet i Advokatfirmaet Vialto Partners AS i Oslo og begynt i RSM Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT KAROLINE RØVIK ZEINER har sluttet i Dalan Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Brækhus Advokatfirma DA i Oslo.

ADVOKAT ALEXANDER PLOWS har sluttet i Advokatfirma DLA Piper Norway DA i Oslo og tiltrådt som partner i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT BENEDICTE KROGH GRIMSTAD har sluttet i Dalan Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Brækhus Advokatfirma DA i Oslo.

ADVOKATFULLMEKTIG EMIL FOLBERG BAKKEN har sluttet i Advokatfirmaet Solver AS og begynt i Advokatfirmaet Halvorsen & Co AS.

ADVOKAT BIRTE HANSEN NORDGÅRD har sluttet i Bårdlund, Kvamme & Co Advokatfirma DA i Tromsø og tiltrådt som partner i Elden Advokatfirma AS i Tromsø.

ADVOKAT VIKTORIA HAUAN har sluttet Advokatfirmaet Østgård DA i Tromsø og begynt i SANDS Advokatfirma DA i Tromsø.

ADVOKAT THOMAS STØER har sluttet i Ryger Advokatfirma AS i Bergen og begynt i Law.no Advokatfirma AS i Bergen

ADVOKAT TOMMY RAVNDAL har sluttet i Advokatfirmaet NOVA og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet SGB Storløkken AS i Oslo.

ADVOKAT ALEXANDER WIESNER BARG har sluttet i Fremtind Forsikring i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Ræder AS i Oslo.

ADVOKAT CAROLINE LØDEMEI har sluttet i Advokatfirmaet Steinsvik AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet BAX AS i Oslo.

ADVOKAT INGUNN ALVIK har sluttet i Advokat Ingunn Alvik og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Alvik, Røed og Stand Lund AS i Oslo.

ADVOKAT MATHIAS RØED har tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Alvik, Røed og Stand Lund AS i Oslo.

ADVOKAT MARGRETHE STANG LUND har sluttet i Barneadvokatene DA og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Alvik, Røed og Stand Lund AS i Oslo.

ADVOKAT KNUT JULLUMSTRØ har sluttet i Advokathuset Helgeland DA i Mosjøen og startet opp Advokatfirmaet Braut AS i Mosjøen.

ADVOKAT THOMAS HOFF MYHR har sluttet i Advokatfirmaet Kolbjørnsen Cyvin AS i Trondheim og begynt i Pretor Advokat AS i Trondheim.

ADVOKAT GURO SKAR FORSETH har sluttet i Arntzen de Besche Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo.

ADVOKAT ANNA SCAPA PASSALACQUA har sluttet i Ernst & Young Advokatfirma AS i Oslo og begynt i Yara International ASA i Oslo.

ADVOKAT MARIANNE BECH har sluttet i Advokatfirmaet Bech AS i Lier og startet opp Min Advokat AS i Lier.

ADVOKAT OLE-MARTIN JENSEN har sluttet i Linnet & Co Advokatfirma DA i Tromsø og tiltrådt som partner i SANDS Advokatfirma DA i Tromsø.

ADVOKAT FREDRIK HØYANG RØSHOLDT har sluttet i Advokatfirmaet Selmer AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Ytterbøl & Co AS i Fredrikstad.

ADVOKAT INGRID BREKKE RANDA har sluttet i Matrix Advokater AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Bro AS i Oslo.

ADVOKAT SUSANNE SCHNEIDER har sluttet i Kvale Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Skagastøl DA i Oslo.

ADVOKAT TARNJIT SINGH SHERGILL har sluttet i Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS i Oslo og begynt i CMS Kluge Advokatfirma AS i Oslo.

ADVOKAT GAUTE LUNESTAD har sluttet i Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS i Bergen og begynt i Shearwater Geoservices Norway AS i Bergen.

ADVOKAT KRISTIAN KORSRUD har sluttet i Advokatfirmaet Grette AS i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Hjort DA i Oslo.

ADVOKAT ANITA HESSEN har sluttet i Advokatfirmaet Hessen & Knapstad DA i Oslo og startet opp Advokatfirmaet Hessen i Oslo.

ADVOKAT LINA STORMOEN har sluttet i advokatfirmaet Teigstad og begynt i advokatfirmaet Bredesen.

101 ville bli fast forsvarer i Oslo

Rekordmange advokater søkte om verv som fast forsvarer og fast bistandsadvokat i Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett. 101 advokater søkte på de tretten ledige vervene som fast forsvarer, mens 95 advokater søkte på ti verv som faste bistandsadvokater.

Fem nye advokater ble oppnevnt som faste forsvarere: Morten Engesbak, Brit Kjelleberg, Siri Langseth, Knut Ditlev-Simonsen og Petter Mandt. Disse ble gjenoppnevnt til seks nye år: Unni Fries, Bendik Falch-Koslung, Marius Dietrichson, Svein Holden, Henrik Boehlke, Cecilie Nakstad, Halvard Helle og Marte Svarstad Brodtkorb.

Nye faste bistandsadvokater er Joar Berg Henjum, Anders Westeng, Petter Bonde, Lill Slinning Vassbotn, Elisabeth Myhre, Jørgen N. H. Mo, Gunhild Vehusheia og Elisabeth Sejersted Brodtkorb. Ann Helen Aarø og Hege Salomon er gjenoppnevnt til en ny periode.

I denne spalten tar vi pulsen på advokathverdagen landet rundt.

- KLIENTENE ER BLITT MER BEVISSTE I SINE VALG

Advokat André Lillehovde van der Eynden elsker bølgesurfing, men har slått seg til på Hamar. Han fascineres av det utradisjonelle, og liker å jobbe for klienter der mye står på spill.

TEKST: GEORG MATHISEN

Mange små bedrifter med mange store tanker. Slik er ikke bare Hamar, men hele Mjøsregionen.

— Regionen er i stor utvikling. Som firma merker vi at det er mye aktivitet, og mange små og mellomstore bedrifter som har tanker om vekst, sier André Lillehovde van der Eynden.

Han har siden 2020 vært partner i Campbell & Co — advokatfirmaet som har kontorer med et par miles mellomrom i byene på begge sider av Mjøsa. Det som kan være vanskelige for lokale firmaer, er at de virkelig store klientene i regionen ofte velger Oslo-baserte selskaper, forteller han.

— Det er noen som «bare må ha» spesialister, og noen som ikke vet hvor mye et generalistfirma kan dekke av behov. Men vi merker at flere og flere får øynene opp for hva de kan få dekket lokalt, sier van der Eynden.

— Hva er den største utfordringen, og det morsomste, ved å jobbe som advokat på Hamar?

— De to henger sammen. Du må være interessert i å jobbe med et stort spenn av saker. Det er vanskelig å spesialisere seg på én ting; du må være villig til å gape over forskjellige rettsområder. Jeg trives med å jobbe variert, og det får du virkelig gjort. Det er en utfordring, men også noe som er spennende og morsomt så lenge man har kapasitet og interesse for det.

— I vårt selskap har vi mye klientkontakt. Det må man trives med. Du får en veldig direkte kobling til hvordan saker påvirker privatpersoner, og god forståelse for hva sakene betyr for dem. For klienten som kommer inn, er gjerne saken det livet dreier seg om akkurat da. Det kan være en krise, knyttet til barna, selskapet eller boligen. Det føles veldig nyttig å forsøke å bistå.

— Kan du trekke frem en utviklingstrend som preger kontoret ditt nå?

— Vi er preget av et generasjonsskifte. Vi har noen som har vært med lenge som er på vei ut av rekkene, og vi får en del nytt blod inn. Det er alltid spennende. Vi er et mellomstort selskap. Relativt store i Mjøsregion-sammenheng, men på ingen måte store i storbyssammenheng. Vi merker godt at ansettelser er meget viktige. Prinsippalrollen er kjempespenende; det å være med og kanskje ha en betydning for fremtidens advokater.

— Den største saken du har jobbet med det siste året, hva handlet den om?

— Den juridisk mest spennende hadde jeg for en klient mot Canal Digital, det som nå er Allente, i en erstatningssak etter åndsverksloven. Det var den første saken av sitt slag i Norge. Canal Digital tok ut søksmål mot min klient og krevde erstatning etter vederlagsbestemmelsene i åndsverksloven. Resultatet var ganske gunstig for min klient, og dette var en juridisk veldig spennende sak som var uprøvd og litt prinsipiell.

— I fjor høst hadde jeg en større straffesak med en klient som sto overfor alvorlige anklager om mishandling og overgrep. Han risikerte jobben, og det følte som at det var livet hans som sto på spill. Han ble frifunnet på alle punkter. Det er viktig å ta forsvarerrollen på alvor og gjøre et samvittighetsfullt arbeid.

— Hvilken sak har du lært mest av i karrieren din?

— Det er vanskelig å komme unna Jemtland-saken, som jeg hadde som politiadvokat. Den er en av de største sa-

kene jeg har vært borti, en sak som fikk mye oppmerksomhet og en sak som jeg lærte ekstremt mye av. Innenfor strafferett er naturlig nok de alvorligste sakene de der det snus flest steiner og jobbes mest, enten man er på den ene eller den andre siden.

I Jemtland-saken ble ektemannen til Janne Jemtland dømt til 17 års fengsel for å ha skutt kona og deretter druknet henne.

— Hvilken lov bør endres fortest mulig, og hvorfor?

— Det er nesten utidig å begynne å snakke om endringer av de nye endringene i straffeprosessloven allerede, men vi merker det godt, vi som arbeider med strafferett. Det er gjort en god del endringer i domstolenes tilgang til dokumenter og forklaringer. Jeg vil i hvert fall si at det er stort behov for praktiske kjøreregler for hvordan dette skal forstås, så det blir riktig ut fra lovgivers intensjon.

— Muntlighetsprinsippet kan glippe hvis vi ikke får en god, praktisk ordning som gjør forklaringer tilgjengelige. Vi jurister er glade i tekst, og det er lett å falle tilbake på en tekst når vi har den tilgjengelig. Men den muntlige forklaringen er viktig fordi den har tilleggsdimensjoner, og gjør det mulig også å vurdere ting som troverdighet og styrken av forklaringen.

— Frykter du konsekvensene for deg selv og kontoret ditt når rettsrådsmonopolet blir opphevet?

— Nei. I den grad det medfører konkurranse, ser jeg på det som noe positivt som skjerper alle parter. Vi er høyt utdannet og har erfaring, og skal ikke være redde for at den kompetansen vi bringer til bords, blir satt på prøve av en sånn ordning.

— Er det utviklingstrekk i advokatyret som du er kritisk til?

— Det er nesten til det kjedsommelige, men salærordningen er et dagsaktuelt tema. Når den ikke på noen som helst måte justeres eller stiger proporsjonalt med alt annet i samfunnet, innebærer det en reell risiko for at de sakene vil sakke akterut når det gjelder hvor mye tid de vies, og hvor grundig de gjennomgås. Ut fra hvor viktige og sentrale de sakene er for dem de angår - og hvor viktig det er å få riktige domfellelser - er det vanskelig å forstå at vi er kommet dit vi er i dag; at salærene har sakkett så akterut.

— Og trekk du synes er positive?

— Vi lever i en verden hvor informasjon er tilgjengelig på en helt annen måte. Klienter er godt informert, og det er få som ikke har navigert innom Google før de kommer til klientmøte. Jeg ser på det som en positiv utvikling at informasjonen er tilgjengelig. Klientene blir i større grad i stand til å ta bevisste valg. Det er bra for bransjen vår.

— Hvem er ditt faglige forbilde?

— Det er gode advokater i vårt firma som jeg har lært mye av, og så er det noen som man kanskje ikke har stor kontaktflate med, men som man opplever som personer med stor integritet og veldig dyp juridisk forståelse. En kan lære mye av gode motparter, gjerne dem som evner å beholde en profesjonell distanse til egen klient.

— En bok som har vært med på å forme deg?

— Jeg faller nok i kategorien «altetende» og har ikke én bok som kan kalles livsendrende. Men bøkene til Gabriel García Márquez er gode, og så er «Don Quijote» en utrolig skildring av et sykt sinn. Jeg fascineres av dramatiske liv og har sansen for gode biografier, men trives like godt med en god krim.

— Kan du anbefale en podkast?

— Jeg har hørt mye på «Dommerpodden» til Oslo tingrett og synes den er veldig bra. Det er masse juridiske podkaster som virkelig er bra. Innenfor ren underholdning fikk jeg tips av en journalist om en australsk podkast som heter «Unravel». Det er i kategorien «true crime», med uløstsaker fra Australia.

— Hvilken advokat ville du helst invitere på middag, og hva ville du servert?

— Jeg leste i Advokatbladet for noen utgaver siden at Nils H. Thommessen, tidligere managing partner i Wiersholm, hadde flyttet til Costa Rica og drev med eiendomsutvikling. Jeg er veldig fascinert av å gjøre utradisjonelle ting. Jeg kjenner ham overhodet ikke, men ut fra det som sto i Advokatbladet, høres han ut som en spennende mann med nye og alternative tanker. Det måtte blitt tradisjonell mat fra Costa Rica. Jeg har vært der en del, og det er mye god, fersk grillt sjømat. Jeg så også at han var blitt fascinert av min store lidenskap, bølgesurfing. •

André Lillehovde van der Eynden lærte mye av Jemtland-saken. Draps-saken i Brumunddal var svært mye omtalt i mediene i 2017-18.

Hamar-advokaten har oppdaget i Advokatbladet at han slett ikke er den eneste norske advokaten med pasjon for Costa Rica og bølgesurfing. Her i Santa Teresa i det mellomamerikanske landet. (Foto: Privat)

NAVN: André Lillehovde van der Eynden

ALDER: 39 år

STILLING: Partner i Campbell & Co Advokatfirma

SPELALITET: Prosedyre og strafferett

Skrev masteroppgave om: Urfolks rettigheter når man verner bostedene deres gjennom internasjonale avtaler

FAMILIE: Gift, døtre på 8 og 4 år og en sønn på 1 år

BOSTED: Hamar

OPPRINNELIG FRA: Nevlnghavn

Oppfostret på klassisk musikk, opera og ballett

I slutten av tenårene måtte Irmela van der Bijl Mysen velge mellom å satse profesjonelt på valthorn eller jussen.

TEKST: THEA N. DAHL

Irmela van der Bijl Mysen har både tyske og nederlandske røtter, og den erkenorske tradisjonen med «hytta» og «fjellet» er blitt en del av kulturlivet hun har begynt å verdsette.

For henne handler kultur om å gå inn i en annen verden og la seg inspirere.

– Det handler om å ta inn et kunstnerisk stykke. Om det er musikk, dans eller en kunstforestilling. Vi hadde ikke hytte da jeg var liten, mor og far var ikke vant til det, men jeg har skjont mer og mer i det siste at kultur for meg også handler om å gå i fjellet, sier hun.

Mysen er oppfostret på klassisk musikk, opera og ballett av en mor som var musikkterapeut og spilte både cello, piano og tverrfløyte. Advokaten selv måtte i slutten av tenårene ta et valg mellom å satse profesjonelt på valthorn eller å gå for jussen. Det ble sistnevnte.

– Klassisk musikk har alltid vært en del av livet mitt. Mor var veldig opptatt av hvor viktig det er. At vi er holistiske mennesker som ikke bare kan ha fokus på fag og teori. Vi må også ha kultur. Hjernen er aldri så aktiv som når man spiller musikk sammen med andre. Å lytte til andre er en grunnleggende egenskap, mener Mysen og legger til at hun har gått regelmessig i operaen siden hun var fem år.

– Kan du anbefale en aktuell kulturopplevelse som våre lesere bør få med seg?

– For en tid tilbake så jeg «Czardasfyrstinnen». Den handler om å sette kjærligheten fri, og har fantastiske solister og et fantastisk orkester. Jeg prøver alltid å få med meg Oslo kammarmusikkfestival og Oslo kirkemusikkfestival. Det er noe eget med små, intime konserter – særlig i kirker. Jeg vil også anbefale festivalen Over Oslo.

– Hva gjør sterkest inntrykk på deg – bildekunst, musikk, litteratur, film eller teater?

– Musikk og dans i kombinasjon, eller musikk og sang i kombinasjon. Jeg er samtidig veldig opptatt av bøker. For ti år siden kom boken «Why Nations Fail» skrevet av de amerikanske økonomene Daron Acemoglu og James A. Robinson.

En interessant bok for alle som engasjerer seg for globale forskjeller.

Podkasttips!

HVEM: Irmela van der Bijl Mysen
TITTEL: Partner
ARBEIDSTED: Vier advokatfirma
ALDER: 43
SIVIL STATUS: Gift, to barn
SPESIALISERING: Anti-korrupsjon, anti-hvitvasking og menneskerettigheter

Serietips!

– For en tid tilbake så jeg «Czardasfyrstinnen». Den har fantastiske solister og et fantastisk orkester.

Den ser nærmere på de bakenforliggende årsakene til at ulike land har utviklet seg ulikt. Den er interessant for alle som engasjerer seg for globale forskjeller. Roy Jacobsens «Hvitt hav» er utrolig vakker og inspirerte meg veldig.

– Hører du på podkast, og kan du i så fall anbefale en?

– Jeg liker godt en podkast som heter «Psykt interessant» hvor tre psykologer snakker om hvorfor vi handler, tenker og føler som vi gjør. Det har en linje til jobb fordi den blant annet forklarer hvordan kloke mennesker kan ta dumme valg.

– Hva er din favoritt-serie(r) på TV / streaming for tiden?

– Den internasjonale serien «O Meca-

nismo» som handler om en politibetjent som tar knekken på det korrupte politisystemet i Brasil. Den er utrolig fint laget, men man må se den på originalspråket. Jeg anbefaler også «White Lotus». Med den trenger man ikke bruke noe hjernekapasitet for å følge med, men den er likevel velspilt og vakker, og både morsom og klein.

– Hvem vil du utfordre til neste advokat ut?

– Advokat ved Kommuneadvokaten i Oslo, Ingrid Lind Rabben. Hun er vokst opp i Narvik og mener seg underernært på kunst og kultur i oppveksten. Det tar hun igjen i voksen alder. Hun får med seg alt som skjer og har masse gode tips til et bredt spekter av publikum. •

BELARUS

OL-vinner dømt

Aliaksandra Herasimenia tok medaljer i OL i London i 2012 og Rio de Janeiro i 2016. Foto: Idobi / Wikimedia Commons

DEN TIDLIGERE VERDENS-MESTEREN I SVØMMING, Aliaksandra Herasimenia og politisk aktivist Alexander Opeikin er dømt til tolv års fengsel in absentia for å utgjøre en trussel mot den nasjonale sikkerheten i Belarus.

OL-vinneren stiftet organisasjonen Belarus Sports Solidarity Foundation for å hjelpe belarusiske idrettsutøvere som forfølges av regimet i hjemlandet. Hun emigrerte til Litauen i 2019, og har siden vært aktiv i opposisjonen mot president Aleksander Lukasjenko.

I juli 2022 ble det vedtatt nye lover i Belarus som åpner for å straffeforfølge mennesker som ikke oppholder seg i landet. Herasimenia og Opeikin var de første som ble dømt etter den nye bestemmelsen.

European Criminal Bar Associations menneskerettskomité oppfordrer nå Belarus' myndigheter om å henlegge alle kriminelle anklager mot de to, samt avstå fra forfølgelse av personer basert på deres politiske tro og aktivitet.

USA

Bråk om advokatrobot

I februar skulle en advokatrobot for første gang bistå i en rettssak i California, USA, i en sak om bilkjøring med høy fart. Gjennom telefon og hodetelefoner var det meningen at roboten skulle formidle beskjeder til den tiltalte om hva han skulle si til sitt forsvar. Selskapet som har utviklet advokatroboten, DoNotPay, lovet at de ville betale bøtene, dersom den tiltalte tapte.

Etter at saken ble kjent, skal gründeren ha fått klar beskjed fra domstolen om at robot-stuntet er å betrakte som en uautorisert utøvelse av loven, en forseelse som i noen stater kan straffes med opptil seks måneders fengsel.

Stuntet blir derfor ikke noe av, skriver NPR (National Public Radio).

Mer enn dobling i antall GDPR-bøter

Europeiske tilsynsmyndigheter har utstedt bøter på 2,9 milliarder euro for brudd på EUs personvernforordning (GDPR) i 2022. Det tilsvarer mer enn en dobling sammenlignet med tall fra 2021.

Tallene er hentet fra en den årlige «GDPR Fines and Data Breach Survey» som utarbeides av DLA Piper. Rapporten inkluderer EUs 27 medlemsstater, samt Storbritannia, Norge, Island og Liechtenstein.

Foto: SteveAllenPhoto, Istock

DANMARK

Danmark får ny dommer ved EMD

De neste ni årene skal den tidligere høyesterettsdommeren Anne Louise Haahr Bormann representere Danmark ved Den europeiske menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Hun avløser Jon Fridrik Kjølbro som har hatt stillingen siden 2014.

50 år siden

SKREMT AV FORSLAG OM BEDRIFTSADVOKATER

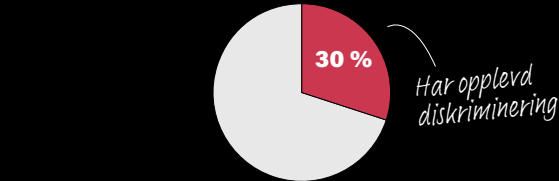
Høyesterettsadvokat Erik Gjems-Onstad svarer på høyesterettsadvokat Olaf Trampe Kindts forslag om å etablere en egen bedriftsadvokatorordning etter inspirasjon fra ordningen med bedriftsleger.

«Etter mange års virke i et større konsern må jeg si at tanken på en ordning med bedriftsadvokater (...) skremmer meg. Det står for meg som lite tvilsomt at en fritt praktiserende advokat vil kunne ivareta klientens interesser mer fritt og dermed mer effektivt enn den advokat som er ansatt hos klientens arbeidsgiver, og dermed stadig vil måtte ta hensyn til vedkommende bedrifts interesser, og ikke bare til den ansattes. Men det avgjørende argument mot en slik ordning er etter min erfaring at de store bedrifter har en betydelig makt over de ansatte.

Det står for meg som ytterligere utvidelse av de store bedrifters makt hvis bedriftens ansatte advokat også skal forutsettes å påta seg oppgaver for bedriftens ansatte, slik at en ledende funksjonær i firmaet skal få kjennskap til de ansattes mest personlige og private forhold.

Jeg vil anse det som uhyre betenkelig om fri advokathjelp ved bedriftens advokat også skulle bli et «gode» som de store bedrifter kan avvertere med. I mange tilfeller tror jeg et slikt tilbud senere vil vise seg slett ikke å være noen fordel for de ansatte.»

Norsk Advokatbladet nr. 1, 1973

Jurister diskrimineres

Ifølge en undersøkelse gjennomført av Juristforbundet, har 30 prosent av juristene opplevd diskriminering i arbeidslivet. 21 prosent av respondentene har meldt fra, men kun 36 prosent av disse igjen mener at varselet har blitt fulgt opp. Undersøkelsen ble sendt ut til samtlige av Juristforbundets 17484 aktive medlemmer.

Embetsmann	Mynt			H.-stad	Ordflommer		Bensinstasjonkjede	Bedrift	Tall	
Minister	Krydderplante						Fjernsyn	Misjons-samband		
Am. by	Verdensdel									
						Maken	Instru-ment			
Opphøyer			Avgjørelse	Land				Proviant-sjef		
							Hellig			
Ulv	Kontra						Eksparti	F.eks. (nyn.)		
					Futtermal	Grønn-sak				
Går hjem fra arbeid										
Mine	Vedtek-tene nyn				§	Ringgit				

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.
Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen **3. mars 2023**.
Vinner i nr. 7/2022 var Sigrun Pedersen, Ulset.
VI GRATULERER!
Løsningsordet var **ADVOKATSKIKK**.

Annonseinformasjon

29000 lesere
(TNS Gallup 2023)

Annonsestørrelser	Priser
1/1 side 210x280	25.000 kr
1/2 side 193x123	18.500 kr
1/4 side 193x58/92x125	12.500 kr
1/6 side 58x125/116x83	9.200 kr

Se vår MEDIEFOLDER på advokatbladet.no/annonser

Kontakt vår annonseselger
Salgsfabrikken AS
Jernbanevegen 13, 2260 Kirkenær

Pia Himberg
Mobil 919 03 697
pia@salgsfabrikken.no

advokatjobb.no
en tjeneste fra Advokatforeningen

Tilsynsrådet vil se «alt»

Hvilke dokumenter plikter en advokat å vise Tilsyns-rådet ved tilsyn? Alt de blir bedt om å legge frem, mener Tilsynsrådet. Advokatforeningen er uenig, og viser til taushetsplikten, og at det bare skal gjøres unntak for «nødvendige» opplysninger.
Styreleder Trine Buttingsrud Mathiesen i Tilsyns-rådet har invitert Advokatforeningen til videre dialog om temaet.
Les mer på Advokatbladet.no.

ANNONSE

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise
Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.
Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30, post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Sosiale medier

I USA markerte flere dommere det amerikanske fotballaget Georgia Bulldogs' mesterskapsseier.

En kjapp tur innom Hegers Hjørne.

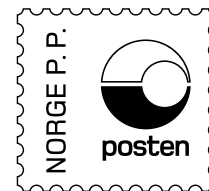
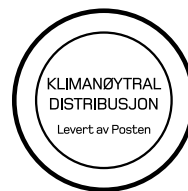
CMS Kluge har startet feiringen av 100-årsjubileet sitt med lansering av eget husband. Gratulerer!

Noen som kjenner seg igjen... ?

Klarspråk-general og førsteamanuensis ved UiO Jon Christian Fløysvik Nordrum sjekker stemningen for å skrive enklere.

Avsender:
Den norske Advokatforening
Universitetsgt. 9
PB 362 Sentrum,
0102 Oslo

Mer enn bransjens beste juridiske kompetanse

Ved å spille på lag på tvers av ekspertise for å løse klientenes komplekse prosjekter, og ved å ta i bruk unike digitale løsninger som forenkler og effektiviserer klientenes hverdag, setter vi standarden for fremtidens advokatfirma.

Har du lyst til å være på lag med, utvikle deg sammen med, og lære av, bransjens beste forretningsadvokater?*

Les mer om hvordan det er å jobbe i Thommessen her

THOMMESSEN

Advokatfirmaet Thommessen AS
Oslo • Bergen • Stavanger • London

* Næringslivet har kåret Thommessen til det norske advokatfirmaet med best juridisk kompetanse åtte år på rad i Kantar SIFOs Prospera-undersøkelser.